የማቴዎስ ወንጌል

የኢየሱስ የትውልድ ሐረግ

1፥1-17 ተጓ ምብ - ሉቃ 3፥23-38
1፥3-6 ተጓ ምብ - ሩት 4፥18-22
1፥7-11 ተጓ ምብ - 1ዜና 3፥10-17

1 የዳዊት ልጅ፣ የአብርሃም ልጅ የሆ
ነው የኢየሱስ ክርስቶስ የትውልድ ሐረግ
የሚከተለው ነው፤

2 አብርሃም ይስሐቅን ወለደ፤
ይስሐቅ ያዕቆብን ወለደ፤
ያዕቆብ ይሁዳንና ወንድሞቹን ወለደ፤
3 ይሁዳ ከትዕማር ፋሬስንና ዛራን ወለደ፤
ፋሬስ ኤስሮምን ወለደ፤
ኤስሮምም አራምን ወለደ፤
4 አራም አሚናዳብን ወለደ፤
አሚናዳብ ነአሶንን ወለደ፤
ነአሶን ሰልሞንን ወለደ፤
5 ሰልሞን ቦዔዝን ከረዓብ ወለደ፤
ቦዔዝ ከሩት ኢዮቤድን ወለደ፤
ኢዮቤድ እሴይን ወለደ፤
6 እሴይ ንጉሥ ዳዊትን ወለደ::

ዳዊት የኦርዮ ሚስት ከነበረችው
ሰሎሞንን ወለደ፤
7 ሰሎሞን ሮብዓምን ወለደ፤
ሮብዓም አቢያን ወለደ፤
አቢያም አሣፍን ወለደ፤
8 አሣፍ ኢዮሣፍጥን ወለደ፤
ኢዮሣፍጥ ኢዮሆራምን ወለደ፤
ኢዮሆራም ዖዝያንን ወለደ፤
9 ዖዝያን ኢዮአታምን ወለደ፤
ኢዮአታም አካዝን ወለደ፤
አካዝ ሕዝቅያስን ወለደ፤
10 ሕዝቅያስ ምናሴን ወለደ፤
ምናሴ አሞንን ወለደ፤
አሞንም ኢዮስያስን ወለደ፤
11 ኢዮስያስ በባቢሎን ምርኮ ጊዜ፣
ኢኮንያንንና[ሀ] ወንድሞቹን ወለደ፤

12 ከባቢሎን ምርኮ በኋላ፣
ኢኮንያን ሰላትያልን ወለደ፤
ሰላትያልም ዘሩባቤልን ወለደ፤
13 ዘሩባቤል አብዩድን ወለደ፤
አብዩድ ኤልያቄምን ወለደ፤
ኤልያቄም አዛርን ወለደ፤
14 አዛር ሳዶቅን ወለደ፤
ሳዶቅ አኪምን ወለደ፤
አኪምም ኤልዩድን ወለደ፤
15 ኤልዩድ አልዓዛርን ወለደ፤
አልዓዛር ማታንን ወለደ፤
ማታን ያዕቆብን ወለደ፤
16 ያዕቆብ ዮሴፍን ወለደ፤
ዮሴፍም የኢየሱስ ክርስቶስ እናት
የማርያም እጮኛ ነበር::

17 እንግዲህ ከአብርሃም እስከ ዳዊት ዐሥራ
አራት ትውልድ፣ ከዳዊት እስከ ባቢሎን
ምርኮ ዐሥራ አራት ትውልድ፣ ከባቢሎን
ምርኮ እስከ ክርስቶስ[ለ] ልደት ዐሥራ አራት
ትውልድ ይሆናል::

የኢየሱስ ክርስቶስ ልደት

18 የኢየሱስ ክርስቶስ የልደት ታሪክ እን
ዲህ ነው፤ እናቱ ማርያም ለዮሴፍ ታጭታ
ሳይገናኙ፣ በመንፈስ ቅዱስ ፀንሳ ተገኘች::
19 እጮኛዋ ዮሴፍ ጻድቅ ሰው ስለ ነበርና
ማርያምን በሰው ፊት ሊያጋልጣት ስላል
ፈለገ በስውር ሊተዋት ወሰነ::
20 በዚህ ሐሳብ ሳለ፣ የጌታ መልአክ
በሕልም ተገለጠለት፤ እንዲህም አለው፤
"የዳዊት ልጅ ዮሴፍ ሆይ፤ እጮኛህን ማር
ያምን ወደ ቤትህ ለመውሰድ አትፍራ፤ የፀ
ነሰችው በመንፈስ ቅዱስ ነውና:: 21 ወንድ
ልጅ ትወልዳለች፤ ስሙንም ኢየሱስ[ሐ] ብለህ
ትጠራዋለህ፤ ሕዝቡን ከኀጢአታቸው ያድ
ናቸዋልና::"
22 ጌታ በነቢዩ እንዲህ ሲል የተናገረው
ይፈጸም ዘንድ ይህ ሁሉ ሆነ፤ 23 "እነሆ፤
ድንግል ትፀንሳለች፤ ወንድ ልጅም ትወልዳ
ለች፤ ስሙንም አማኑኤል ይሉታል፤" ትር
ጕሙም፣ "እግዚአብሔር ከእኛ ጋር" ማለት
ነው::
24 ዮሴፍም ከእንቅልፉ ነቃ፤ ከዚያም
የጌታ መልአክ እንዳዘዘው ማርያምን ወደ
ቤቱ ወሰዳት::[መ] 25 ይሁን እንጂ የበኵር ልጇን
እስክትወልድ ድረስ አላወቃትም፤ የተወለ
ደውንም ሕፃን፣ "ኢየሱስ" ብሎ ጠራው::

የጠቢባን ከምሥራቅ መምጣት

2 በንጉሡ በሄሮድስ ዘመን፣ ኢየሱስ በቤተ
ልሔም ይሁዳ ከተወለደ በኋላ ጠቢ
ባን ከምሥራቅ ወደ ኢየሩሳሌም መጥ
ተው፣ 2 "የተወለደው የአይሁድ ንጉሥ ወዴት

1፥1 ዘፍ22፥18፤ 2ሳሙ7፥12-16፤ ኢሳ 9፥6፡7፤11፥1፤ ኤር23፥5፡6፤ ማቴ9፥27፤ ሉቃ 1፥32፡69፤ ገላ3፥16፤ ራእ22፥16
1፥2 ዘፍ21፥3፡12፤ 25፥26፤29፥35፤ 49፥10
1፥3 ዘፍ38፥27-30
1፥5 ዕብ11፥31
1፥6 1ሳሙ16፥1፤ 17፥12፤2ሳሙ12፥24
1፥10 2ነገ20፥21
1፥11 2ነገ24፥14-16፤ ኤር27፥20፤ 40፥1፤ ዳን1፥1፡2
1፥12 1ዜና3፥17፡ 19፤ዕዝ3፥2
1፥16 ማቴ27፥17፤ ሉቃ1፥27
1፥18 ሉቃ1፥35
1፥19 ዘዳ24፥1
1፥20 ማቴ27፥19፤ ሐሥ5፥19
1፥21 መዝ130፥8፤ ሉቃ1፥31፤2፥11፤ ዮሐ3፥17፤ ሐሥ5፥31፤ ሮሜ11፥14፤ ቲቶ 2፥14
1፥22 ማቴ2፥15፡17 ፡23፤4፥14፤8፥17፤ 12፥17፤21፥4፤26፥54 ፡56፤27፥9፤ሉቃ4፥21 ፤21፥22፤24፥44፤ ዮሐ13፥18፤19፥24፡ 28፡36
1፥23 ኢሳ7፥14፤ 8፥8፡10
1፥24 ሐሥ5፥19
1፥25 ቀኍ21፤ ሉቃ 1፥31
2፥1 ሉቃ1፥5፤2፥4-7

[ሀ] 11 ዮአኪን ማለት ነው፤ ቀኍ12 ይመ
[ለ] 17 ወይም *መሲሕ* "ክርስቶስ" (በግሪክ) እና "መሲሕ" (በዕብራይስጥ) ሁለቱም "የተቀባ" የሚል ትርጕም አላቸው
[ሐ] 21 ኢየሱስ በግሪኩ ሲሆን በዕብራይስጡ ኢያሱ ነው፤ ትርጕሙም እግዚአብሔር ያድናል ማለት ነው
[መ] 24 ወደ ቤቱ ወሰዳት የሚለው የግሪኩ ቃል *ሚስቱ እንድ ትሆን ወሰዳት* ይለዋል

ነው? በምሥራቅ[ሠ] ኮከቡን አይተን ልንሰግ
ድለት መጥተናልና” ሲሉ ጠየቁ።
3ንጉሡ ሄሮድስ ይህን በሰማ ጊዜ ታወከ፤
እንዲሁም መላዪቱ ኢየሩሳሌም አብራ
ታወከች። 4እርሱም የካህናት አለቆችንና
የአይሁድ ሃይማኖት መምህራንን በሙሉ
ሰብስቦ፣ ክርስቶስ[ረ] የት እንደሚወለድ ጠየ
ቃቸው። 5እነርሱም፣ “በይሁዳ ቤተ ልሔም፤
ነቢዩ እንዲህ ብሎ ጽፎአልና አሉ፤

6“ ‘በይሁዳ ምድር የምትገኚው አንቺ ቤተ
ልሔም፣
ከሌሎቹ የይሁዳ ገዦች በምንም አታ
ንሺም፤
የሕዝቤ የእስራኤል ጠባቂ የሚሆን፣
ከአንቺ ይወጣልና።’ ”

7ከዚያም ሄሮድስ ጠቢባኑን በምስጢር
አስጠርቶ በማነጋገር ኮከቡ የታየበትን
ትክክለኛ ጊዜ ተረዳ። 8ጠቢባኑንም ወደ
ቤተ ልሔም ልኮ፣ “ሂዱና ሕፃኑን ፈልጉ፤
እኔም ደግሞ ሄጄ እንድሰግድለት፣ እንዳ
ገኛችሁት
ወደ እኔ ተመልሳችሁ የት እንዳለ ንገ
ሩኝ” አላቸው።
9ጠቢባኑ ንጉሡ ያለውን ከሰሙ በኋላ
ጕዞአቸውን ቀጠሉ። ይህም በምሥራቅ[ሰ]
ያዩት ኮከብ እየመራቸው ሕፃኑ እስካለ
በት ድረስ ወሰዳቸው። 10ኮከቡንም ሲያዩ
ከመጠን በላይ ተደሰቱ። 11ወደ ቤትም
በገቡ ጊዜ ሕፃኑን ከእናቱ ከማርያም ጋር
አዩ፤ ተንበርክከውም ሰገዱለት። ሣጥኖቻ
ቸውን ከፍተው ወርቅ፣ ዕጣን፣ ከርቤም
አቀረቡለት። 12እግዚአብሔርም ወደ ሄሮድስ
እንዳይመለሱ በሕልም ባስጠነቀቃቸው
መሠረት፣ መንገድ አሳብረው ወደ አገራ
ቸው ተመለሱ።

ወደ ግብፅ ሽሽት

13ጠቢባኑ ከሄዱ በኋላ የጌታ መልአክ
ለዮሴፍ በሕልም ተገልጦ፣ “ተነሥ! የምት
መለስበትን ጊዜ እስካስታውቅህ ድረስ ሕፃ
ኑንና እናቱን ይዘህ ወደ ግብፅ በመሸሽ
በዚያ ቈይ፤ ሄሮድስ ሕፃኑን ሊገድለው ይሻ
ልና” አለው።
14ስለዚህም ዮሴፍ ተነሣ፤ ሕፃኑንና እና
ቱን ይዞ በሌሊት ወደ ግብፅ ሄደ፤ 15በዚ
ያም ሄሮድስ እስከ ሞተበት ጊዜ ድረስ
ኖረ። በዚህም፣ “ልጄን ከግብፅ ምድር ጠራ
ሁት” በማለት እግዚአብሔር በነቢዩ አንደበት
የተናገረው ቃል ተፈጸመ።
16ሄሮድስ ጠቢባኑ እንዳታለሉት በተረዳ
ጊዜ በጣም ተናደደ። ከጠቢባኑ በተነገረው
መሠረት ዕድሜያቸው ሁለት ዓመትና
ከዚያም በታች የሆኑትን የቤተ ልሔም
ንና የአካባቢዋን መንደሮች ወንድ ልጆች
ሁሉ ልኮ አስገደለ። 17በዚህም በነቢዩ
በኤርምያስ እንዲህ ተብሎ የተነገረው
ተፈጸመ፤

18“የልቅሶና የታላቅ ዋይታ ድምጽ፣
በራማ ተሰማ፤
ራሔል ስለ ልጆቿ አለቀሰች፤
መጽናናትም አልቻለችም፤
ልጆቿ ሁሉ አልቀዋልና።”

ከግብፅ ወደ ናዝሬት

19ሄሮድስ ከሞተ በኋላ የጌታ መልአክ
ለዮሴፍ በሕልም ተገልጦ፣ 20“ተነሣ፤ ሕፃ
ኑንና እናቱን ይዘህ ወደ እስራኤል ምድር
ተመለስ፤ ሕፃኑን ለመግደል የሚሹት ሞተ
ዋልና” አለው።
21ዮሴፍም ተነሥቶ ሕፃኑንና እናቱን
በመያዝ ወደ እስራኤል ምድር ተመለሰ፤
22ነገር ግን አርኬላዎስ በአባቱ በሄሮድስ
ቦታ በይሁዳ መንገሡን በሰማ ጊዜ ወደዚያ
መሄድ ፈራ። ጌታ በሕልም ስላስጠነቀ
ቀው፣ ወደ ገሊላ አውራጃ ሄደ፤ 23ናዝሬት
ወደምትባል ከተማም ሄዶ መኖር ጀመረ።
በዚህም በነቢያት፣ “ናዝራዊ ይባላል”
ተብሎ የተነገረው ትንቢት ተፈጸመ።

የመጥምቁ ዮሐንስ ስብከት

3፥1-12 ተጓ ምብ - ማር 1፥3-8፤ ሉቃ 3፥2-17

3 በዚያን ወራት መጥምቁ ዮሐንስ በይ
ሁዳ ምድረ በዳ እየሰበከ መጣ።
2ስብከቱም፣ “መንግሥተ ሰማያት ቀርባለ
ችና ንስሓ ግቡ” የሚል ነበር። 3በነቢዩ
በኢሳይያስ እንዲህ ተብሎ የተነገረለት
እርሱ ነው፤

“በምድረ በዳ፣
‘የጌታን መንገድ አዘጋጁ፤
ጎዳናውንም አስተካክሉ’ እያለ የሚጮህ
ድምፅ።”

4የዮሐንስ ልብስ የግመል ጠጕር ሲሆን፣
ወገቡንም በጠፍር ይታጠቅ ነበር። ምግ
ቡም አንበጣና የበረሃ ማር ነበር። 5ከኢየሩ
ሳሌም፣ ከመላው ይሁዳና በዮርዳኖስ ዙሪያ
ካለው አገር ሁሉ ሰዎች ወደ ዮሐንስ ይጐ
ርፉ፣ 6ኀጢአታቸውንም እየተናዘዙ በዮር
ዳኖስ ወንዝ በእርሱ ይጠመቁ ነበር።
7ብዙ ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን ወደ
ሚያጠምቅበት ስፍራ ሲመጡ ባየ ጊዜ
እንዲህ አላቸው፤ “እናንት የእፉኝት ልጆች!

2፥2 ዘኍ24፥17፤ ኤር23፥5፤ ማቴ27፥11፤ ማር15፥2፤ ሉቃ23፥38፤ ዮሐ1፥49፤18፥33-37
2፥5 ዮሐ7፥42
2፥6 2ሳሙ5፥2፤ ሚክ5፥2
2፥11 መዝ72፥10፤ ኢሳ60፥3
2፥12 ቍ13:19:22 ፤ማቴ27፥19፤ ዕብ 11፥7
2፥13 ቍ12:19:22 ፤ማቴ27፥19፤ ሐሥ5፥19፤ራእ12፥4
2፥15 ቍ17:23፤ ዘፀ4፥22:23፤ ሆሴ11፥1፤ማቴ1፥22
2፥17 ቍ15:23፤ ማቴ1፥22
2፥18 ዘፍ35፥19፤ ኤር31፥15
2፥19 ቍ12:13: 22፤ማቴ27፥19፤ ሐሥ 5፥19
2፥20 ዘፀ4፥19
2፥22 ቍ12:13:19 ፤ማቴ27፥19፤ ሉቃ 2፥39
2፥23 ቍ15:17፤ ማቴ1፥22፤ማር1፥9: 24፤6፥1፤ሉቃ1፥26፤ 2፥39:51፤4፥16:23፤ ዮሐ1፥45:46
3፥1 ቍ13:14፤ 9፥14፤11፥2-14፤ 14፥1-12፤ሉቃ1፥13: 57-66፤3፥2-19፤ ሐሥ 19፥3:4
3፥2 ዳን7፥14፤ ማቴ 4፥17፤6፥10፤ 7፥21፤ 25፥34፤ ሉቃ11፥20፤ 17፥20:21፤19፥11፤ 21፥31፤ዮሐ3፥3:5፤ ሐሥ1፥3:6
3፥3 ኢሳ40፥3፤ ሚል3፥1፤ሉቃ1፥76 ፤ዮሐ1፥23
3፥4 ዘሌ11፥22፤ 2ነገ1፥8፤ማቴ3፥1
3፥6 ቍ11፤ማር1፥4
3፥7 ማቴ12፥34፤ 23፥33፤ሮሜ1፥18

[ሠ]2 ወይም *ኮከቡ ሲነሣ አይተን*
[ረ]4 ወይም *መሲሕ*
[ሰ]9 ወይም *ሲነሣ አይተው*

ለመሆኑ ከሚመጣው ቍጣ እንድታመ
ልጡ ማን መከራችሁ! 8ለንስሓ የሚገባ
ፍሬ አፍሩ፤ 9‘አብርሃም አባት አለን’ በማ
ለት ራሳችሁን አታታሉ፤ እግዚአብሔር ከእ
ነዚህ ድንጋዮች ለአብርሃም ልጆች ሊያስ
ነሣ ይችላል እላችኋለሁና። 10እነሆ፤ ምሣር
የዛፎችን ሥር ሊቈርጥ ተዘጋጅቶአል፤ መል
ካም ፍሬ የማያፈራ ዛፍ ሁሉ ይቈረጣል፤
ወደ እሳትም ይጣላል።
11“እኔ ለንስሓ በውሃ አጠምቃችኋለሁ፤
ነገር ግን ጫማውን መሸከም የማይገባኝ፣
ከእኔ የሚበልጥ ኀያል ከእኔ በኋላ ይመ
ጣል። እርሱም በመንፈስ ቅዱስና በእሳት
ያጠምቃችኋል። 12መንሹ በእጁ ነው፤
ዐውድማውን ያጠራል፤ ስንዴውን በጐተራ
ይከታል፤ ገለባውን ግን በማይጠፋ እሳት
ያቃጥለዋል።”

የኢየሱስ መጠመቅ

3፥13-17 ተጓ ምብ - ማር1፥9-11፤ ሉቃ3፥21፡22፤ ዮሐ1፥31-34

13በዚያን ጊዜ ኢየሱስ በዮሐንስ ለመጠ
መቅ ከገሊላ ወደ ዮርዳኖስ መጣ። 14ዮሐ
ንስ ግን፣ “ይህማ አይሆንም፤ እኔ ባንተ
መጠመቅ ሲያስፈልገኝ እንዴት አንተ ወደ
እኔ ትመጣለህ?” ብሎ ተከላከለ።
15ኢየሱስም፣ “ግድ የለም ፍቀድልኝ፤
ይህን በማድረግ ጽድቅን ሁሉ መፈጸም
ይገባናልና” አለው፤ ዮሐንስም በነገሩ ተስ
ማማ።
16ኢየሱስም እንደ ተጠመቀ ከውሃው
ወጣ፤ ወዲያውኑም ሰማይ ተከፍቶ የእግዚ
አብሔር መንፈስ እንደ ርግብ ሲወርድበት
አየ። 17እነሆ፣ “በእርሱ ደስ የሚለኝ የም
ወደው ልጄ ይህ ነው” የሚል ድምፅ ከሰ
ማይ ተሰማ።

የኢየሱስ መፈተን

4፥1-11 ተጓ ምብ - ማር 1፥12፡13፤ ሉቃስ 4፥1-13

4 ከዚህ በኋላ መንፈስ ቅዱስ ኢየሱስን
በዲያብሎስ ይፈተን ዘንድ ወደ
ምድረ በዳ ወሰደው። 2አርባ ቀንና አርባ
ሌሊት ከጾመ በኋላ ተራበ። 3ፈታኙም
ወደ ኢየሱስ ቀርቦ፣ “የእግዚአብሔር ልጅ ከሆ
ንህ እነዚህን ድንጋዮች እንጀራ እንዲሆኑ
እዘዝ” አለው።
4ኢየሱስም፣ “ ‘ሰው ከእግዚአብሔር አፍ
በሚወጣው ቃል ሁሉ እንጂ በእንጀራ ብቻ
አይኖርም’ ተብሎ ተጽፎአል” ሲል መለሰ
ለት። 5ቀጥሎም ዲያብሎስ ኢየሱስን ወደ
ቅድስት ከተማ በመውሰድ ከቤተ መቅደ
ሱም ዐናት ላይ አውጥቶ፣ 6“የእግዚአብሔር ልጅ
ከሆንህ ራስህን ወደ መሬት ወርውር፤ እን
ዲህ ተብሎ ተጽፎአልና፤
“ ‘እግርህ በድንጋይ እንዳይሰናከል፣
በእጃቸው ያነሡህ ዘንድ፣
መላእክቱን ስለ አንተ ያዝልሃል።’ ”
7ኢየሱስም፣ “እንደዚሁም በመጻሕፍት፣
‘እግዚአብሔር አምላክህን አትፈታተነው’ ተብሎ
ተጽፎአል” በማለት መለሰለት።
8እንደ ገናም ዲያብሎስ ኢየሱስን እጅግ
ከፍ ወዳለ ተራራ አወጣው፤ የዓለምንም
መንግሥታት ከነክብራቸው አሳየውና፣
9“ወድቀህ ብትሰግድልኝ ይህን ሁሉ እሰጥ
ሃለሁ” አለው።
10ኢየሱስም፣ “አንተ ሰይጣን ከፊቴ ራቅ!
‘ለአምላክህ ለእግዚአብሔር ስገድ፤ እርሱንም ብቻ
አምልክ’ ተብሎ ተጽፎአልና” አለው።
11ከዚያም ዲያብሎስ ትቶት ሄደ፤ መላ
እክትም መጥተው አገለገሉት።

ኢየሱስ ስብከት መጀመሩ

12ኢየሱስ የዮሐንስን መታሰር በሰማ ጊዜ
ወደ ገሊላ ተመለሰ። 13የናዝሬትንም ከተማ
ትቶ፣ በዛብሎንና በንፍታሌም አካባቢ
በባሕሩ አጠገብ በምትገኘው በቅፍርናሆም
ከተማ መኖር ጀመረ። 14በዚህም በነቢዩ ኢሳ
ይያስ እንዲህ ተብሎ የተነገረው ትንቢት
ተፈጸመ፤
15“የዛብሎን ምድር፣ የንፍታሌም ምድር፣
ከዮርዳኖስ ማዶ በባሕር መንገድ አጠገብ፣
ያለው የአሕዛብ ገሊላ፣
16በጨለማ የሚኖር ሕዝብ፣
ታላቅ ብርሃን አየ፤
በሞት ጥላ ምድር ላለው፣
ብርሃን ወጣለት።”
17ከዚያ ጊዜ አንሥቶ ኢየሱስ፣ “ንስሓ
ግቡ፤ መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና” እያለ
መስበክ ጀመረ።

የመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት መጠራት

4፥18-22 ተጓ ምብ - ማር1፥16-20፤ ሉቃ5፥2-11፤ ዮሐ1፥35-42

18ኢየሱስ በገሊላ ባሕር አጠገብ ሲያልፍ፣
ሁለት ወንድማማቾች ማለትም ጴጥሮስ
የተባለውን ስምዖንንና ወንድሙን እንድ
ርያስን አያቸው። ዓሣ አጥማጆች ነበሩና
መረባቸውን ወደ ባሕሩ ይጥሉ ነበር።
19ኢየሱስም፣ “ኑ፣ ተከተሉኝ፤ ሰዎችን አጥማ
ጆች አደርጋችኋለሁ” አላቸው። 20ወዲያው
መረባቸውን ትተው ተከተሉት።
21አለፍ እንዳለም፣ ሌሎች ሁለት ወንድ
ማማቾች፣ የዘብዴዎስን ልጅ ያዕቆብንና

3፥8 ሐሥ26፥20
3፥9 ሉቃ3፥8
3፥10 ማቴ7፥19፤ ሉቃ3፥9፤13፥6-9፤ ዮሐ15፥2፡6
3፥11 ቍ6፤ ኢሳ4፥4፤ማር1፥4፡8፤ ሐሥ 2፥3፡4
3፥12 ማቴ13፥30፤ 25፥41
3፥13 ማቴ3፥1፤ ማር1፥4
3፥16 ኢሳ11፥2፤ 42፥1፤ሕዝ1፥1፤ ዮሐ 1፥51፤ ሐሥ7፥56፤ 10፥11፤ራእ4፥1፤ 19፥11
3፥17 ዘዳ4፥12፤ መዝ2፥7፤ኢሳ42፥1፤ ማቴ12፥18፤17፥5፤ ማር1፥11፤9፥7፤ ሉቃ 3፥22፤9፥35፤ ዮሐ12፥28፤ ሐሥ 13፥33፤ ዕብ1፥1-5፤ 5፥5፤2ጴጥ1፥17፡18
4፥1 ዘፍ3፥1-7፤ ዕብ 4፥15
4፥2 ዘፀ34፥28፤ 1ነገ19፥8
4፥3 ማቴ3፥17፤ 14፥33፤16፥16፤ 27፥ 54፤ማር3፥11፤ ሉቃ 1፥35፤22፥70፤ ዮሐ 1፥34፡49፤ 5፥25፤11፥27፤ 20፥31፤ሐሥ 9፥20፤ ሮሜ1፥4፤1ተሰ3፥5፤ 1ዮሐ5፥10-13፡20፤ ራእ2፥18
4፥4 ዘዳ8፥3፤ ዮሐ 4፥34
4፥5 ነህ11፥1፤ ዳን9፥24፤ማቴ27፥53
4፥6 ቍ3፤ መዝ 91፥11፡12
4፥7 ዘዳ6፥16
4፥10 ዘዳ6፥13፤ 1ዜና21፥1፤ኢዮ1፥6-9 ፤ማቴ16፥23፤ ማር4፥15፤ሉቃ10፥18፤ 13፥16፤22፥3፡31፤ ሮሜ16፥20፤ 2ቆሮ2፥11፤11፥14፤ 2ተሰ2፥9፤ራእ12፥9
4፥11 ማቴ26፥53፤ ሉቃ22፥43፤ዕብ1፥14 ፤ያዕ4፥7
4፥12 ማቴ14፥3፤ ማር1፥14
4፥13 ማር1፥21፤ 9፥33፤ሉቃ4፥23፡31፤ ዮሐ2፥12፤4፥46፡47
4፥14 ማቴ1፥22
4፥16 ኢሳ9፥1፡2፤ ሉቃ2፥32፤ ዮሐ 1፥4፡5፡9
4፥17 ማቴ3፥2
4፥18 ማቴ15፥29፤ 16፥17፡18፤ ማር7፥31፤ዮሐ6፥1

4፥19 ቍ20፡22፤ማቴ8፥22፤ማር10፥21 ፡28፡52፤ሉቃ5፥28፤ ዮሐ1፥43፤21፥19፡22 4፥20 ቍ19 4፥21 ማቴ17፥1፤ 20፥20፤26፥37፤ማር 3፥17፤13፥3፤ሉቃ 8፥51፤ዮሐ21፥2

ወንድሙን ዮሐንስን አየ። ከአባታቸው ከዘ
ብዴዎስ ጋር በጀልባ ውስጥ መረባቸውን
ያበጁ ነበር። ኢየሱስም ጠራቸው፤ 22ወዲ
ያውኑ ጀልባቸውንም ሆነ አባታቸውን
ትተው ተከተሉት።

የበሽተኞች መፈወስ

23ኢየሱስም በምኵራቦቻቸው እያስተማረ፣
የእግዚአብሔርን መንግሥት የምሥራች ቃል
እየሰበከ፣ በሕዝቡ መካከል ማንኛውንም
ደዌና ሕመም እየፈወሰ በመላው ገሊላ ይዘ
ዋወር ነበር።
24ከዚህም የተነሣ ዝናው በመላዋ ሶርያ
ተሰማ፤ ሕዝቡም በተለያዩ በሽታዎች የታ
መሙትን፣ በክፉ ደዌ የሚሠቃዩትን፣
አጋንንት ያደሩባቸውን፣ የሚጥል በሽታ
ያለባቸውን፣ ሽባዎችን ሁሉ ወደ እርሱ
አመጡ፤ ፈወሳቸውም።
25ከዚህም የተነሣ ከገሊላ፣ ከ'ዐሥሩ ከተ
ሞች'፣ ከኢየሩሳሌም፣ ከይሁዳና ከዮርዳ
ኖስ ማዶ የመጡ ብዙ ሰዎች ተከተሉት።

የተራራው ስብከት

5፥3-12 ተጓ ምብ - ሉቃ 6፥20-23

5 ብዙ ሕዝብ እንደ ተሰበሰበ ባየ ጊዜ፣
ወደ ተራራ ወጣና ተቀመጠ፤ ደቀ መዛ
ሙርቱም ወደ እርሱ መጡ። 2እንዲህም
እያለ ያስተምራቸው ጀመር፤

3በመንፈስ ድኾች የሆኑ ብፁዓን ናቸው፤
መንግሥተ ሰማይ የእነርሱ ናትና።
4የሚያዝኑ ብፁዓን ናቸው፤
መጽናናትን ያገኛሉና።
5የዋሆች ብፁዓን ናቸው፤
ምድርን ይወርሳሉና።
6ጽድቅን የሚራቡና የሚጠሙ ብፁዓን ናቸው፤
ይጠግባሉና።
7ምሕረት የሚያደርጉ ብፁዓን ናቸው፤
ምሕረትን ያገኛሉና።
8ልባቸው ንጹሕ የሆነ ብፁዓን ናቸው፤
እግዚአብሔርን ያዩታልና።
9ሰላምን የሚያወርዱ ብፁዓን ናቸው፤
የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው
ይጠራሉና።
10ስለ ጽድቅ ብለው የሚሰደዱ ብፁዓን
ናቸው፤
መንግሥተ ሰማይ የእነርሱ ናትና።

11ሰዎች በእኔ ምክንያት ቢሰድቧችሁ፣
ቢያሳድዷችሁና ክፉውን ሁሉ በሐሰት ቢያ
ስወሩባችሁ፤ ብፁዓን ናችሁ። 12በሰማይ
የምትቀበሉት ዋጋ ታላቅ ስለ ሆነ ደስ
ይበላችሁ፤ ሐሤት አድርጉ፤ ከእናንተ በፊት
የነበሩትን ነቢያት እንደዚሁ አሳደዋቸዋልና።

ጨውና ብርሃን

13"እናንተ የምድር ጨው ናችሁ፤ ጨው
የጨውነት ጣዕሙን ቢያጣ ጣዕሙን መልሶ
ሊያገኝ ይችላልን? ወደ ውጪ ተጥሎ በሰው
ከመረገጥ በቀር ጥቅም አይኖረውም።
14"እናንተ የዓለም ብርሃን ናችሁ፤ በተራራ
ላይ ያለች ከተማ ልትደበቅ አትችልም፤
15ሰዎችም መብራት አብርተው ከዕንቅብ
ሥር አያስቀምጡትም፤ በቤት ውስጥ ላሉት
ሁሉ እንዲያበራ በመቅረዝ ላይ ያስቀምጡ
ታል እንጂ። 16እንደዚሁም ሰዎች መልካሙን
ሥራችሁን አይተው በሰማይ ያለውን አባታ
ችሁን እንዲያከብሩ ብርሃናችሁ በሰዎች ፊት
ይብራ።

የሕግ ፍጻሜ

17"ሕግንና የነቢያትን ቃል ለመሻር የመ
ጣሁ አይምሰላችሁ፤ ለመፈጸም እንጂ ለመ
ሻር አልመጣሁም። 18እውነት እላችኋለሁ፤
ሰማይና ምድር እስኪያልፍ ድረስ ሕግ ሁሉ
ይፈጸማል እንጂ ከሕግ አንዲት ፊደል
ወይም አንዲት ነጥብ እንኳ አትሻርም።
19ስለዚህ ማንም ከእነዚህ ትእዛዛት አነስተ
ኛዪቱን እንኳን ቢተላለፍ፣ ሌሎችንም
እንዲተላለፉ ቢያስተምር በመንግሥተ ሰማይ
ታናሽ ተብሎ ይጠራል፤ ነገር ግን እነዚ
ህን ትእዛዛት እየፈጸመ ሌሎችም እንዲፈ
ጽሙ የሚያስተምር በመንግሥተ ሰማይ
ታላቅ ይባላል። 20ጽድቃችሁ ከፈሪሳውያ
ንና ከኦሪት ሕግ መምህራን ጽድቅ ልቆ
ካልተገኘ መንግሥተ ሰማይ መግባት አት
ችሉም።

ነፍስ መግደል አይገባም

5፥25፡26 ተጓ ምብ - ሉቃ 12፥58፡59

21"ለቀደሙት ሰዎች፣ 'አትግደል፤ የገደለ
ይፈረድበታል' እንደ ተባለ ሰምታችኋል፤
22እኔ ግን እላችኋለሁ፤ ወንድሙን ያለ አግ
ባብ የሚቈጣ ይፈረድበታል፤ ማንም ወን
ድሙን 'ጅል' የሚል በሸንጎ ፊት ይጠየ
ቅበታል፤ 'ደደብ' የሚለው ደግሞ የገሃነመ
እሳት ፍርድ ይጠብቀዋል።
23"ስለዚህ መባህን በመሠዊያው ላይ ስእ
ግዚአብሔር በምታቀርብበት ጊዜ ወንድምህ
የተቀየመብህ ነገር መኖሩ ትዝ ቢልህ፣ 24መባ
ህን በዚያው በመሠዊያው ፊት ተወው፤
በመጀመሪያ ሂደህ ከወንድምህ ጋር ተስ
ማማ፤ ከዚያም ተመልሰህ መባህን ስእግዚአ
ብሔር አቅርብ።
25"የከሰሰህ ባላጋራህ እንዳያስፈርድብህ፣
ዳኛውም ለአሳሪ አሳልፎ እንዳይሰጥህ፣ በወ
ህኒም እንዳትጣል፣ በመንገድ ላይ ሳለህ ከባ

4፥22 ቈ19
4፥23 ማቴ3፥2፤ 8፥16፤9፥35፤13፥54፤ 14፥14፤15፥30፤ ማር 1፥14፡21፡39፤ 3፥10፤ሉቃ4፥15፡44፤ 7፥22፤ዮሐ6፥59፤ 18፥20፤ሐሥ10፥38፤ 20፥25፤ 28፥23፡31
4፥24 ማቴ8፥6፡16፡ 28፤9፥2፡32፤12፥22፤ 15፥22፤17፥15፤ ማር1፥32፤2፥3፤5፥15 ፡16፡18፤ሉቃ2፥2
4፥25 ማር 3፥7፡8፤ ሉቃ6፥17
5፥3 ቈ10፡19፤ ማቴ25፥34
5፥4 ኢሳ61፥2፡3፤ ራእ7፥17
5፥5 መዝ37፥11፤ ሮሜ4፥13
5፥6 ኢሳ55፥1፡2
5፥7 ያዕ2፥13
5፥8 መዝ17፥15፤ 24፥3፡4፤42፥2፤73፥1፤ ዕብ12፥14፤ራእ22፥4
5፥9 ቈ44፡45፤ ሮሜ8፥14፤14፥19፤ ያዕ 3፥18
5፥10 ቈ3፡19፤ ማቴ 25፥34፤ 1ጴጥ3፥14
5፥11 ኢሳ51፥7፤ ዮሐ15፥21
5፥12 2ዜና36፥16፤ መዝ9፥2፤ማቴ23፥31 ፡37፤ሐሥ5፥41፤ 7፥52፤ 2ቆሮ6፥10፤ 12፥10፤ ቈላ1፥24፤ 1ተሰ2፥15 ፤ዕብ11፥32-38፤ ያዕ1፥2፤1ጴጥ1፥6፤ 4፥13፡16
5፥13 ማር9፥50፤ ሉቃ14፥34፡35
5፥14 ዮሐ8፥12
5፥15 ማር4፥21፤ ሉቃ8፥16፤11፥33
5፥16 ማቴ9፥8፤ 1ቆሮ10፥31፤ ፊል1፥11፤ቲቶ2፥14
5፥17 ዮሐ10፥34፡ 35፤ሮሜ3፥31
5፥18 መዝ119፥89፤ ኢሳ40፥8፤55፥11፤ ማቴ24፥35፤ ማር13፥31፤ ሉቃ16፥17፤ 21፥33
5፥19 ያዕ2፥10
5፥20 ኢሳ26፥2፤ ማቴ18፥3፤ዮሐ3፥5
5፥21 ዘፀ20፥13፤ 21፥12፤ዘዳ5፥17
5፥22 መክ7፥9፤ ማቴ18፥9፤26፥59፤ ማር9፥43፡48፤ ሉቃ16፥24፤ ዮሐ11፥47፤ ሐሥ 5፥21፡27፡ 34፡41፤ 6፥12፤ 1ቆሮ13፥5፤ ኤፌ4፥26፤ያዕ1፥19፡ 20፤3፥6፤1ዮሐ3፥15

ላጋራህ ጋር ፈጥነህ ተስማማ:: 26እውነት
እልሃለሁ፤ ካስፈረደብህ ግን የመጨረሻዋን
ሳንቲም[ሻ] እስክትከፍል ድረስ ከዚያ አትወ
ጣም::

ማመንዘር አይገባም

27“ ‘አታመንዝር’ እንደ ተባለ ሰምታች
ኋል:: 28እኔ ግን እላችኋለሁ፤ ሴትን በም
ኞት ዐይን የተመለከተ ሁሉ በልቡ ከእ
ርሷ ጋር አመንዝሮአል:: 29ቀኝ ዐይንህ የኀ
ጢአት ሰበብ ቢሆንብህ፣ አውጥተህ ወዲያ
ጣለው፤ ሰውነትህ በሙሉ ወደ ገሃነም
ከሚጣል ከሰውነትህ አንዱን ክፍል ብታጣ
ይሻልሃል:: 30ቀኝ እጅህ የኀጢአት ሰበብ
ቢሆንብህ ቈርጠህ ወዲያ ጣለው፤ ሰውነ
ትህ በሙሉ ወደ ገሃነም ከሚጣል ከሰውነ
ትህ አንዱን ክፍል ብታጣ ይሻልሃል::
31“ ‘ሚስቱን የሚፈታ ሁሉ የፍቺ ወረ
ቀት መስጠት አለበት’ እንደ ተባለ ሰምታ
ችኋል:: 32እኔ ግን እላችኋለሁ፤ በላዩ ላይ
ስታመነዝር ካላገኛት በስተቀር፣ ሚስቱን
የሚፈታ ሁሉ እንድታመነዝር ያደርጋ
ታል፤ በዚህ ሁኔታ የተፈታችውን ሴት
ያገባም እንዳመነዘረ ይቈጠራል::

ስለ መሐላ

33“ለቀደሙት ሰዎች፣ ‘በሐሰት አትማል፤
በእግዚአብሔር ፊት የማልኸውንም ጠብቅ’
እንደ ተባለ ሰምታችኋል:: 34እኔ ግን ፈጽሞ
አትማሉ እላችኋለሁ፤ በሰማይም ቢሆን
አትማሉ፤ የእግዚአብሔር ዙፋን ነውና፤ 35በም
ድርም ቢሆን አትማሉ፤ የእግዚአብሔር የእግሩ
ማረፊያ ናትና፤ በኢየሩሳሌምም አትማሉ፤
የታላቁ ንጉሥ ከተማ ናትና፤ 36በራስህም
ቢሆን አትማል፤ አንዲቷን ጠጕር እንኳ
ነጭ ወይም ጥቍር ማድረግ አትችልምና::
37ስለዚህ ስትነጋገሩ ቃላችሁ፣ ‘አዎን’ ከሆነ፣
‘አዎን’፤ አይደለም፣ ከሆነ ‘አይደለም’ ይሁን፤
ከዚህ ውጭ የሆነ ሁሉ ከክፉው የሚመጣ
ነውና::

ስለ መበቀል

38“ ‘ዐይን ስለ ዐይን፣ ጥርስ ስለ ጥርስ’
እንደ ተባለ ሰምታችኋል:: 39እኔ ግን እላ
ችኋለሁ፤ ‘ክፉ አድራጊውን ሰው አትቃ
ወሙት’፤ ነገር ግን ቀኝ ጕንጭህን ለሚመ
ታህ ሌላውን ጕንጭህን ደግሞ አዙርለት::
40አንድ ሰው እጀ ጠባብህን ሊወስድ ቢከ
ስህ ካባህን ጨምረህ ስጠው:: 41አንድ ሰው
አንድ ኪሎ ሜትር ተኩል የሚያህል
ርቀት እንድትሄድ ቢያስገድድህ ዕጥፉን
መንገድ አብረኸው ሂድ:: 42ለሚለምንህ
ስጥ፤ ከአንተ ሊበደር የሚሻውንም ፊት

5፥27 ዘፀ20፥14፤ ዘዳ5፥18
5፥28 ምሳ6፥25፤ 2ጴጥ2፥14
5፥29 ቍ30፤ ማቴ 18፥6:8:9፤ ማር9፥42-47፤ ሉቃ17፥2፤ ሮሜ14፥21፤ 1ቆሮ8፥13፤ 2ቆሮ6፥3፤11፥29
5፥30 ቍ29
5፥31 ዘዳ24፥1-4
5፥32 ሉቃ16፥18
5፥33 ዘሌ19፥12፤ ዘኍ30፥2፤ዘዳ23፥21፤ ማቴ23፥16-22
5፥34 ኢሳ66፥1፤ ማቴ23፥22፤ያዕ5፥12
5፥35 መዝ48፥2
5፥37 ማቴ6፥13፤ 13፥19:38፤ ዮሐ17፥15፤ ኤፌ6፥16፤ 2ተሰ3፥3፤ያዕ5፥12፤ 1ዮሐ 2፥13:14፤ 3፥12፤ 5፥18:19
5፥38 ዘፀ21፥24፤ ዘሌ24፥20፤ዘዳ19፥21
5፥39 ሉቃ6፥29፤ ሮሜ12፥17:19፤ 1ጴጥ3፥9
5፥42 ዘዳ15፥8፤ ሉቃ6፥30
5፥43 ዘሌ19፥18፤ ዘዳ23፥6፤ መዝ139፥21:22፤ ማቴ19፥19፤ 22፥39፤ ማር12፥31፤ ሉቃ10፥27፤ ሮሜ13፥9፤ገላ5፥14፤ ያዕ2፥8
5፥44 ሉቃ6፥27:28 ፤23፥34፤ዮሐ15፥20፤ ሐሥ7፥60፤ ሮሜ8፥35፤12፥14፤ 1ቆሮ 4፥12፤ 1ጴጥ2፥23
5፥45 ቍ9፤ ኢዮ 25፥3፤ ሉቃ6፥35፤ ሮሜ8፥14
5፥46 ሉቃ6፥32
5፥48 ዘሌ19፥2፤ 1ጴጥ1፥16
6፥1 ማቴ5፥16፤ 23፥5
6፥4 ቍ6፥18፤ ቈላ 3፥23:24
6፥5 ማር11፥25፤ ሉቃ18፥10-14
6፥6 2ነገ4፥33
6፥7 1ነገ18፥26-29፤ መክ5፥2
6፥8 ቍ32

አትንሣው::
43“ ‘ወዳጅህን ውደድ፤ ጠላትህን ጥላ’
እንደ ተባለ ሰምታችኋል:: 44እኔ ግን ጠላ
ቶቻችሁን ውደዱ[ቀ]፤ ለሚያሳድዷችሁም
ጸልዩ እላችኋለሁ:: 45እንደዚህም በማድረ
ጋችሁ በሰማይ ላለው አባታችሁ ልጆች ትሆ
ናላችሁ፤ እርሱ ፀሓዩን ለክፉዎችና ለደ
ጎች ያወጣል፤ ዝናቡንም ለኀጢአተኞችና ለጻ
ድቃን ያዘንባል:: 46የሚወዷችሁን ብቻ የም
ትወዱ ከሆነ ምን ዋጋ ታገኛላችሁ? ቀራጮ
ችስ ይህንኑ ያደርጉ የለምን? 47ወንድሞ
ቻችሁን ብቻ እጅ የምትነሡ ከሆነ ከሌ
ሎች በምን ትሻላላችሁ? አሕዛብስ ይህንኑ
ያደርጉ የለምን? 48ስለዚህ የሰማይ አባታ
ችሁ ፍጹም እንደ ሆነ እናንተም ፍጹማን
ሁኑ::”

ስለ ምጽዋት አሰጣጥ

6 “ሰዎች እንዲያዩላችሁ፣ መልካም ሥራ
ችሁን በፊታቸው ከማድረግ ተጠን
ቀቁ፤ እንዲህ ካደረጋችሁ ከሰማዩ አባታ
ችሁ ዋጋ አታገኙም::
2“ግብዞች በሰዎች ዘንድ ለመከበር ብለው
በየጎዳናውና በየምኩራቡ እንደሚያደር
ጉት፣ አንተም ለድኾች ምጽዋት በምትሰ
ጥበት ጊዜ ይታይልኝ ብለህ ጥሩምባ አታስ
ነፋ፤ እውነት እላችኋለሁ፤ እንዲህ የሚያ
ደርጉ ዋጋቸውን በሙሉ ተቀብለዋል:: 3እና
ንተ ግን ለድኾች ስትሰጡ ቀኝ እጃችሁ
የሚያደርገውን ግራ እጃችሁ አይወቅ፤
4ምጽዋታችሁ በስውር ይሁን፤ በስውር
የተደረገውን የሚያይ አባታችሁም ዋጋች
ሁን ይከፍላችኋል::

ስለ ጸሎት

6፥9-13 ተጓ ምብ - ሉቃ 11፥2-4

5“ስትጸልዩ እንደ ግብዞች አትሁኑ፤ እነ
ርሱ ለሰዎች ለመታየት ሲሉ በየምኵራ
ቡና በየመንገዱ ማእዘን ላይ ቆመው መጸ
ለይ ይወዳሉና፤ እውነት እላችኋለሁ፤
ሙሉ ዋጋቸውን ተቀብለዋል:: 6አንተ ግን
ስትጸልይ ወደ ክፍልህ ግባ፤ በሩንም ዘግ
ተህ በስውር ወዳለው አባትህ ጸልይ፤ በስ
ውር የተደረገውን የሚያይ አባትህም ዋጋ
ህን ይከፍልሃል:: 7ስትጸልዩ፣ ከንቱ ቃላት
በመደጋገም ጸሎታቸው የሚሰማላቸው እን
ደሚመስላቸው አሕዛብ፣ ነገራችሁን አታስ
ረዝሙ:: 8እነርሱን አትምሰሏቸው፤ አባታ
ችሁ ከመለመናችሁ በፊት ምን እንደሚ
ያስፈልጋችሁ ያውቃልና::

[ሻ]26 ግሪኩ ኮድራንቴስ ይላል
[ቀ]44 አንዳንድ የጥንት ቅጆች *የሚረግሟችሁን መርቁ፤ ለሚጠሏችሁ መልካም አድርጉ* ይላሉ

[9]“እናንተ ግን እንዲህ ብላችሁ ጸልዩ፤
“ ‘በሰማያት የምትኖር አባታችን ሆይ፤
ስምህ ይቀደስ፤
[10]መንግሥትህ ትምጣ፤
ፈቃድህ በሰማይ እንደ ሆነች፣
እንዲሁ በምድር ትሁን።
[11]የዕለት እንጀራችንን ዛሬ ስጠን።
[12]እኛም ደግሞ የበደሉንን ይቅር
እንደምንል፣
በደላችንን ይቅር በለን።
[13]ወደ ፈተናም አታግባን
ከክፉው አድነን እንጂ፣
መንግሥት፣ ኃይል፣ ክብርም፣
ለዘለዓለሙ ያንተ ነውና፤ አሜን።[a]

[14]እናንተ የበደሏችሁን ይቅር ብትሉ
የሰማዩ አባታችሁ ደግሞ እናንተን ይቅር
ይላችኋል። [15]ነገር ግን የሰዎችን ኀጢአት
ይቅር የማትሉ ከሆነ፣ አባታችሁም ኀጢአ
ታችሁን ይቅር አይልላችሁም።

ስለ ጾም

[16]“ስትጾሙ እንደ ግብዞች አትጠውልጉ፤
እነርሱ መጾማቸው እንዲታወቅላቸው ሆን
ብለው በፊታቸው ላይ የሐዘን ምልክት
ያሳያሉና፤ እውነት እላችኋለሁ፤ እንዲህ
የሚያደርጉ ዋጋቸውን በሙሉ ተቀብለዋል።
[17]አንተ ግን በምትጾምበት ጊዜ ፊት
ህን ታጠብ፤ ራስህንም ተቀባ፤ [18]በዚህም
መጾምህ በስውር ያለው አባትህ ብቻ የሚ
ያውቀው፣ ከሰዎች ግን የተሰወረ ይሆናል፤
በስውር የተደረገውን የሚያይ አባትህም
ዋጋህን ይከፍልሃል።

ሰማያዊ ሀብት

6፥22፡23 ተጓ ምብ - ሉቃ 11፥34-36

[19]“ብል ሊበላው፣ ዝገት ሊያበላሸው፣
ሌባም ቈፍሮ ሊሰርቀው በሚችልበት በዚህ
ምድር ላይ ለራሳችሁ ሀብት አታከማቹ።
[20]ነገር ግን ብል ሊበላው፣ ዝገት ሊያበላ
ሸው፣ ሌባም ቈፍሮ ሊሰርቀው በማይችል
በት በዚያ በሰማይ ለራሳችሁ ሀብት አከ
ማቹ፤ [21]ሀብትህ ባለበት ልብህም በዚያው
ይሆናልና።
[22]“ዐይን የሰውነት መብራት ነው፤ ስለዚህ
ዐይንህ ጤናማ ከሆነ መላው ሰውነትህ በብ
ርሃን የተሞላ ይሆናል። [23]ዐይንህ ታማሚ
ከሆነ ግን መላው ሰውነትህ በጨለማ የተ
ሞላ ይሆናል። እንግዲህ በአንተ ውስጥ
ያለው ብርሃን ጨለማ ከሆነ፣ ጨለማው
እንዴት ድቅድቅ ይሆን?
[24]“አንድ ሰው ሁለት ጌቶችን ማገልገል
አይችልም፤ አንዱን ጠልቶ ሌላውን ይወ
ዳል፤ ወይም አንዱን አክብሮ ሌላውን ይን
ቃል። እግዚአብሔርንና ገንዘብን በአንድነት
ማገልገል አይቻልም።

6፥9 ኤር3፥19፤ ሚል 2፥10፤ 1ጴጥ1፥17
6፥10 ማቴ3፥2፤ 26፥39
6፥11 ምሳ30፥8
6፥12 ማቴ18፥21-35
6፥13 ማቴ5፥37፤ ያዕ1፥13
6፥14 ማቴ18፥21-35፤ማር11፥25፡26፤ ኤፌ 4፥32፤ ቈላ3፥13
6፥15 ማቴ18፥35
6፥16 ዘሌ16፥29፡31፤23፥27-32፤ ዘኍ 29፥7፤ ኢሳ58፥5፤ ዘካ 7፥5፤8፥19
6፥18 ቀኍ4፡6 ምሳ23፥4፤ ሉቃ12፥16-21፤ ዕብ 13፥5፤ያዕ5፥2፡3
6፥20 ማቴ19፥21፤ ሉቃ12፥33፤16፥9፤ 18፥22፤1ጢሞ6፥19
6፥21 ሉቃ12፥34
6፥24 ሉቃ16፥13
6፥25 ቀኍ27፡28፡31፡34፤ሉቃ10፥41፤ 12፥11፡22
6፥26 ኢዮ38፥41፤ መዝ 104፥21፤ 136፥25፤145፥15፤ 147፥9፤ ማቴ10፥29-31
6፥27 መዝ39፥5
6፥29 1ነ10፥4-7
6፥30 ማቴ8፥26፤ 14፥31፥16፥8፤ ሉቃ 12፥28
6፥32 ቀኍ8
6፥33 መዝ37፥4፤ ማቴ3፥2፤19፥29
7፥1 ሉቃ6፥37፤ ሮሜ14፥4፡10፡13፤ 1ቆሮ4፥5፤5፥12፤ ያዕ 4፥11፡12
7፥2 ሕዝ35፥11፤ ማር4፥24፤ ሉቃ6፥38፤ሮሜ2፥1

አለመጨነቅ

6፥25-33 ተጓ ምብ - ሉቃ 12፥22-31

[25]ስለዚህ እላችኋለሁ፣ ስለ ኑሮአችሁ
ምን እንበላለን? ምን እንጠጣለን? ምንስ
እንለብሳለን? በማለት አትጨነቁ። ሕይ
ወት ከምግብ፣ ሰውነትስ ከልብስ አይበል
ጥምን? [26]እስቲ የሰማይ ወፎችን ተመል
ከቱ፤ አይዘሩም፤ አያጭዱም፤ በጐተራም
አያከማቹም፤ ይሁን እንጂ የሰማዩ አባታ
ችሁ ይመግባቸዋል። እናንተ ከእነርሱ እጅግ
አትበልጡምን? [27]ለመሆኑ ከእናንተ መካከል
ተጨንቆ በዕድሜው ላይ አንዲት ሰዓት[†]
መጨመር የሚችል አለን?
[28]“ደግሞስ ስለ ልብስ ለምን ትጨነቃላ
ችሁ? እስቲ የሜዳ አበቦችን ተመልከቱ፤
አይለፉም፤ ወይም አይፈትሉም። [29]ስለዚህ
እላችኋለሁ፤ ያን ያህል ክብር የነበረው
ንጉሥ ሰሎሞን እንኳ ከእነዚህ አበቦች
እንደ አንዲቱ አልለበሰም። [30]እናንተ እም
ነት የጐደላችሁ! እግዚአብሔር ዛሬ ታይቶ
በነጋታው እሳት ውስጥ የሚጣለውን የሜዳ
ሣር ይህን ያህል ካለበሰ እናንተንማ እን
ዴት አብልጦ አያለብሳችሁ? [31]ስለዚህ፣
‘ምን እንበላለን? ምን እንጠጣለን? ምንስ
እንለብሳለን?’ ብላችሁ አትጨነቁ፤ [32]አሕ
ዛብ እነዚህን ነገሮች ሁሉ ለማግኘት ይጨ
ነቃሉና፤ የሰማዩ አባታችሁም እነዚህ ሁሉ
ለእናንተ እንደሚያስፈልጓችሁ ያውቃል።
[33]ከሁሉ አስቀድማችሁ ግን የእግዚአብሔርን
መንግሥትና ጽድቁን እሹ፤ እነዚህ ሁሉ
ይጨመሩላችኋል። [34]ስለዚህ ለነገ በማሰብ
አትጨነቁ፤ የነገ ጭንቀት ለነገ ይደር፤
እያንዳንዱ ዕለት የራሱ የሆነ በቂ ችግር
አለውና”።

በሌሎች ላይ አለመፍረድ

7፥3-5 ተጓ ምብ - ሉቃ 6፥41፡42

7 “እንዳይፈረድባችሁ በማንም ሰው ላይ
አትፍረዱ፤ [2]በምትፈርዱበትም ዐይነት
ይፈረድባችኋል፤ በምትሰፍሩበትም መስፈ
ሪያ ይሰፈርላችኋል።
[3]“በዐይንህ ውስጥ ያለውን ግንድ ሳት
መለከት፣ በወንድምህ ዐይን ያለውን ጕድፍ
ለምን ታያለህ? [4]በዐይንህ ውስጥ ግንድ
እያለ ወንድምህን፣ ‘ዐይንህ ውስጥ ያለውን
ጕድፍ ላውጣልህ’ ማለት እንዴት ትችላ
ለህ? [5]አንተ ግብዝ፤ አስቀድመህ በዐይንህ

[a]13 በግሪኩ ይህ የለም፤ ሆኖም በሌሎቹ የጥንት ትርጕሞች ይገኛል
[†]27 ወይም *በቁመቱ ላይ አንድ ክንድ*

ውስጥ ያለውን ግንድ አውጣ፤ ከዚያም በወን
ድምህ ዐይን ውስጥ ያለውን ጕድፍ ለማ
ውጣት አጥርተህ ታያለህ።
6“በእግራቸው እንዳይረግጡት፣ ተመልሰ
ውም ነክሰው እንዳይቦጫጭቋችሁ፣ የተቀ
ደሰ ነገር ለውሾች አትስጡ፤ ዕንቈቻችሁ
ንም በእሪያ ፊት አትጣሉ።

ለምኑ፤ ፈልጉ፤ አንኳኩ

7፥7-11 ተጓ ምብ - ሉቃ 11፥9-13

7“ ‘ለምኑ፣ ይሰጣችኋል፤ ፈልጉ፣ ታገኛ
ላችሁ፤ አንኳኩ፣ በሩም ይከፈትላችኋል።
8የሚለምን ሁሉ ይሰጠዋል፤ የሚፈልግም
ያገኛል፤ ለሚያንኳኳም በሩ ይከፈትለ
ታል።
9“ከእናንተ መካከል ልጁ ዳቦ ቢለምነው፣
ድንጋይ የሚሰጥ አባት አለ? 10ወይንም ዓሣ
ቢለምነው እባብ የሚሰጥ ይኖራልን?
11ታዲያ እናንት ክፉዎች ሳላችሁ ለልጆቻ
ችሁ መልካም ስጦታ መስጠት ካወቃ
ችሁ፣ የሰማዩ አባታችሁማ ለሚለምኑት
መልካም ስጦታን እንዴት አብልጦ አይሰ
ጣቸውም? 12ሌሎች እንዲያደርጉላችሁ
የምትፈልጉትን ነገር እናንተም አድርጉላ
ቸው፤ ኦሪትም፣ ነቢያትም በዚህ ይጠቃ
ለላሉና።

ጠባቡና ሰፊው በር

13“በጠባቡ በር ግቡ፤ ወደ ጥፋት የሚወ
ስደው መንገድ ትልቅ፣ በሩም ሰፊ ነውና፤
ብዙዎችም በዚያ ይገባሉ። 14ወደ ሕይወት
የሚያደርሰው ግን መንገዱ ቀጭን፣ በሩም
ጠባብ ነው፤ የሚገቡበትም ጥቂቶች ብቻ
ናቸው።

ሐሰተኛ ነቢያት

15“በውስጣቸው ነጣቂ ተኵላዎች ሆነው
ሳሉ የበግ ለምድ ለብሰው መካከላችሁ
በመግባት ከሚያሸምቁ ሐሰተኛ ነቢያት
ተጠንቀቁ። 16ከፍሬያቸው ታውቋቸዋላችሁ፤
ከእሾህ ቍጥቋጦ ወይን፣ ከኵርንችትስ
በለስ ይለቀማልን? 17እንዲሁም ጥሩ ዛፍ
ሁሉ ጥሩ ፍሬ፣ መጥፎ ዛፍ ግን መጥፎ ፍሬ
ያፈራል። 18ጥሩ ዛፍ መጥፎ ፍሬ፣ መጥፎም
ዛፍ ጥሩ ፍሬ ማፍራት አይችልም። 19ጥሩ
ፍሬ የማያፈራ ዛፍ ሁሉ ይቈረጣል፤ ወደ
እሳትም ይጣላል። 20ስለዚህ በፍሬአቸው
ታውቋቸዋላችሁ።
21“በሰማይ ያለውን ያባቴን ፈቃድ ሳይ
ፈጽም ‘ጌታ ሆይ፤ ጌታ ሆይ፤’ የሚለኝ ሁሉ
ወደ መንግሥተ ሰማይ አይገባም። 22በዚያ
ቀን ብዙዎች፣ ‘ጌታ ሆይ፤ ጌታ ሆይ፤
በስምህ ትንቢት አልተናገርንምን? በስምህ
አጋንንት አላወጣንምን? በስምህስ ብዙ
ታምራት አላደረግንምን?’ ይሉኛል። 23በዚ
ያ ጊዜ፣ ‘ከቶ አላወቅኋችሁም፤ እናንት ክፉ
ዎች፤ ከእኔ ራቁ!’ ብዬ በግልጽ እነግራ
ቸዋለሁ።

ብልኁና ሞኙ ቤት ሠሪ

7፥24-27 ተጓ ምብ - ሉቃ 6፥47-49

24“እንግዲህ ይህን ቃሌን ሰምቶ በተግ
ባር የሚያውል፣ ቤቱን በዐለት ላይ የሠራን
ብልኅ ሰው ይመስላል። 25ዶፍ ወረደ፤ ጐር
ፍም ጐረፈ፤ ነፋስም ነፈሰ፤ ያንን ቤት
መታው፤ በዐለት መሠረትም ላይ ስለ ተመ
ሠረተ አልወደቀም። 26ይህን ቃሌን ሰምቶ
በተግባር የማያውለው ግን ቤቱን በአሸዋ
ላይ የሠራን ሞኝ ሰው ይመስላል። 27ዶፍ
ወረደ፤ ጐርፍም ጐረፈ፤ ነፋስም ነፈሰ፤ ያንን
ቤት መታው፤ ቤቱም ወደቀ፤ አወዳደቁም
የከፋ ነበር።”
28ኢየሱስ ማስተማሩን በፈጸመ ጊዜ፣
ሕዝቡ በትምህርቱ ተደነቁ። 29ምክንያቱም
እንደ አይሁድ ሃይማኖት መምህራናቸው
ሳይሆን እንደ ባለ ሥልጣን አስተምሮአቸው
ስለ ነበር ነው።

የለምጻሙ መንጻት

8፥2-4 ተጓ ምብ - ማር 1፥40-44፤ ሉቃ 5፥12-14

8 ከተራራው በወረደ ጊዜም ብዙ ሕዝብ
ተከተለው። 2እነሆ፤ አንድ ለምጻም*
ሰው ወደ ኢየሱስ ቀረበና ከፊቱ ተንበ
ርክኮ እየሰገደለት፣ “ጌታ ሆይ፤ ብትፈቅ
ድስ ልታነጻኝ ትችላለህ” አለው።
3ኢየሱስም እጁን ዘርግቶ ዳሰሰውና፣
“ፈቃዴ ነው፤ ንጻ!” አለው። ሰውየውም ወዲ
ያውኑ ከለምጹ ነጻ። 4ከዚያም ኢየሱስ፣
“መፈወስህን ለማንም አታውራ፤ ነገር ግን
ሄደህ ራስህን ለካህን አሳይ፤ ሙሴ ያዘዘው
ንም መባ አቅርብ፤ ይህም ምስክር ይሆንላ
ቸዋል” አለው።

የመቶ አለቃው እምነት

8፥5-13 ተጓ ምብ - ሉቃ 7፥1-10

5ኢየሱስ ቅፍርናሆም እንደ ደረሰ አንድ
የመቶ አለቃ ቀርቦ፣ እንዲህ ሲል ለመ
ነው፤ 6“ጌታ ሆይ፤ አገልጋዬ ሽባ ሆኖ እጅግ
በመሠቃየት ከቤት ተኝቶአል” አለው።
7ኢየሱስም፣ “እኔ መጥቼ እፈውሰዋለሁ”
አለው።
8የመቶ አለቃው ግን መልሶ እንዲህ አለ፤
“ጌታ ሆይ፤ ወደ ቤቴ እንድትገባ የሚገ
ባኝ አይደለሁም፤ ነገር ግን ከዚሁ ሆነህ አን

7፥7 1ነገ3፥5፤ ማቴ18፥19፤21፥22፤ ዮሐ 14፥13፡14፤ 15፥7፡16፤16፥23፡24፤ ያዕ1፥5-8፤ 4፥2፡3፤5፥16፤ 1ዮሐ 3፥22፤ 5፥14፡15
7፥8 ምሳ8፥17፤ ኤር 29፥12፡13
7፥11 ያዕ1፥17
7፥12 ሉቃ6፥31፤ ሮሜ13፥8-10፤ ገላ5፥14
7፥13 ሉቃ13፥24፤ ዮሐ10፥7፡9
7፥15 ኤር23፥16፤ ሕዝ22፥27፤ ማቴ24፥24፤ ሉቃ6፥26፤ ሐሥ 20፥29፤ 2ጴጥ2፥1፤ 1ዮሐ4፥1፤ራእ16፥13
7፥16 ማቴ12፥33፤ ሉቃ6፥44፤ያዕ3፥12
7፥18 ሉቃ6፥43
7፥19 ማቴ3፥10
7፥21 ሆሴ8፥2፤ማቴ3፥2፤ 12፥50፤25፥11፤ ዮሐ13፥13፤ ሮሜ2፥13፤1ቆሮ12፥3 ፤ያዕ1፥22፤1ዮሐ3፥18
7፥22 ማቴ10፥15፤ ሉቃ10፥20፤ ሐሥ 19፥13፤ 1ቆሮ13፥1-3
7፥23 መዝ6፥8፤ ማቴ25፥12፡41፤ ሉቃ 13፥25-27
7፥24 ቍ21፤ ያዕ 1፥22-25
7፥28 ማቴ11፥1፤ 13፥53፡54፤19፥1፤ 22፥33፤26፥1፤ ማር 1፥22፤ 6፥2፤ 11፥18፤ ሉቃ4፥32፤ ዮሐ7፥46
8፥2 ዘሌ13፥45፤ ማቴ9፥18፤10፥8፤ 11፥5፤15፥25፤18፥26 ፤20፥20፤26፥6፤ ሉቃ 5፥12፤17፥12
8፥4 ዘሌ14፥2-32፤ ማቴ9፥30፤12፥16፤ ማር5፥43፤7፥36፤ 8፥30፤ሉቃ4፥41፤ 17፥14
8፥6 ማቴ4፥24
8፥8 መዝ107፥20

*2 የግሪኩ ቃል የግድ ከለምጽ ጋር ብቻ የተያያዘ ሳይሆን የተለያዩ የቆዳ በሽታዎችንም ያመለክታል

ዲት ቃል ብቻ ተናገር፤ አገልጋዬም ይፈ
ወሳል፤ [9]እኔ ራሴ የምታዘዛቸው አለቆች፣
ለእኔም የሚታዘዙ የበታቾች አሉኝ፤ ከእ
ነርሱ አንዱን፣ ‘ሂድ!’ ስለው ይሄዳል፤ ሌላ
ውን፣ ‘ና!’ ስለው ይመጣል፤ አገልጋዬንም፣
‘ይህን አድርግ’ ስለው ያደርጋል።”

[10]ኢየሱስም በመልሱ ተደንቆ ይከተሉት
ለነበሩት እንዲህ አላቸው፤ “እውነት እላች
ኋለሁ፣ ከእስራኤል መካከል እንኳ እንዲህ
ያለ እምነት ያለው አንድ ሰው አላገኘሁም፤
[11]እላችኋለሁ፣ ብዙዎች ከምሥራቅና ከምዕ
ራብ ይመጣሉ፤ በመንግሥተ ሰማይ ማእድ
ዙሪያ ከአብርሃም፣ ከይስሐቅና ከያዕቆብ
ጋር ይቀመጣሉ፤ [12]መንግሥተ ሰማይ ተዘጋ
ጅቶላቸው የነበሩት ግን ወደ ውጭ ወደ
ጨለማው ይጣላሉ። በዚያም ልቅሶና ጥርስ
ማፋጨት ይሆናል።”

[13]ኢየሱስም መቶ አለቃውን፣ “ሂድ እንደ
እምነትህ ይሁንልህ” አለው። አገልጋዩም
በዚያች ቅጽበት ተፈወሰ።

ኢየሱስ ብዙዎችን መፈወሱ

8፥14-16 ተጓ ምብ - ማር 1፥29-34፤ ሉቃ 4፥38-41

[14]ኢየሱስ ወደ ጴጥሮስ ቤት ጎራ ሲል
የጴጥሮስ ዐማት በትኵሳት ታማ ተኝታ
አገኛት። [15]እጇን ዳሰሳት፤ ትኵሳቱም ለቀ
ቃት፤ ተነሥታም አገለገለችው።

[16]በዚያ ምሽት በአጋንንት የተያዙ ብዙ
ሰዎችን ወደ ኢየሱስ አመጡ፤ እርሱም
መናፍስትን በቃሉ አስወጣ፤ በሽተኞችንም
ሁሉ ፈወሰ። [17]በዚህም ኢሳይያስ እንዲህ
ብሎ የተናገረው ትንቢት ተፈጸመ፤

“እርሱ ደዌያችንን ተቀበለ፤
ሕመማችንንም ተሸከመ።”

የኢየሱስ ተከታይ ለመሆን ውሳኔ ይጠይቃል

8፥19-22 ተጓ ምብ - ሉቃ 9፥57-60

[18]ኢየሱስ ብዙ ሰዎች በዙሪያው ተሰብስ
በው ባየ ጊዜ ወደ ባሕሩ ማዶ እንዲሻገሩ
አዘዛቸው። [19]በዚህ ጊዜ አንድ የአይሁድ
ሃይማኖት መምህር ወደ እርሱ ቀርቦ፣
“መምህር ሆይ፤ ወደምትሄድበት ሁሉ እከ
ተልሃለሁ” አለው።

[20]ኢየሱስም፣ “ቀበሮዎች ጕድጓድ፣ የሰ
ማይ ወፎችም ጎጆ አላቸው፤ የሰው ልጅ
ግን ራሱን የሚያስጠጋበት ቦታ የለውም”
ሲል መለሰለት።

[21]ደቀ መዝሙር የሆነ አንድ ሌላ ሰው
ደግሞ፣ “ጌታ ሆይ፤ መጀመሪያ ሄጄ አባ
ቴን እንድቀብር ፍቀድልኝ” አለው።

[22]ኢየሱስ ግን፣ “ሙታን ሙታናቸውን
ይቅበሩ፤ አንተ ተከተለኝ” አለው።

8፥10 ማቴ15፥28
8፥11 መዝ107፥3፤ ኢሳ49፥12፤59፥19፤ ሚል1፥11፤ ሉቃ 13፥29
8፥12 ማቴ13፥38፡ 42፡50፤22፥13፤ 24፥51፤25፥30፤ ሉቃ 13፥28
8፥13 ማቴ9፥22
8፥16 ማቴ4፥23፡24
8፥17 ኢሳ53፥4፤ ማቴ1፥22
8፥18 ማር4፥35
8፥20 ዳን7፥13፤ ማቴ12፥8፡32፡40፤ 16፥13፡27፡28፤17፥9፤ 19፥28፤ማር2፥10፤ 8፥31
8፥22 ማቴ4፥19
8፥26 መዝ65፥7፤ 89፥9፤107፥29፤ ማቴ6፥30
8፥28 ማቴ4፥24
8፥29 መሳ11፥12፤ 2ሳሙ16፥10፤ 1ነገ17፥18፤ ማር1፥24፤ሉቃ4፥34፤ ዮሐ2፥4፤2ጴጥ2፥4
8፥34 ሉቃ5፥8፤ ሐሥ16፥39
9፥1 ማቴ4፥13
9፥2 ቍ22፤ ማቴ 4፥24፤ ዮሐ16፥33፤ ሉቃ7፥48

ኢየሱስ ማዕበሉን ጸጥ አደረገ

8፥23-27 ተጓ ምብ - ማር 4፥36-41፤ ሉቃ 8፥22-25
8፥23-27 ማመ - ማቴ 14፥22-23

[23]ከዚያም ኢየሱስ ወደ ጀልባ ገባ፤ ደቀ
መዛሙርቱም ተከትለውት ገብተው ሄዱ።
[24]ድንገት ኀይለኛ ማዕበል በባሕሩ ላይ
ተነሥቶ ጀልባዪቱን እስኪሸፍን ድረስ አወ
ካቸው፤ በዚህ ጊዜ ግን ኢየሱስ ተኝቶ ነበር።
[25]ደቀ መዛሙርቱም ቀርበው ቀሰቀሱትና፣
“ጌታ ሆይ! ጠፋን፤ አድነን” አሉት።

[26]ኢየሱስም፣ “እናንተ እምነት የጐደላችሁ፤
ለምን ይህን ያህል ፈራችሁ!” አላቸው፤ ከዚ
ያም ተነሥቶ ነፋሱንና ማዕበሉን ገሠጸ፤
ወዲያውም ጸጥታ ሰፈነ።

[27]ሰዎቹም፣ “ነፋስና ባሕር እንኳ የሚታ
ዘዙለት፣ ይህ እንዴት ያለ ሰው ነው?” እያሉ
ተደነቁ።

ከርኩሳን መናፍስት ስለ ተፈወሱ ሁለት ሰዎች

8፥28-34 ተጓ ምብ - ማር 5፥1-17፤ ሉቃ 8፥26-27

[28]ባሕሩን ተሻግሮ ጌርጌሴኖን[1] ወደሚ
ባል አገር እንደ ደረሰ፣ አጋንንት ያደሩባ
ቸው ሁለት ሰዎች ከሚኖሩበት የመቃብር
ቦታ ወጥተው ተገናኙት። በዚያ መንገድ
ሰው ማለፍ እስከማይችል ድረስ እጅግ
አደገኞች ነበሩ። [29]እነርሱም “የእግዚአብሔር
ልጅ ሆይ፤ ከእኛ ምን ጕዳይ አለህ? ጊዜው
ሳይ ደርስ ልታሠቃየን መጣህን?” እያሉ
ጮኹ።

[30]ከእነርሱ ትንሽ ራቅ ብሎ፣ የብዙ ዐሣማ
መንጋ ተሰማርቶ ነበር። [31]አጋንንቱም ኢየ
ሱስን፣ “የምታስወጣን ከሆነ ዐሣማዎቹ
መንጋ ውስጥ እንድንገባ ፍቀድልን” ብለው
ለመኑት። [32]ኢየሱስም፣ ‘ሂዱ!’ አላቸው።
አጋንንቱም ከሰዎቹ ወጥተው ዐሣማዎቹ
ውስጥ ገቡ፤ ዐሣማዎቹም በሙሉ ከነበሩ
በት አፋፍ እየተጣደፉ ባሕሩ ውስጥ
በመግባት ውሃው ውስጥ ሰጥመው ሞቱ።
[33]የዐሣማዎቹ ጠባቂዎችም ሸሽተው ወደ
ከተማ በመሄድ፣ የሆነውን ሁሉና በአጋ
ንንት ተይዘው በነበሩት ሰዎች ላይ የተ
ደረገውን ነገር አወሩ። [34]እነሆም፤ መላው
የከተማ ነዋሪ ኢየሱስን ለመገናኘት ወጣ፤
ባዩትም ጊዜ አገራቸውን ለቅቆ እንዲሄድ
ለመኑት።

የሽባው ሰው መፈወስ

9፥2-8 ተጓ ምብ - ማር 2፥3-12፤ ሉቃ 5፥18-26

9 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ባሕሩን በጀልባ
ተሻግሮ ወደ ራሱ ከተማ መጣ። [2]በዚያም
ሰዎች አንድ ሽባ ሰው በቃሬዛ ተሸክመው

[1]28 አንዳንድ ቅጆች ጌራሴኖን ይላሉ

ወደ እርሱ አመጡ። ኢየሱስም እምነታቸ
ውን አይቶ ሽባውን፣ “አይዞህ አንተ ልጅ፤
ኀጢአትህ ተሰርዮልሃል” አለው።
3በዚህ ጊዜ የአይሁድ ሃይማኖት መም
ህራን፣ “ይህማ እግዚአብሔርን መሳደብ ነው”
በማለት በልባቸው አጕረመረሙ።
4ኢየሱስ ሐሳባቸውን ተረድቶ እንዲህ
አለ፤ “ክፉ ነገር በልባችሁ ለምን ታስባ
ላችሁ? 5ለመሆኑ፣ ‘ኀጢአትህ ይቅር ተብ
ሎልሃል’ ከማለትና ‘ተነሥተህ ሂድ’ ከማ
ለት የቱ ይቀላል? 6ነገር ግን የሰው ልጅ
በምድር ላይ ኀጢአትን የማስተስረይ
ሥልጣን እንዳለው እንድታውቁ ነው”
ብሎ ሽባውን፣ “ተነሣ! ቃሬዛህን ይዘህ ወደ
ቤትህ ሂድ” አለው። 7ሽባውም ተነሥቶ
ወደ ቤቱ ሄደ። 8ሕዝቡም ይህን ባዩ ጊዜ
ተደነቁ፤ በፍርሃትም ተሞልተው፣ እንደ
ዚህ ያለ ሥልጣን ለሰው የሰጠውን እግዚ
አብሔርን አመሰገኑ።

የማቴዎስ መጠራት

9፥9-13 ተጓ ምብ - ማር 2፥14-17፤ ሉቃ 5፥27-32

9ኢየሱስ ከዚያ ተነሥቶ ሲሄድ ማቴዎስ
የሚባል አንድ ሰው በቀረጥ ማስከፈያ ኬላ
ተቀምጦ አየ፤ ‘ተከተለኝ’ አለው፤ እርሱም
ተነሥቶ ተከተለው።
10ኢየሱስ በማቴዎስ ቤት በማእድ ላይ ሳለ፣
ብዙ ቀረጥ ሰብሳቢዎችና ኀጢአተኞች
መጥተው ከእርሱና ከደቀ መዛሙርቱ ጋር
አብረው ሊበሉ ተቀመጡ። 11ፈሪሳውያ
ንም ይህን ባዩ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱን፣
“መምህራችሁ ከቀረጥ ሰብሳቢዎችና ከኀጢ
አተኞች ጋር እንዴት አብሮ ይበላል?”
ብለው ጠየቋቸው።
12ኢየሱስም የተናገሩትን ሰምቶ እን
ዲህ አላቸው፤ “ሐኪም የሚያስፈልገው ለሕ
መምተኞች እንጂ ለጤነኞች አይደለም፤
13ሂዱና፣ ‘ከመሥዋዕት ይልቅ ምሕረትን
እወዳለሁ፤’ የሚለውን ቃል ትርጕም አጢኑ፤
ኀጢአተኞችን እንጂ ጻድቃንን ልጠራ አል
መጣሁምና።”

የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ያልጾሙበት ምክንያት

9፥14-17 ተጓ ምብ - ማር 2፥18-22፤ ሉቃ 5፥33-39

14የመጥምቁ ዮሐንስ ደቀ መዛሙርት
ወደ ኢየሱስ ቀርበው፣ “እኛና ፈሪሳውያን
ስንጾም፣ የአንተ ደቀ መዛሙርት ግን ለምን
አይጾሙም?” ብለው ጠየቁት።
15ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “ሙሽራው
አብሮአቸው እያለ ሚዜዎቹ እንዴት ሊያ
ዝኑ ይችላሉ? ሙሽራው ከእነርሱ የሚወሰድ
በት ጊዜ ይመጣል፤ በዚያን ጊዜ ይጾማሉ።
16“በአሮጌ ልብስ ላይ አዲስ ዕራፊ የሚ
ጥፍ ሰው የለም፤ ይህ ከሆነ አዲሱ ዕራፊ
ካረጀው ልብስ ላይ ተቦጭቆ ቀዳዳውን
የባሰ ያሰፋዋል። 17በአሮጌ አቍማዳ አዲስ
የወይን ጠጅ ማንም አይጨምርም፤ ይህ
ከሆነ አቍማዳው ይፈነዳል፤ የወይን ጠጁም
ይፈስሳል፤ አቍማዳውም ከጥቅም ውጭ
ይሆናል። ነገር ግን አዲስ የወይን ጠጅ
በአዲስ አቍማዳ ይጨመራል፤ በዚህ ሁኔታ
የወይን ጠጁና አቍማዳው በደኅና ተጠብ
ቀው ይቈያሉ።”

ከሞት የተነሣችው ልጅና ከደም መፍሰስ የተፈወሰችው ሴት

9፥18-26 ተጓ ምብ - ማር 5፥22-43፤ ሉቃ 8፥41-56

18ኢየሱስ ሰዎቹን በማናገር ላይ ሳለ፣
አንድ ሹም ከፊቱ ተደፍቶ፣ “ልጄ አሁን
ሞተችብኝ፤ በሕይወት እንድትኖር መጥ
ተህ እጅህን ጫንባት” አለው። 19ኢየሱስም
ተነሥቶ አብሮት ሄደ፤ ደቀ መዛሙርቱም
ተከተሉት።
20ከዚያም ዐሥራ ሁለት ዓመት ሙሉ
ደም እየፈሰሳት ትሠቃይ የነበረች አንዲት
ሴት ከኋላው መጥታ የልብሱን ጫፍ ነካች።
21እርሷም በልቧ፣ “የልብሱን ጫፍ እንኳ
ብነካ እፈወሳለሁ” ብላ ነበር።
22ኢየሱስም ወደ ኋላ ዘወር ብሎ ሴቲቱን
አያትና፣ “አይዞሽ፤ ልጄ ሆይ፤ እምነትሽ
አድኖሻል” አላት። ሴቲቱም ወዲያውኑ ተፈ
ወሰች።
23ኢየሱስ ወደ ምኵራብ አለቃው ቤት
እንደ ደረሰ እምቢልተኞችንና የሚንጫ
ጫውን ሕዝብ አይቶ፣ 24“ዞር በሉ፤ ልጅቱ
ተኝታለች እንጂ አልሞተችም” አላቸው፤
እነርሱ ግን ሣቁበት። 25ሕዝቡም ከወጣ
በኋላ ወደ ውስጥ ገብቶ እጇን ያዘ፤ ልጅ
ቱም ተነሥታ ቆመች። 26ወሬውም በአካባ
ቢው ሁሉ ተሠራጨ።

የዐይነ ስውሮቹና የድዳው መፈወስ

27ኢየሱስም ከዚያ እንደ ሄደ ሁለት ዐይነ
ስውሮች፣ “የዳዊት ልጅ ሆይ፤ ማረን” በማ
ለት እየጮኹ ተከተሉት።
28ዐይነ ስውሮቹም ኢየሱስ ወደ ገባበት
ቤት ተከትለው ገቡ፤ ኢየሱስም፣ “ዐይናች
ሁን ሳበራላችሁ እንደምችል ታምናላችሁ?”
ሲል ጠየቃቸው።
እነርሱም፣ “አዎን፣ ጌታ ሆይ፤” ብለው
መለሱለት።
29ከዚያም ኢየሱስ ዐይናቸውን ዳስሶ፣
“እንደ እምነታችሁ ይሁንላችሁ” አላቸው።

9፥3 ማቴ26፥65፤ ዮሐ10፥33
9፥4 መዝ94፥11፤ ማቴ12፥25፤ሉቃ6፥8፤9፥47፤11፥17፤ ዮሐ 2፥25
9፥6 ማቴ8፥20
9፥8 ማቴ5፥16፤ 15፥31፤ሉቃ7፥16፤ 13፥13፤17፥15፤ 23፥ 47፤ዮሐ15፥8፤ ሐሥ 4፥21፤11፥18፤ 21፥20
9፥9 ማቴ4፥19
9፥11 ማቴ11፥19፤ ሉቃ5፥30፤15፥2፤ 19፥7፤ገላ2፥15
9፥13 ሆሴ6፥6፤ ሚክ 6፥6-8፤ ማቴ12፥7፤ ሉቃ19፥10፤ 1ጢሞ 1፥15
9፥14 ማቴ3፥1፤ 11፥18፡19፤ ሉቃ18፥12
9፥15 ዮሐ3፥29፤ ሐሥ13፥2፡3፤14፥23
9፥18 ማቴ8፥2፤ ማር5፥23
9፥20 ማቴ14፥36፤ ማር3፥10፤6፥56፤ ሉቃ6፥19
9፥22 ቍ 2፡29፤ ማቴ 8፥13፤15፥28፤ ማር10፥52፤ሉቃ7፥50፤ 17፥19፤18፥42 ዮሐ16፥33
9፥23 2ዜና35፥25፤ ኤር9፥17፡18
9፥24መዝ76፥5፤ ዳን12፥2፤ ዮሐ11፥11-14፤ ሐሥ7፥60፤13፥36፤ 20፥10፤1ቆሮ11፥30፤ 15፥6፡18፡20፤ 1ተሰ 4፥13-16
9፥25 ሉቃ7፥14
9፥26 ቍ31፤ ማቴ4፥24፤14፥1፤ ማር1፥28፡45፤ ሉቃ4፥14፡37፤5፥15፤ 7፥17
9፥27 ማቴ1፥1፤ 12፥23፤15፥22፤ 20፥30፡31፤21፥9፡15፤ 22፥42፤ማር10፥47
9፥28 ሐሥ14፥9
9፥29 ቍ22

[30]ዐይናቸውም በራ፤ ኢየሱስም፣ “ይህን
ማንም እንዳያውቅ” ብሎ በጥብቅ አስጠ
ነቀቃቸው። [31]እነርሱ ግን ወጥተው በአካ
ባቢው ሁሉ ስለ ኢየሱስ አወሩ።
[32]ከዚያም ሲወጡ፣ በጋኔን የተያዘ ድዳ
ሰው ወደ እርሱ አመጡ። [33]ጋኔኑ ከወጣ
ለት በኋላ ድዳው መናገር ጀመረ፤ ሕዝ
ቡም ተደንቀው፣ “እንዲህ ያለ ነገር በእስ
ራኤል ምድር ታይቶ አያውቅም” አሉ።
[34]ፈሪሳውያን ግን፣ “አጋንንትን የሚያወ
ጣው፣ በአጋንንት አለቃ ነው” አሉ።

ሠራተኞች ጥቂቶች ናቸው

[35]ኢየሱስ በምኵራቦቻቸው እያስተማረ፣
የእግዚአብሔርን መንግሥት የምሥራች እየ
ሰበከ እንዲሁም ደዌንና ሕመምን ሁሉ
እየፈወሰ በከተሞቹና በመንደሮቹ ዞረ።
[36]ሕዝቡም እረኛ እንደሌለው በግ ተጨን
ቀውና ተመልካች የለሽ ሆነው ባየ ጊዜ
አዘነላቸው።
[37]ደቀ መዛሙርቱንም እንዲህ አላቸው፤
“መከሩ ብዙ ነው፤ የመከሩ ሠራተኞች
ግን ጥቂቶች ናቸው፤ [38]ስለዚህ የመከሩ
ጌታ፣ ወደ መከሩ ሠራተኞችን እንዲልክ
ለምኑት።”

የዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት መላክ

10፥2-4 ተጓ ምብ - ማር3፥16-19፤ ሉቃ6፥14-16፤ የሐሥ1፥13
10፥9-15 ተጓ ምብ - ማር 6፥8-11፤ ሉቃ 9፥3-5፤ 10፥4-12
10፥19-22 ተጓ ምብ - ማር 13፥11-13፤ ሉቃ 21፥12-17
10፥26-33 ተጓ ምብ - ሉቃ 12፥2-9
10፥34፡35 ተጓ ምብ - ሉቃ 12፥51-53

10 ኢየሱስ ዐሥራ ሁለቱን ደቀ መዛ
ሙርት ወደ እርሱ ጠርቶ ርኵ
ሳን መናፍስትን እንዲያወጡ፣ ደዌንና ሕማ
ምን ሁሉ እንዲፈውሱ ሥልጣንን ሰጣቸው።
[2]የዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ስም የሚከተ
ለው ነው፡- መጀመሪያ ጴጥሮስ የተባለው
ስምዖንና ወንድሙ እንድርያስ፣ የዘብዴ
ዎስ ልጅ ያዕቆብና ወንድሙ ዮሐንስ፣
[3]ፊልጶስና በርቶሎሜዎስ፣ ቶማስና ቀረጥ
ሰብሳቢው ማቴዎስ፣ የእልፍዮስ ልጅ ያዕ
ቆብና ታዴዎስ የተባለው ልብድዮስ፣ [4]ቀነ
ናዊውʼ ስምዖንና በኋላ ኢየሱስን አሳልፎ
የሰጠው አስቆሮቱ ይሁዳ።
[5]እነዚህን ዐሥራ ሁለቱን ኢየሱስ እንዲህ
ከሚል ትእዛዝ ጋር ላካቸው፤ “ወደ አሕ
ዛብ አትሂዱ፤ ወደ ሳምራውያንም ከተማ
አትግቡ። [6]ይልቁንስ የእስራኤል ቤት ወደ
ሆኑት ወደ ጠፉት በጎች ሂዱ። [7]ሂዳ
ችሁም፣ ‘መንግሥተ ሰማያት ቀርባለች’
ብላችሁ ስበኩ። [8]በሽተኞችን ፈውሱ፤
ሙታንን አስነሡ፤ ለምጻሞችንʽ አንጹ፤
አጋንንትን አስወጡ፤ በነጻ የተቀበላችሁት
ንም በነጻ ስጡ። [9]በመቀነታችሁ ወርቅም
ሆነ ብር ወይም መዳብ አትያዙ። [10]ለመን
ገዳችሁም ከረጢት፣ ትርፍ እጀ ጠባብ
ወይም ጫማ ወይም በትር አትያዙ፤ ለሠ
ራተኛ የዕለት ጕርሱ ይገባዋልና።
[11]“ወደ አንድ ከተማ ወይም መንደር
ስትገቡ ሊቀበላችሁ ፈቃደኛ የሆነ ሰው
ፈልጋችሁ በቤቱ ዕረፉ፤ እስክትወጡም
ድረስ በዚያው ቈዩ። [12]ወደ ማንኛውም ሰው
ቤት ስትገቡ ሰላምታ አቅርቡ። [13]ቤቱም
የሚገባው ሆኖ ከተገኘ፣ ሰላማችሁ ይድረ
ሰው፤ የማይገባው ከሆነ ግን ሰላማችሁ
ወደ እናንተ ይመለስላችሁ። [14]ማንም ሰው
ሊያስተናግዳችሁ ወይም የምትናገሩትን
ሊሰማ ፈቃደኛ ካልሆነ፣ ከቤቱ ወይም
ከከተማው ስትወጡ የእግራችሁን ትቢያ
አራግፋችሁ ውጡ። [15]እውነት እላችኋ
ለሁ፤ በፍርድ ቀን በዚያች ከተማ ከሚደር
ሰው ቅጣት ይልቅ በሰዶምና በገሞራ የሚ
ደርሰው ይቀላል።
[16]“እንደ በጎች በተኵላዎች መካከል
እልካችኋለሁ፤ ስለዚህ እንደ እባብ ብል
ኆች እንደ ርግብ የዋሃን ሁኑ። [17]ሰዎች
ይዘው ለፍርድ ወደ ሸንጎ ያቀርቧችኋል፤
በምኵራቦቻቸውም ይገርፏችኋል፤ ስለዚህ
ከእነርሱ ተጠንቀቁ። [18]በእኔ ምክንያት
ወደ ገዦችና ወደ ነገሥታት ትወሰዳላችሁ፤
በእነርሱና በአሕዛብም ፊት ምስክር ትሆና
ላችሁ። [19]በምትያዙበትም ጊዜ ምን እንና
ገራለን፣ ምንስ እንመልሳለን ብላችሁ አት
ጨነቁ፤ በዚያን ጊዜ የምትናገሩት ይሰጣ
ችኋል፤ [20]በእናንተ የሚናገረው የሰማዩ
አባታችሁ መንፈስ እንጂ እናንተ አይደላ
ችሁምና።
[21]“ወንድም ወንድሙን ለሞት አሳልፎ
ይሰጣል፤ አባትም ልጁን፤ ልጆች በወላጆቻ
ቸው ላይ ያምፃሉ፤ ያስገድሏቸዋልም። [22]ስለ
ስሜ ሰዎች ሁሉ ይጠሏችኋል፤ ነገር ግን
እስከ መጨረሻ የሚጸና እርሱ ይድናል።
[23]በአንድ ስፍራ ሲያሳድዷችሁ ወደ ሌላ
ሽሹ፤ እውነት እላችኋለሁ፣ የእስራኤልን
ከተሞች ሳታዳርሱ የሰው ልጅ ይመጣል።
[24]“ደቀ መዝሙር ከመምህሩ፣ ሎሌም
ከጌታው አይበልጥም፤ [25]ደቀ መዝሙር
መምህሩን፣ ሎሌም ጌታውን ከመሰለ ይበ
ቃዋል። ባለቤቱን ‘ብዔልዜቡል’ ካሉት
ቤተ ሰዎቹንማ እንዴት አብልጠው አይሏ
ቸውም!

9፥30 ማቴ8፥4
9፥31 ቍ26 ማር7፥36
9፥32 ማቴ4፥24፤ 12፥22-24
9፥33 ማር2፥12
9፥34 ማቴ12፥24
9፥35 ማቴ4፥23
9፥36 ዘኍ27፥17፤ 1ነገ22፥17፤ ሕዝ 34፥5፡6፤ ዘካ10፥2፤ማቴ14፥14፤ 15፥32፤ማር8፥2
9፥37 ሉቃ10፥2፤ ዮሐ4፥35
10፥1 ማቴ4፥23፤ ማር3፥13-15፤6፥7፤ ሉቃ4፥36፤9፥1
10፥4 ማቴ26፥14-16፡25፡47፤27፥3፤ ማር 14፥10፤ ዮሐ6፥71፤12፥4፤ 13፥2፡26፡27፤ ሐሥ1፥16
10፥5 1ነገ16፥24፤ 2ነገ17፥24፤ሉቃ9፥52፤ 10፥33፤17፥16 ዮሐ4፤4-26፡39፡40፤ 8፥48፤ሐሥ8፥5፡25
10፥6 ኤር50፥6፤ ማቴ15፥24
10፥7 ማቴ3፥2
10፥9 ሉቃ22፥35
10፥10 1ጢሞ5፥18
10፥12 1ሳሙ25፥6
10፥14 ነህ5፥13፤ ማር6፥11፤ሉቃ9፥5፤ 10፥11፤ሐሥ13፥51፤18፥6
10፥15 ዘፍ18፥20፤ 19፥24፤ማቴ11፥22፡ 24፤12፥36፤ ሐሥ17፥31፤ 2ጴጥ2፥6፡9፤3፥7፤ 1ዮሐ4፥17፤ይሁ6፡7
10፥16 ሉቃ10፥3፤ ሐሥ20፥29፤ 1ቆሮ 14፥20
10፥17 ማቴ5፥22፤ 23፥34፤ማር13፥9፤ ሐሥ5፥40፤22፥19፤ 26፥11
10፥18 ሐሥ25፥ 24-26
10፥19 ዘፀ4፥12
10፥20 ሉቃ12፥11፡ 12፤ሐሥ4፥8
10፥21 ቍ35፡36፤ ሚክ7፥6፤ማር13፥12
10፥22 ማቴ24፥13፤ ማር13፥13፤ ሉቃ21፥19፤ ዮሐ15፥21፤ራእ2፥10
10፥23 ሉቃ17፥30
10፥24 ዮሐ13፥16
10፥25 ማር3፥22

ʼ4 ቀነናዊ የሚለው ቃል አራማይክ ሲሆን፣ ቀነናውያን የተባሉት በዚያን ጊዜ የሮምን መንግሥት የሚቃወሙ የፖለቲካ ቡድን አባላት ነበሩ
ʽ8 የግሪኩ ቃል የግድ ከለምጽ ጋር ብቻ የተያያዘ ሳይሆን የቆዳ በሽታዎችን ያመለክታል

[26]“ስለዚህ አትፍሯቸው፤ የተሸፈነ መገለጡ፣
የተደበቀ መውጣቱ አይቀርምና። [27]በጨ
ለማ የምነግራችሁን በብርሃን አውሩት፤
በጆሮአችሁ የሰማችሁትን በአደባባይ አው
ጁት፤ [28]ሥጋን መግደል እንጂ ነፍስን
መግደል የማይችሉትን አትፍሩ፤ ይልቁንስ
ነፍስንና ሥጋን በገሃነም ማጥፋት የሚቻለ
ውን ፍሩ። [29]በአንድ ሳንቲም[አ] ከሚሸጡት
ሁለት ድንቢጦች አንዲቷ እንኳ ያለ አባ
ታችሁ ፈቃድ ምድር ላይ አትወድቅም።
[30]የራስ ጠጕራችሁ እንኳ አንድ ሳይቀር
የተቈጠረ ነው። [31]ስለዚህ አትፍሩ፤ ከብዙ
ድንቢጦች ይልቅ ዋጋችሁ የከበረ ነው።

[32]“በሰው ፊት ለሚመሰክርልኝ፣ እኔም
በሰማይ ባለው አባቴ ፊት እመሰክርለታ
ለሁ፤ [33]ነገር ግን በሰው ፊት የሚክደኝን፣
እኔም በሰማይ ባለው አባቴ ፊት እክደዋለሁ።

[34]“እኔ የመጣሁት ሰላምን በምድር ለማ
ስፈን አይምሰላችሁ፤ ሰይፍን እንጂ ሰላምን
ለማውረድ አልመጣሁም። [35]እኔ የመጣሁት
“ ‘ልጅን ከአባት፣
ሴት ልጅን ከእናቷ
ምራትንም ከዐማቷ ለመለያየት ነው፤
[36]የሰው ጠላቶቹ፣
የገዛ ቤተ ሰዎቹ ይሆናሉ።’

[37]“ከእኔ ይልቅ እናቱን ወይም አባቱን
የሚወድ ለእኔ ሊሆን አይገባም፤ ከእኔ
ይልቅ ወንድ ልጁን ወይም ሴት ልጁን
የሚወድ ለእኔ ሊሆን አይገባም። [38]መስቀ
ሉን ተሸክሞ የማይከተለኝ የእኔ ሊሆን አይገ
ባውም። [39]ሕይወቱን ሊያድን የሚፈልግ
ያጠፋታል፤ ሕይወቱን ስለ እኔ አሳልፎ
የሚሰጥ ግን ያገኛታል።

[40]“እናንተን የሚቀበል እኔን ይቀበላል፤
እኔንም የሚቀበል የላከኝን ይቀበላል።
[41]ነቢይን በነቢይ ስም የሚቀበል የነቢይን
ዋጋ ያገኛል፤ ጻድቅንም በጻድቅ ስም የሚ
ቀበል የጻድቅን ዋጋ ያገኛል። [42]ስለዚህ
እውነት እላችኋለሁ፣ ማንም ሰው ከእነዚህ
ከታናናሾች ለአንዱ ደቀ መዝሙሬ በመ
ሆኑ አንድ ጽዋ ቀዝቃዛ ውሃ ቢሰጠው
ዋጋውን አያጣም።”

መጥምቁ ዮሐንስ ወደ ኢየሱስ የላከው ጥያቄ

11፥2-19 ተጓ ምብ - ሉቃ 7፥18-35

11 ኢየሱስ ለዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛ
ሙርቱ ትእዛዙን ሰጥቶ ከጨረሰ
በኋላ ለማስተማርና ለመስበክ ወደ ገሊላ
ከተሞች[ከ] ሄደ።

[2]ዮሐንስ በእስር ቤት ሆኖ ክርስቶስ በማ
ድረግ ላይ ያለውን ነገር በሰማ ጊዜ፣ ደቀ
መዛሙርቱን ወደ እርሱ ልኮ፣ [3]“ይመጣል

10፥26 ማር4፥22፤ ሉቃ8፥17
10፥28 ኢሳ8፥12-13፤ ዕብ10፥31
10፥30 1ሳሙ14፥45፤ 2ሳሙ14፥11፤ 1ነገ1፥52፤ ሉቃ21፥18፤ ሐሥ27፥34
10፥31 ማቴ6፥26፤ 12፥12
10፥32 ሮሜ10፥9
10፥33 ማር8፥38፤ 2ጢሞ2፥12
10፥35 ሎ 21
10፥36 ሚክ7፥6
10፥37ሉቃ፥14፥26
10፥38ማቴ16፥24፤ ሉቃ14፥27
10፥39 ዮሐ12፥25
10፥40 ዘፀ16፥8፤ ማቴ18፥5፤ሉቃ9፥48፤10፥16፤ዮሐ12፥44፤13፥20፤ገላ4፥14
10፥42 ምሳ14፥31፤ 19፥17፤ማቴ25፥40፤ ማር9፥41፤ ሐሥ10፥4፤ዕብ6፥10
11፥1 ማቴ7፥28
11፥2 ማቴ3፥1፤ 14፥3
11፥3 መዝ118፥26፤ ዮሐ11፥27፤ ዕብ 10፥37
11፥5 ኢሳ35፥4-6፤ 61፥1፤ማቴ15፥31፤ ሉቃ4፥18፥19
11፥6 ማቴ13፥21፤ 26፥31
11፥7 ማቴ3፥1
11፥9 ማቴ14፥5፤ 21፥26፤ሉቃ1፥76፤ 7፥26
11፥10 ሚል3፥1፤ ማር1፥2፤ዮሐ3፥28፤ ሉቃ7፥27
11፥13 ሉቃ16፥16
11፥14 ሚል4፥5፤ ማቴ17፥10-13፤ ማር 9፥11-13፤ ሉቃ1፥17፤ዮሐ1፥21
11፥15 ማቴ13፥9፡ 43፤ማር4፥23፤ ሉቃ14፥35፤ራእ2፥7
11፥18 ማቴ3፥4፤ ሉቃ1፥15
11፥19 ማቴ9፥11

ተብሎ የሚጠበቀው አንተ ነህ? ወይስ
ሌላ እንጠብቅ?” ሲል ጠየቀ።

[4]ኢየሱስም፣ እንዲህ ብሎ መለሰላቸው፤
“ሄዳችሁ የምትሰሙትንና የምታዩትን ለዮሐ
ንስ ንገሩት፤ [5]ዕውሮች ያያሉ፤ አንካሶች
ይራመዳሉ፤ ለምጻሞች[ኸ] ይነጻሉ፤ ደንቆሮ
ዎች ይሰማሉ፤ ሙታን ይነሣሉ፤ ለድኾ
ችም የምሥራች እየተሰበከ ነው፤ [6]በእኔ
የማይሰናከልም ብፁዕ ነው።”

[7]የዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ከሄዱ በኋላ፣
ኢየሱስ ለሕዝቡ ስለ ዮሐንስ እንዲህ ሲል
ተናገረ፤ “ወደ ምድረ በዳ ምን ልታዩ ወጣ
ችሁ? ሸምበቆ በነፋስ ሲወዛወዝ? [8]ወይስ
ምን ልታዩ ወጣችሁ? ባማረ ልብስ ያጌጠ
ሰው? ባማረ ልብስ ያጌጡ በነገሥታት
ቤት አሉላችሁ! [9]ታዲያ ምን ልታዩ ወጣ
ችሁ? ነቢይ ልታዩ? አዎን፤ ከነቢይም የሚ
በልጥ ነው። [10]እንዲህ ተብሎ የተጻፈለት
እርሱ ነው፤

“ ‘በፊትህ መንገድህን ያዘጋጅልህ ዘንድ፣
ከአንተ አስቀድሜ መልእክተኛዬን እል
ካለሁ።’

[11]እውነት እላችኋለሁ፤ ከሴት ከተወለዱት
መካከል እንደ መጥምቁ ዮሐንስ ያለ አል
ተነሣም፤ ሆኖም በመንግሥተ ሰማያት ከሁሉ
የሚያንሰው ይበልጠዋል። [12]ከመጥምቁ ዮሐ
ንስ ዘመን ጀምሮ እስከ አሁን ድረስ መን
ግሥተ ሰማይ በብዙ ትገፋለች፤ የሚያገኟ
ትም ብርቱዎች ናቸው፤ [13]ነቢያትም፣ የሙሴ
ሕግም ሁሉ እስከ ዮሐንስ ድረስ ትንቢት
ተናግረዋልና። [14]እንግዲህ ልትቀበሉት ከፈ
ቀዳችሁ ይመጣል የተባለው ኤልያስ እርሱ
ነው። [15]ሰሚ ጆሮ ያለው ይስማ።

[16]“ይህን ትውልድ በምን ልመስለው?
በገበያ ተቀምጠው ጓደኞቻቸውን እንዲህ
እያሉ የሚጣሩ ልጆችን ይመስላሉ፤

[17]“ ‘ዋሽንት ነፋንላችሁ፤
አልጨፈራችሁም፤
ሙሾ አወረድንላችሁ፤
አላለቀሳችሁም’

[18]ዮሐንስ ከመብልና ከመጠጥ ተቈጥቦ
በመምጣቱ፣ ‘ጋኔን አለበት’ ይሉታልና።
[19]የሰው ልጅ እየበላና እየጠጣ መጣ፤ እነር
ሱም፣ ‘በልቶ የማይጠግብ፣ ጠጪ እንዲ
ሁም የቀረጥ ሰብሳቢዎችና የኀጢአተኞች

[አ]29 ግሪኩ *አንድ አሳሪዮን* ይላል
[ከ]1 ግሪኩ *ወደ ከተሞቻቸው* ይላል
[ኸ]5 የግሪኩ ቃል የግድ ከለምጽ ጋር ብቻ የተያያዘ ሳይሆን የተለያዩ የቆዳ በሽታዎችንም ያመለክታል

ወዳጅ’ አሉት:: ጥበብ ግን በሥራዋ ጸደ
ቀች::”

ንስሓ ስላልገቡ ከተሞች የተነገረ ወዮታ

11፥21-23 ተጓ ምብ - ሉቃ 10፥13-15

20ከዚያም ኢየሱስ ብዙውን ታምራት
ያደረገባቸው ከተሞች ንስሓ ባለመግባታ
ቸው እንዲህ ሲል ወቀሳቸው፤ 21“ወዮልሽ
ኮራዚን፤ ወዮልሽ ቤተ ሳይዳ፤ በእናንተ
የተደረገው ታምራት በጢሮስና በሲዶና
ተደርጎ ቢሆን ኖሮ፣ ገና ዱሮ ማቅ ለብ
ሰው፣ ዐመድ ነስንሰው ንስሓ በገቡ ነበር::
22ስለዚህ እላችኋለሁ፤ በፍርድ ቀን ከእና
ንተ ይልቅ ለጢሮስና ለሲዶና ቅጣቱ ይቀ
ልላቸዋል:: 23አንቺም ቅፍርናሆም ወደ ሰማይ
ከፍ ከፍ ማለት ፈለግሽ? ነገር ግን ወደ
ሲኦል ትወርጃለሽ፤ በአንቺ የተደረገው ታም
ራት በሰዶም ቢደረግ ኖሮ፣ እስከ ዛሬ በቆ
የች ነበር:: 24ስለዚህ እልሻለሁ፤ በፍርድ
ቀን ከአንቺ ይልቅ ቅጣቱ ለሰዶም ይቀል
ላታል::”

ክርስቶስ የሚሰጠው ዕረፍት

11፥25-27 ተጓ ምብ - ሉቃ 10፥21-22

25በዚያን ጊዜ ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ “የሰ
ማይና የምድር ጌታ አባት ሆይ፤ ይህን
ከጥበበኞችና ከዐዋቂዎች ሰውረህ ለሕፃናት
ስለ ገለጥህላቸው አመሰግንሃለሁ፤ 26አዎን
አባት ሆይ፤ ይህ በፊትህ በጎ ፈቃድህ ሆኖ
ተገኝቶአልና::

27“ሁሉ ነገር ከአባቴ ተሰጥቶኛል፤ ከአብ
ሌላ ወልድን የሚያውቅ የለም፤ ከወልድና
ወልድ ራሱ ፈቅዶ ከሚገልጥላቸው ሌላ
አብን የሚያውቅ የለም::

28“እናንት ሸክም የከበዳችሁና የደከ
ማችሁ ሁሉ ወደ እኔ ኑ፤ እኔም ዕረፍት
እሰጣችኋለሁ:: 29ቀንበሬን ተሸከሙ፤ ከእ
ኔም ተማሩ፤ እኔ በልቤ የዋህና ትሑት
ነኝና፤ ለነፍሳችሁም ዕረፍት ታገኛላችሁ፤
30ቀንበሬ ልዝብ ሸክሜም ቀላል ነውና::

ሰንበትን ስለ ማክበር

12፥1-8 ተጓ ምብ - ማር 2፥23-28፤ ሉቃ 6፥1-5
12፥9-14 ተጓ ምብ - ማር 3፥1-6፤ ሉቃ 6፥6-11

12 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ በሰንበት ቀን
በእህል ዕርሻ ውስጥ አለፈ፤ ደቀ
መዛሙርቱም ስለ ራባቸው እሸት ቀጥ
ፈው ይበሉ ጀመር:: 2ፈሪሳውያንም ይህን
አይተው፣ “እነሆ፣ ደቀ መዛሙርትህ በሰን
በት ቀን መደረግ የሌለበትን እያደረጉ
ነው” አሉት::

3እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “ዳዊትና
አብረውት የነበሩት ሰዎች በተራቡ ጊዜ
እርሱ ምን እንዳደረገ አላነበባችሁምን?
4ወደ እግዚአብሔር ቤት ገባ፤ ለካህናት
እንጂ ለእርሱም ሆነ አብረውት ለነበሩት
ያልተፈቀደውን የተቀደሰ ኅብስት በላ::
5ወይስ ካህናት ሰንበትን ሽረው በቤተ
መቅደስ ውስጥ ሥራ ቢሠሩ በደል እንደ
ማይሆንባቸው ከኦሪት ሕግ አላነበባችሁም?
6ነገር ግን እላችኋለሁ፤ ከቤተ መቅደስ
የሚበልጥ[ሠ] በዚህ አለ:: 7‘ከመሥዋዕት ይልቅ
ምሕረትን እወዳለሁ’ የሚለው ቃል ምን
ማለት እንደ ሆነ ብታውቁ ኖሮ፣ በንጹ
ሐን ላይ ባልፈረዳችሁ ነበር:: 8የሰው ልጅ
የሰንበት ጌታ ነውና::”

9ከዚያ ስፍራ ዕልፍ ብሎ በመሄድ ወደ
ምኵራባቸው ገባ፤ 10በዚያም አንድ እጁ
ሽባ የሆነ ሰው ነበር፤ ኢየሱስን ሊከሱት
ምክንያት ፈልገው፣ “በሰንበት ቀን መፈ
ወስ ተፈቅዶአል?” ብለው ጠየቁት::

11እርሱም፣ “ከእናንተ መካከል የአንዱ
ሰው በግ በሰንበት ቀን ጕድጓድ ቢገባበት
በጉን ከገባበት ጕድጓድ ጎትቶ አያወጣው
ምን? 12ታዲያ ሰው ከበግ እጅግ አይበል
ጥምን? ስለዚህ በሰንበት ቀን በጎ ማድረግ
ተፈቅዶአል” አላቸው::

13ከዚያም ሰውየውን፣ “እጅህን ዘርጋ”
አለው፤ ሰውየውም እጁን ዘረጋ፤ እንደ
ሌላኛውም እጁ ደህና ሆነለት:: 14ፈሪሳው
ያን ግን ከዚያ ወጣ ብለው ኢየሱስን እን
ዴት እንደሚገድሉት ተማከሩ::

እግዚአብሔር የመረጠው አገልጋይ

15ኢየሱስ ሐሳባቸውን አውቆ ከዚያ
ዘወር አለ:: ብዙ ሕዝብም ተከተለው፤ ሕመ
ምተኞችን ሁሉ ፈወሰ፤ 16ማንነቱን ለማ
ንም እንዳይናገሩ አዘዛቸው:: 17ይህም የሆ
ነው በነቢዩ በኢሳይያስ እንዲህ ተብሎ የተ
ነገረው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ነው፤

18“እነሆ የመረጥሁት፣
የምወደውና በእርሱ ደስ የሚለኝ አገ
ልጋዬ፣
መንፈሴን በእርሱ ላይ አኖራለሁ፤
እርሱም ለአሕዛብ ፍትሕን ያውጃል::
19አይጨቃጨቅም ወይም አይጮኽም፤
ድምፁም በአደባባይ አይሰማም::
20ፍትሕን ለድል እስኪያበቃ ድረስ፣
የተቀጠቀጠውን ሸምበቆ አይሰብርም፤
የሚጤሰውንም የጧፍ ክር አያጠፋም::
21አሕዛብ በስሙ ተስፋ ያደርጋሉ::”

11፥21 ኢል3፥4፤ አሞ1፥9፤ዮና3፥5-9፤ ማቴ15፥21፤ማር3፥8፤ 6፥45፤8፥22፤ ሉቃ6፥17፤9፥10፤ ዮሐ1፥44፤ 12፥21፤ ሐሥ12፥20
11፥22 ቍ24፤ ማቴ 10፥15
11፥23 ኢሳ14፥13-15፤ማቴ4፥13
11፥24 ማቴ10፥15
11፥25 ማቴ13፥11፤16፥17፤ሉቃ22፥42፤ 23፥34፤ዮሐ11፥41፤ 12፥27፡28፤ 1ቆሮ 1፥26-29
11፥27 ማቴ28፥18፤ ዮሐ3፥35፤10፥15፤ 17፥25፡26
11፥28 ዘፀ33፥14፤ ዮሐ7፥37
11፥29 መዝ116፥7፤ ኤር6፥16፤ዮሐ13፥15፤ፊል2፥5፤1ጴጥ2፥21፤ 1ዮሐ2፥6
11፥30 1ዮሐ5፥3
12፥1 ዘዳ23፥25
12፥2 ቍ10፤ ዘፀ20፥10፤23፥12፤ ዘዳ5፥14፤ሉቃ13፥14፤ 14፥3፤ዮሐ5፥10፤ 7፥23፤9፥16
12፥3 1ሳሙ21፥6
12፥4 ዘሌ24፥5፡9
12፥5 ዘኍ28፥9፡10፤ ዮሐ7፥22፡23
12፥6 ቍ41፡42
12፥7 ሆሴ6፥6፤ ሚክ6፥6-8፤ማቴ9፥13
12፥8 ማቴ8፥20
12፥10 ቍ2፤ ማር 3፥2፤12፥13፤ ሉቃ 11፥54፤14፥1፤ 20፥20
12፥11 ሉቃ14፥5
12፥12 ማቴ6፥26፤ 10፥31
12፥14 ዘፍ37፥18፤ መዝ71፥10፤ማቴ26፥4፤ 27፥1፤ማር3፥6፤ ሉቃ6፥11፤ዮሐ5፥18፤ 7፥1፡19፤11፥53
12፥15 ማቴ4፥23
12፥16 ማቴ8፥4
12፥17 ማቴ1፥22
12፥18 ማቴ3፥17፤ ዮሐ3፥34
12፥21 ኢሳ42፥1-4

[ሠ]6 ወይም አንድ ነገር፤ ቍ 41 እና 42 ይመ

ኢየሱስ በአጋንንት ሥልጣን አጋንንትን ያወጣል መባሉ

12፥25-29 ተጓ ምብ - ማር 3፥23-27፤ ሉቃ 11፥17-22

[22]ከዚህ በኋላ በጋኔን የተያዘ ዕውርና ድዳ
የሆነ ሰው ወደ እርሱ አመጡ፤ ኢየሱስም
ፈወሰው፤ ሰውየውም ማየትና መናገር ቻለ።
[23]ሕዝቡም ሁሉ ተደንቀው፣ “ይህ ሰው የዳ
ዊት ልጅ ይሆንን?” አሉ።

[24]ነገር ግን ፈሪሳውያን ይህን በሰሙ ጊዜ፣
“ይህ ሰው አጋንንትን የሚያስወጣው በአጋን
ንት አለቃ በብዔልዜቡል ብቻ መሆን አለ
በት” አሉ።

[25]ኢየሱስም ሐሳባቸውን ዐውቆ እንዲህ
አላቸው፤ “እርስ በርሱ የተከፋፈለ መንግ
ሥት ሁሉ ይወድቃል፤ እርስ በርሱም የተ
ከፋፈለ ከተማ ወይም ቤት አይጸናም።
[26]ሰይጣንም ሰይጣንን የሚያስወጣ ከሆነ፣
እርስ በእርሱ ተለያይቷል ማለት ነው፤
እንዲህ ከሆነ ደግሞ መንግሥቱ እንዴት
ጸንቶ ሊቆም ይችላል? [27]እኔ አጋንንትን
የማስወጣው በብዔልዜቡል ከሆነ፣ ልጆቻ
ችሁ በምን ሊያስወጧቸው ነው? ስለዚህ
ልጆቻችሁ ይፈርዱባችኋል። [28]እኔ ግን አጋ
ንንትን የማስወጣው በእግዚአብሔር መንፈስ
ከሆነ፣ የእግዚአብሔር መንግሥት ወደ እናንተ
መጥታለች።

[29]“ወይስ አንድ ሰው ወደ ኀይለኛ ሰው
ቤት ገብቶ ንብረቱን ለመዝረፍ ቢፈልግ፣
አስቀድሞ ያንን ኀይለኛ ሰው ሳያስር እን
ዴት አድርጎ ይሳካለታል? ኋላም ቤቱን መበ
ዝበዝ ይችላል።

[30]“ከእኔ ጋር ያልሆነ ሁሉ ይቃወመኛል፤
ከእኔም ጋር የማይሰበስብ ሁሉ ይበትናል።
[31]ስለዚህ እላችኋለሁ፤ ኀጢአት መሥራትና
የስድብ ቃል ሁሉ መናገር ለሰዎች ይቅር
ይባልላቸዋል፤ ነገር ግን በመንፈስ ቅዱስ ላይ
የሚነገር የስድብ ቃል ይቅር አይባልም።
[32]ማንም ሰው በሰው ልጅ ላይ የሚናገረው
ክፉ ቃል ይቅር ይባላል፤ በመንፈስ ቅዱስ
ላይ የሚናገረው ክፉ ቃል ግን በዚህም ሆነ
በወዲያኛው ዓለም ይቅር አይባልም።

[33]“ዛፍ ሁሉ በፍሬው ስለሚታወቅ፣ መል
ካም ፍሬ እንድታገኙ መልካም ዛፍ ይኑራ
ችሁ፤ መጥፎ ዛፍ ቢኖራችሁ ግን መጥፎ
ፍሬ ታገኛላችሁ። [34]እናንት የእፉኝት ልጆች፤
እናንተ ክፉዎች ስትሆኑ መልካም ነገር መና
ገር እንዴት ትችላላችሁ? በልብ ውስጥ
የሞላውን አንደበት ይናገረዋልና። [35]መል
ካም ሰው በልቡ ካከማቸው መልካም ነገር
በጎ ነገር ያወጣል፤ ክፉ ሰውም በልቡ
ካከማቸው ክፉ ነገር መጥፎ ነገር ያወ
ጣል። [36]ነገር ግን እላችኋለሁ፤ ሰዎች ስለ
ተናገሩት ከንቱ ቃል ሁሉ በፍርድ ቀን
ይጠየቁበታል። [37]ምክንያቱም ከቃልህ የተ
ነሣ ትጸድቃለህ፤ ከቃልህም የተነሣ ይፈረ
ድብሃል።”

ማረጋገጫ ምልክት ስለ መሻት

12፥39-42 ተጓ ምብ - ሉቃ 11፥29-32
12፥43-45 ተጓ ምብ - ሉቃ 11፥24-26

[38]ከዚያም አንዳንድ የአይሁድ ሃይማ
ኖት መምህራንና ፈሪሳውያን፣ “መምህር
ሆይ፤ ከአንተ ታምራዊ ምልክት ማየት እን
ፈልጋለን” አሉት።

[39]እርሱ ግን መልሶ እንዲህ አላቸው፤
“ክፉና አመንዝራ ትውልድ ምልክትን
ይጠይቃል፤ ነገር ግን ከነቢዩ ዮናስ ምል
ክት በስተቀር ሌላ ምልክት አይሰጠውም።
[40]ዮናስ በዓሣ ዐንበሪ ሆድ ውስጥ ሦስት
ቀንና ሦስት ሌሊት እንደ ቈየ፣ እንዲሁ
የሰው ልጅ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት
በምድር ሆድ ውስጥ ይቈያል። [41]የነነዌ
ሰዎች በፍርድ ዕለት ከዚህ ትውልድ ጋር
ተነሥተው ይፈርዱበታል፤ እነርሱ በዮናስ
ስብከት ንስሓ ገብተዋልና። እነሆ፤ ከዮናስ
የሚበልጥ እዚህ አለ። [42]በፍርድ ዕለት የደ
ቡብ ንግሥት ከዚህ ትውልድ ጋር ተነ
ሥታ ትፈርድበታለች፤ የሰሎሞንን ጥበብ
ለመስማት ከምድር ዳርቻ መጥታለችና።
እነሆ፤ ከሰሎሞን የሚበልጥ እዚህ አለ።

[43]“ርኩስ መንፈስ ከሰው ከወጣ በኋላ ዕረ
ፍት ለማግኘት ውሃ በሌለበት ደረቅ ቦታ
ይንከራተታል፤ የሚሻውን ዕረፍት ግን
አያገኝም። [44]ከዚያም፣ ‘ወደ ነበርሁበት ቤት
ተመልሼ ልሂድ’ ይላል፤ ሲመለስም ቤቱ
ባዶ ሆኖ፣ ጸድቶና ተዘጋጅቶ ያገኘዋል።
[45]ከዚያም ይሄድና ከራሱ የባሱ ሌሎች ሰባት
ክፉ መናፍስት ይዞ ይመጣል፤ እነርሱም
ሰውየው ውስጥ ገብተው ይኖራሉ። የዚ
ያም ሰው የኋለኛው ሁኔታ ከፊተኛው የከፋ
ይሆናል። በዚህ ክፉ ትውልድም ላይ እን
ዲሁ ይሆንበታል።”

የኢየሱስ እናትና ወንድሞች

12፥46-50 ተጓ ምብ - ማር 3፥31-35፤ ሉቃ 8፥19-21

[46]ኢየሱስ ለሕዝቡ ሲናገር ሳለ፣ እናቱና
ወንድሞቹ ሊያነጋግሩት ፈልገው በውጭ
ቆመው ነበር። [47]አንድ ሰውም፣ “እነሆ፣
እናትህና ወንድሞችህ ሊያነጋግሩህ ፈልገው
በውጭ ቆመዋል” አለው።[o]

[48]ኢየሱስም፣ “እናቴ ማን ናት? ወንድ
ሞቼስ እነማን ናቸው?” ሲል መለሰለት።
[49]በእጁም ወደ ደቀ መዛሙርቱ እያመለከተ

[o]47 አንዳንድ ትርጕሞች ይህን ጥቅስ ይዘላሉ

12፥22 ማቴ4፥24
12፥23 ማቴ9፥27
12፥24 ማቴ9፥34፤ ማር3፥22
12፥25 ማቴ9፥4
12፥26 ማቴ4፥10
12፥27 ቍ24፤ ሐሥ 19፥13
12፥28 ማቴ3፥2
12፥30 ማር9፥40፤ ሉቃ11፥23
12፥31 ማር3፥28፡29፤ሉቃ12፥10
12፥32 ማር10፥30፤ ሉቃ20፥34፡35፤ ኤፌ 1፥21፤ ቲቶ2፥12፤ዕብ6፥5
12፥33 ማቴ7፥16፡17፤ሉቃ6፥43፡44
12፥34 ማቴ3፥7፤ 15፥18፤23፥33፤ ሉቃ 6፥45
12፥37 ኢዮ15፥6፤ ምሳ10፥14፤ 18፥21፤ ያዕ3፥2
12፥38 ማቴ16፥1፤ ማር8፥11፡12፤ ሉቃ11፥16፤ዮሐ2፥11 ፡18፤4፥48፤6፥30፤ 1ቆሮ1፥22
12፥39 ማቴ16፥4፤ ሉቃ11፥29
12፥40 ማቴ8፥20፤ 16፥21
12፥41ዮና1፥2፤3፥5
12፥42 1ነገ10፥1፤ 2ዜና9፥1
12፥45 2ጴጥ2፥20
12፥46 ማቴ1፥18፤ 2፥11፡13፡14፡20፤ 13፥55፤ሉቃ1፥43፤ 2፥33፡34፡48፡51፤ ዮሐ2፥1፡5፡12፤ 7፥3፡5፤19፥25፡26፤ ሐሥ1፥14፤ 1ቆሮ9፥5፤ገላ1፥19

እንዲህ አለ፤ “እናቴና ወንድሞቼ እነዚህ
ናቸው፤ 50በሰማይ ያለውን የአባቴን ፈቃድ
የሚያደርግ ሁሉ፣ ወንድሜ፣ እኅቴና እና
ቴም ነው።”

የዘሪው ምሳሌ

13፥1-15 ተጓ ምብ - ማር 4፥1-12፤ ሉቃ 8፥4-10
13፥16፡17 ተጓ ምብ - ሉቃ 10፥23፡24
13፥18-23 ተጓ ምብ - ማር 4፥13-20፤ ሉቃ 8፥11-15

13 በዚያኑ ቀን ኢየሱስ ከቤት ወጥቶ
በባሕሩ ዳር አጠገብ ተቀመጠ።
2ብዙ ሕዝብም ስለ ከበበው በባሕሩ ዳር
ትቶአቸው ጀልባ ላይ ወጥቶ ተቀመጠ።
3ብዙ ነገሮችን በምሳሌ እንዲህ ሲል ነገራ
ቸው፤ “አንድ ገበሬ ዘር ሊዘራ ወጣ። 4ሲዘ
ራም ሳለ፣ አንዳንዱ ዘር መንገድ ዳር ወደቀ፤
ወፎችም መጥተው ለቅመው በሉት። 5አን
ዳንዱ ዘር ዐፈሩ ስስ በሆነ፣ ድንጋያማ
መሬት ላይ ወደቀ፤ ዐፈሩ ስስ ስለ ሆነም
ፈጥኖ በቀለ። 6ነገር ግን ፀሓይ ሲመ
ታው ጠወለገ፤ ሥር ባለመስደዱም ደረቀ።
7አንዳንዱም ዘር በእሾኽ መካከል ወደቀ፤
እሾኹም አደገና ቡቃያውን አንቆ አስቀ
ረው፤ 8ሌላው ዘር ደግሞ በጥሩ መሬት
ላይ ወደቀ፤ ፍሬም አፈራ፤ አንዱ መቶ፣
አንዱ ሥልሳ፣ አንዱም ሠላሳ ፍሬ ሰጠ።
9ሰሚ ጆሮ ያለው ይስማ!”።
10ከዚያም ደቀ መዛሙርቱ ወደ እርሱ
ቀርበው፣ “ለምን ለሕዝቡ በምሳሌ ትናገራ
ለህ?” አሉት።
11እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “ለእናንተ
የመንግሥተ ሰማይን ምስጢር ማወቅ ተሰ
ጥቶአችኋል፤ ለእነርሱ ግን አልተሰጣቸውም።
12ላለው ይጨመርለታል፤ ይበዛለትማል፤ ከሌ
ለው ግን ያ ያለው እንኳ ይወሰድበታል።
13ስለዚህ እንዲህ በማለት በምሳሌ የምነ
ግራቸው ለዚህ ነው፤

“እያዩ ስለማያዩ፣
እየሰሙ ስለማይሰሙ ወይም
ስለማያስተውሉ ነው።

14እንዲህ ተብሎ የተነገረው የኢሳይያስ ትን
ቢት በእነርሱ ይፈጸማል፤

“ ‘መስማትንስ ትሰማላችሁ፤ ነገር ግን
አታስተውሉም፤
ማየትንም ታያላችሁ፤ ነገር ግን ልብ
አትሉም።
15የሕዝቡ ልብ ደንድኖአልና፤
ጆሮአቸውም አይሰማም፤
እንዳያዩም ዐይናቸውን ጨፍነዋል፤
ይህ ባይሆን ኖሮ፣ በዐይናቸው አይተው፣
በጆሮአችው ሰምተው፣
በልባቸውም አስተውለው፣
ወደ እኔ በተመለሱና በፈወስኋቸው ነበር።’

16የእናንተ ዐይኖች ስለሚያዩ፣ ጆሮዎቻ
ችሁም ስለሚሰሙ ግን የተባረኩ ናቸው።
17እውነት እላችኋለሁ፤ ብዙ ነቢያትና ብዙ
ጻድቃን እናንተ የምታዩትን ለማየትና የም
ትሰሙትንም ለመስማት ተመኝተው ነበር፤
ግን አልሆነላቸውም።
18“እንግዲህ የዘሪውን ምሳሌ ስሙ፤
19የእግዚአብሔርን መንግሥት ቃል ሰምቶ
ከማያስተውል ከማንኛውም ሰው ልብ
ውስጥ ክፉው መጥቶ የተዘራውን ዘር ይነ
ጥቃል። ይህ እንግዲህ በመንገድ ዳር የተ
ዘራው ዘር ነው። 20በድንጋያማ መሬት
ላይ የተዘራው፣ ቃሉን ሰምቶ ወዲያውኑ
በደስታ የሚቀበለውን ሰው ይመስላል።
21ነገር ግን ሥር መስደድ ባለመቻሉ ብዙ
አይቈይም፤ በቃሉ ምክንያት መከራ ወይም
ስደት ሲመጣ ወዲያውኑ ይሰናከላል።
22በእሾኽ መካከል የተዘራው ዘር ቃሉን ሰምቶ
ለዚህ ዓለም በመጨነቅና በብልጽግና ሐሳብ
በመታለል ታንቆ ያላፈራውን ሰው ይመስ
ላል። 23በጥሩ መሬት ላይ የተዘራው ዘር
ግን ቃሉን ሰምቶ የሚያስተውለውን ሰው
ይመስላል፤ በርግጥም ፍሬ ያፈራል፤ አንዱ
መቶ፣ አንዱ ሥልሳ፣ አንዱም ሠላሳ ፍሬ
ሰጠ።”

የእንክርዳዱ ምሳሌ

24ኢየሱስም ሌላ ምሳሌ እንዲህ ሲል ነገ
ራቸው፤ “መንግሥተ ሰማይ በዕርሻው ቦታ
ጥሩ ዘር የዘራን ሰው ትመስላለች። 25ነገር
ግን ሰው ሁሉ ተኝቶ ሳለ፣ ጠላቱ መጥቶ
በስንዴው መካከል እንክርዳድ ዘርቶ ሄደ።
26ስንዴው በቅሎ ማፍራት ሲጀምር እን
ክርዳዱም አብሮ ብቅ አለ።
27“የዕርሻው ባለቤት አገልጋዮችም ወደ
እርሱ ቀርበው፣ ‘ጌታ ሆይ፤ በዕርሻህ ቦታ
ጥሩ ዘር ዘርተህ አልነበረምን? እንክርዳዱ
ከየት መጣ?’ አሉት።
28“እርሱም፣ ‘የጠላት ሥራ ነው’ አላ
ቸው።
አገልጋዮቹም፣ ‘እንክርዳዱን ሄደን እንድ
ንነቅለው ትፈልጋለህ?’ ብለው ጠየቁት።
29“እርሱ ግን፣ ‘አይሆንም፤ ምክንያቱም
እንክርዳዱን እንነቅላለን ስትሉ ስንዴው
ንም አብራችሁ ልትነቅሉ ትችላላችሁ፤
30ተዉአቸው፤ እስከ መከር ጊዜ አብረው
ይደጉ። በዚያን ጊዜ አጫጆቹን እንክር
ዳዱን አስቀድማችሁ ንቀሉ፤ በእሳትም
እንዲቃጠል በየነዶው እሰሩት፤ ስንዴውን
ግን ሰብስባችሁ በጐተራዬ ክተቱ እላቸዋ
ለሁ’ ” አላቸው።

12፥50 ማቴ6፥10፤ ዮሐ15፥14
13፥1 ቀ36፤ ማቴ 9፥28
13፥2 ሉቃ5፥3
13፥8 ዘፍ26፥12
13፥9 ማቴ11፥15
13፥11 ማቴ3፥2፤ 11፥25፤16፥17፤ 19፥11፤ዮሐ6፥65፤ 1ቆሮ 2፥10፡14፤ ቈላ 1፥27፤ 1ዮሐ2፥20፡27
13፥12 ማቴ25፥29
13፥13 ዘዳ29፥4፤ ኤር5፥21፤ሕዝ12፥2
13፥14 ቀ35፤ ማቴ1፥22
13፥15ኢሳ6፥9፡10፤ ዮሐ12፥40፤ ሐሥ28፥26፡27፤ ሮሜ11፥8
13፥16 ማቴ16፥17
13፥17 ዮሐ8፥56፤ ዕብ11፥13፤ 1ጴጥ10-12
13፥19 ማቴ4፥23፤ 5፥37
13፥21 ማቴ11፥6፤ 26፥31
13፥22 ማቴ19፥23፤ 1ጢሞ6፥9፡10፡17
13፥23 ቀ8
13፥24 ቀ31፡33፡ 45፡47፤ማቴ18፥23፤ 20፥1፤22፥2፤25፥1፤ ማር4፥26፡30
13፥30 ማቴ3፥12

የሰናፍጭና የእርሾ ምሳሌ

13፥31-32 ተጓ ምብ - ማር 4፥30-32፤
13፥31-33 ተጓ ምብ - ሉቃ 13፥18-21

31ሌላ ምሳሌ እንዲህ ሲል ነገራቸው፤
“መንግሥተ ሰማይ አንድ ሰው ወስዶ በዕ
ርሻው ቦታ የዘራትን የሰናፍጭ ዘር ትመ
ስላለች። 32የሰናፍጭ ዘር ከሌሎች ዘሮች
ሁሉ ያነሰች ብትሆንም፣ ስታድግ ግን
ከቊጥቋጦዎች ሁሉ በልጣ፣ የሰማይ ወፎች
መጥተው በቅርንጫፎቿ ላይ እስኪያርፉ
ድረስ ዛፍ ትሆናለች።”
33አሁንም ሌላ ምሳሌ እንዲህ ሲል ነገራ
ቸው፤ “መንግሥተ ሰማይ ሴት ወስዳ ሊጡ
በሙሉ እስኪቦካ ድረስ በሦስት መስፈሪያ‖
ዱቄት ውስጥ በመደባለቅ የሸሸገችውን
እርሾ ትመስላለች።”
34ኢየሱስ ለሕዝቡ ይህን ሁሉ በምሳሌ
ተናገረ፤ ምሳሌም ሳይጠቀም የነገራቸው
አንድም ነገር አልነበረም። 35በዚህም በነቢዩ
እንዲህ ተብሎ የተነገረው ተፈጸመ፤

“አፌን በምሳሌ እከፍታለሁ፤
ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ የተሰወረውንም
እናገራለሁ።”

የእንክርዳዱ ምሳሌ ትርጕም

36ከዚያም ሕዝቡን ትቶ ወደ ቤት ገባ።
ደቀ መዛሙርቱም ወደ እርሱ ቀርበው፣
“በዕርሻው ውስጥ ስላለው እንክርዳድ የተ
ናገርኸውን ምሳሌ ትርጕም ንገረን” አሉት።
37እርሱም እንዲህ ሲል መለሰ፤ “ጥሩውን
ዘር የዘራው የሰው ልጅ ነው፤ 38ዕርሻውም
ይህ ዓለም ነው፤ ጥሩው ዘር የእግዚአብሔ
ርን መንግሥት ልጆች ያመለክታል፤ እን
ክርዳዱም የክፉው ልጆች ናቸው፤ 39ዘር
ቶት የሄደው ጠላትም ዲያብሎስ ነው፤
መከሩ የዓለም መጨረሻ ሲሆን፣ አጫጆቹም
መላእክት ናቸው።
40“እንክርዳዱ ተነቅሎ በእሳት እንደሚ
ቃጠል ሁሉ በዓለም መጨረሻም እንዲሁ
ይሆናል። 41የሰው ልጅ መላእክቱን ይልካል፤
እነርሱም ለኀጢአት ምክንያት የሆኑትንና
ክፉ የሚያደርጉትን ሁሉ ለቅመው ከመን
ግሥቱ ያወጣሉ። 42ልቅሶና ጥርስ ማፋ
ጨት ወዳለበት ወደ እቶን እሳት ይጥሏቸ
ዋል። 43በዚያን ጊዜ ጻድቃን በአባታቸው
መንግሥት እንደ ፀሓይ ያበራሉ። ሰሚ
ጆሮ ያለው ይስማ።

የተደበቀ ሀብትና የዕንቍው ምሳሌ

44“መንግሥተ ሰማይ በዕርሻ ውስጥ የተ
ደበቀ ሀብት ትመስላለች፤ አንድ ሰው ባገ
ኛት ጊዜ መልሶ ሸሸጋት፤ ከመደሰቱም
የተነሣ ሄዶ፤ ያለውን ሁሉ በመሸጥ ያንን
የዕርሻ ቦታ ገዛ።
45“እንዲሁም መንግሥተ ሰማይ ውብ
ዕንቍ የሚፈልግ ነጋዴ ትመስላለች፤ 46እጅግ
ውድ የሆነ ዕንቍ ባገኘም ጊዜ ሄዶ ያለ
ውን ሁሉ ሸጦ ገዛው።

የመረቡ ምሳሌ

47“ደግሞም መንግሥተ ሰማይ ወደ ባሕር
ተጥሎ የዓሣ ዓይነቶችን የያዘ መረብ ትመ
ስላለች፤ 48ዓሣ አጥማጆቹ መረቡ ሲሞላላ
ቸው ጎትተው ወደ ባሕሩ ዳር አወጡት፤
ከዚያም ተቀምጠው ጥሩ ጥሩውን እየለዩ
በቅርጫት ውስጥ ጨመሩ፤ መጥፎ መጥ
ፎውን ግን ጣሉት። 49በዓለም መጨረሻም
ልክ እንደዚሁ ይሆናል፤ መላእክት መጥ
ተው ኀጢአተኞችን ከጻድቃን በመለየት፣
50ልቅሶና ጥርስ ማፋጨት ወዳለበት ወደ
እቶን እሳት ይጥሏቸዋል።”

51ኢየሱስ፣ “ይህ ሁሉ ገብቷችኋል?” አላ
ቸው።
እነርሱም፣ “አዎን” አሉት።
52እርሱም፣ “ስለዚህም የመንግሥተ ሰማ
ይን ምስጢር የተረዳ ማንኛውም የኦሪት
ሕግ መምህር፣ ከከበረ ሀብቱ ክምችት አዲ
ሱንም አሮጌውንም የሚያወጣ ባለንብረት
ይመስላል” አላቸው።

በገዛ አገሩ ያልተከበረው ነቢይ

13፥54-58 ተጓ ምብ - ማር 6፥1-6

53ኢየሱስ እነዚህን ምሳሌዎች እንደ
ጨረሰ፣ ከዚያ ስፍራ ተነሥቶ ሄደ፤ 54ወደ
ገዛ አገሩ መጣ፤ በምኵራባቸውም ሕዝቡን
ያስተምር ጀመር። እነርሱም በመገረም
እንዲህ አሉ፤ “ይህ ሰው ይህን ጥበብና እነ
ዚህን ታምራት የማድረግ ኀይል ከየት
አገኘ? 55ይህ የአናጢው ልጅ አይደለምን?
የእናቱስ ስም ማርያም አይደለምን? ወን
ድሞቹስ ያዕቆብ፣ ዮሴፍ፣ ስምዖንና ይሁዳ
አይደሉምን? 56እኅቶቹስ ከእኛው ጋር
አይደሉምን? ታዲያ ይህ ሰው ይህን ሁሉ
ከወዴት አገኘው?” 57ስለዚህም ሳይቀበሉት
ቀሩ።
ኢየሱስ ግን፣ “ነቢይ የማይከበረው በራሱ
አገርና በራሱ ቤት ብቻ ነው” አላቸው።
58ባለማመናቸውም ምክንያት ብዙ ታምራ
ትን በዚያ አላደረገም።

የመጥምቁ ዮሐንስ መሞት

14፥1-12 ተጓ ምብ - ማር 6፥14-29

14 በዚያን ጊዜ የአራተኛው ክፍል
ገዥ የነበረው፣ ሄሮድስ ስለ ኢየሱስ

‖33 ምናልባት 22 ሊትር ያህል

13፥31 ቍ24፤ ማቴ17፥20፤ ሉቃ17፥6
13፥32 መዝ104፥12፤ ሕዝ17፥23፤31፥6፤ ዳን4፥12
13፥33 ቍ24፤ ዘፍ 18፥6፤ገላ5፥9
13፥34 ዮሐ16፥25
13፥35 ቍ14፤ መዝ78፥2፤ማቴ1፥22፤ሮሜ16፥25፡26፤ 1ቆሮ2፥7፤ኤፌ3፥9፤ ቈላ 1፥26
13፥36 ማቴ15፥15
13፥37 ማቴ8፥20
13፥38 ዮሐ8፥44፡45፤1ዮሐ3፥10
13፥39 ኢል3፥13፤ ማቴ24፥3፤28፥20፤ ራእ14፥15
13፥41 ማቴ8፥20፤ 24፥31
13፥42 ማቴ8፥12
13፥43 ዳን12፥3፤ ማቴ11፥15
13፥44 ቍ24፤ ኢሳ 55፥1፤ ማቴ19፥21፤ ፊል 3፥7፡8
13፥45 ቍ24
13፥47 ቍ24፤ ማቴ 22፥10
13፥49 ማቴ25፥32
13፥50 ማቴ8፥12
13፥53 ማቴ7፥28
13፥54 ማቴ4፥23፤ 7፥28
13፥55 ማቴ12፥46፤ ሉቃ3፥23፤ዮሐ6፥42
13፥57 ሉቃ4፥24፤ ዮሐ4፥44፤6፥61
14፥1 ማር8፥15፤ ሉቃ3፥1፡19፤9፥7-7፤ 13፥31፤23፥7፡8፤ ሐሥ4፥27፤12፥1

ዝና ሰማ፤ 2ባለሚሎቹንም፣ “እንዲህ ከሆነ
መጥምቁ ዮሐንስ ከሞት ተነሥቶ መጥቶ
አል ማለት ነው፤ ይህ ሁሉ ድንቅ ታምራት
በእርሱ የሚደረገውም ለዚህ ነው” አላ
ቸው፡፡

3ቀደም ሲል ሄሮድስ፣ በወንድሙ በፊ
ልጶስ ሚስት በሄሮድያዳ ምክንያት ዮሐን
ስን አስይዞ ወህኒ አስገብቶት ነበር፡፡ 4ምክ
ንያቱም ዮሐንስ፣ “እርሷን እንድታገባ ሕግ
አይፈቅድልህም” ይለው ነበር፡፡ 5ሄሮድስም
ዮሐንስን ሊገድለው ፈልጎ፣ ሕዝቡ እንደ
ነቢይ ይመለከተው ስለ ነበር ፈራ፡፡

6ሄሮድስ የልደቱን ቀን ሲያከብር፣ የሄ
ሮድያዳ ልጅ በዘፈን ደስ ስላሰኘችው፣
7የምትጠይቀውን ሁሉ ሊሰጣት በመሐላ
ቃል ገባላት፡፡ 8ልጅቷም በእናቷ ተመክራ፣
“የመጥምቁ ዮሐንስን ራስ በሳሕን ላይ
አድርገህ አሁኑኑ ስጠኝ” አለችው፡፡ 9በዚህ
ጊዜ ንጉሡ አዘነ፤ ይሁን እንጂ ስለ መሐ
ላውና ከእርሱ ጋር ስለነበሩ እንግዶች ሲል
ጥያቄዋ እንዲፈጸምላት አዘዘ፡፡ 10ልኮም በወ
ህኒ ውስጥ እንዳለ የዮሐንስን ራስ አስቈ
ረጠ፡፡ 11የተቈረጠውንም ራስ በሳሕን ላይ
አድርገው ለልጅቱ ሰጧት፤ ልጅቱም ወስዳ
ለእናቷ ሰጠች፡፡ 12የዮሐንስ ደቀ መዛሙር
ትም አስከሬኑን ወስደው ቀበሩት፤ ከዚያም
ሄደው የሆነውን ለኢየሱስ ነገሩት፡፡

ኢየሱስም አምስት ሺህ ሰዎችን በታምር መገበ

14፥13-21 ተጓ ምብ - ማር6፥32-44፤ሉቃ9፥10-17፤ዮሐ6፥1-13
14፥13-21 ማመ - ማቴ 15፥32-38

13ኢየሱስ የሆነውን ነገር በሰማ ጊዜ፣
ከነበረበት ተነሥቶ ወደ አንድ ገለልተኛ
ስፍራ በጀልባ ሄደ፡፡ ሕዝቡም ይህን ሰም
ተው፣ ከየከተማው በእግር ተከተሉት፡፡
14ኢየሱስም ከጀልባው ሲወርድ ብዙ ሕዝብ
አይቶ ራራላቸው፤ ሕመምተኞቻቸውንም
ፈወሰላቸው፡፡

15እየመሸ በመሄዱም ደቀ መዛሙርቱ
ወደ እርሱ ቀርበው፣ “ይህ ስፍራ ምንም የማ
ይገኝበት ምድረ በዳ ነው፤ ጊዜው እየመሸ
ስለሆነ፣ ወደ መንደሮች ሄደው የሚበሉት
ምግብ እንዲገዙ ሕዝቡን አሰናብት” አሉት፡፡

16ኢየሱስ ግን፣ “መሄድ አያስፈልጋቸውም፤
የሚበሉትን እናንተ ስጧቸው” አላቸው፡፡

17እነርሱም፣ “በዚህ ያለን አምስት እንጀ
ራና ሁለት ዓሣ ብቻ ነው” አሉት፡፡

18እርሱም፣ “እስቲ ያለውን ወደ እኔ
አምጡት” አላቸው፡፡ 19ከዚያም ሕዝቡ
በሣሩ ላይ እንዲቀመጡ አዘዘ፤ አምስቱን
እንጀራና ሁለቱን ዓሣ ይዞ ዓይኑን ወደ

14፥2 ማቴ3፥1
14፥3 ማቴ4፥12፤ 11፥2፤ሉቃ3፥19፡20
14፥4 ዘሌ18፥16፤ 20፥21
14፥5 ማቴ11፥9
14፥10 ማቴ17፥12
14፥12 ሐሥ8፥2
14፥14 ማቴ4፥23፤ 9፥36
14፥17 ማቴ16፥9
14፥19 1ሳሙ9፥13፤ ማቴ26፥26፤ ማር8፥6፤ ሉቃ9፥16፤24፥30፤ ሐሥ2፥42፤20፥7፡11፤ 27፥35፤1ቆሮ10፥16፤ 1ጢሞ4፥4

14፥23 ሉቃ3፥21
14፥26 ሉቃ24፥37
14፥27 ዳን10፥12፤ ማቴ9፥2፤17፥7፤ 28፥10፤ሉቃ1፥13፡30 ፤2፥10፤ሐሥ18፥9፤ 23፥11፤ራእ1፥17
14፥31 ማቴ6፥30
14፥33 መዝ2፥7፤ ማቴ4፥3

ሰማይ በማቅናት አመስግኖና ባርኮ እንጀራ
ውን ቈረሰ፤ ለደቀ መዛሙርቱም ሰጠ፤ እነ
ርሱም ለሕዝቡ ሰጡ፡፡ 20ሁሉም በልተው
ጠገቡ፤ ከዚያም ደቀ መዛሙርቱ የተረፈ
ውን ቍርስራሽ ዐሥራ ሁለት መሶብ ሙሉ
አነሡ፡፡ 21የበሉትም ከሴቶችና ከሕፃናት ሌላ
አምስት ሺህ ወንዶች ያህሉ ነበር፡፡

ኢየሱስ በባሕር ላይ በእግሩ ሄደ

14፥22-33 ተጓ ምብ - ማር 6፥45-51፤ ዮሐ 6፥15-21፤
14፥34-36 ተጓ ምብ - ማር 6፥53-56

22ወዲያውኑ ደቀ መዛሙርቱ በጀልባ
ተሳፍረው ወደ ማዶ እንዲቀድሙት አዘዛ
ቸውና እርሱ ሕዝቡን ለማሰናበት ወደ
ኋላ ቀረት አለ፡፡ 23ሕዝቡን ካሰናበተ በኋ
ላም ለመጸለይ ብቻውን ወደ ተራራ ወጣ፤
በጨለመም ጊዜ ብቻውን በዚያው ነበር፤
24በዚያ ጊዜ ጀልባዋ ባሕሩን ዘልቃ[ሡ] እየ
ተጓዘች ሳለች ነፋስ ተነሥቶ በማዕበል ትን
ገላታ ጀመር፡፡

25ከሌሊቱ በአራተኛው ክፍል ኢየሱስ
በባሕሩ ላይ እየተራመደ ደቀ መዛሙርቱ
ወዳሉበት መጣ፡፡ 26ደቀ መዛሙርቱም
በባሕሩ ላይ እየተራመደ ሲመጣ ባዩት ጊዜ
ፈሩ፤ እነርሱም፣ “ምትሀት ነው!” በማለት
በፍርሃት ጮኹ፡፡

27ኢየሱስም ወዲያውኑ፣ “አይዞአችሁ፤
እኔ ነኝ አትፍሩ” አላቸው፡፡

28ጴጥሮስም፣ “ጌታ ሆይ፤ አንተ ከሆን
ህስ፣ በውሃው ላይ እየተራመድሁ ወደ
አንተ እንድመጣ እዘዘኝ” አለው፡፡

29እርሱም፣ “ና” አለው፡፡

ጴጥሮስም፣ ከጀልባው ወርዶ በውሃው
እየተራመደ ወደ ኢየሱስ አመራ፡፡ 30ነገር
ግን የነፋሱን ኀይል ባየ ጊዜ ፈራ፤ መስጠ
ምም ሲጀምር፣ “ጌታ ሆይ፤ አድነኝ!” ብሎ
ጮኸ፡፡

31ኢየሱስም ወዲያውኑ እጁን ዘርግቶ
ያዘውና፣ “አንተ እምነት የጐደለህ፤ ለምን
ተጠራጠርህ?” አለው፡፡

32ኢየሱስና ጴጥሮስ ጀልባው ላይ እንደ
ወጡ ነፋሱ ጸጥ አለ፡፡ 33ከዚያም በጀ
ልባው ውስጥ የነበሩት፣ “በእውነት አንተ
የእግዚአብሔር ልጅ ነህ” ብለው ሰገዱለት፡፡

ፈውስ በጌንሴሬጥ

34ባሕሩን ከተሻገሩ በኋላ ጌንሴሬጥ ወደ
ተባለ ቦታ ደረሱ፡፡ 35ነዋሪዎቹም ኢየሱስ
መሆኑን ባወቁ ጊዜ፣ በዙሪያው ወዳለ አካ
ባቢ ሁሉ መልእክት ላኩ፤ የታመሙትን

[ሡ]24 ግሪኩ ብዙ ምዕራፍ ይላል

ሁሉ ወደ እርሱ በማስመጣት፣ 36በሽተ
ኞቹ የልብሱን ጫፍ ብቻ ይነኩ ዘንድ
እንዲፈቅድላቸው ለመኑት፤ የነኩትም ሁሉ
ተፈወሱ።

የፈሪሳውያን ወግ

15፥1-20 ተጓ ምብ - ማር 7፥1-23

15 ከዚያም ከኢየሩሳሌም የመጡ
ፈሪሳውያንና የኦሪት ሕግ መምህ
ራን ወደ ኢየሱስ ቀርበው፣ 2“ደቀ መዛ
ሙርትህ የአባቶችን ወግ የሚሽሩት ለም
ንድነው? ምግብ ሲበሉኮ እጃቸውን አይ
ታጠቡም” አሉት።
3ኢየሱስም እንዲህ ሲል መለሰላቸው፤
“እናንተስ ለወጋችሁ ስትሉ የእግዚአብሔርን
ትእዛዝ ለምን ትሽራላችሁ? 4እግዚአብሔር፣
‘አባትህንና እናትህን አክብር፤ በአባቱ
ወይም በእናቱ ላይ ክፉ ቃል የሚናገር ይገ
ደል’ ብሎ ሲያዝ፣ 5እናንተ ግን፣ ማንም
ሰው አባቱን ወይም እናቱን፣ ‘ላደርግላ
ችሁ የሚገባውን ማንኛውንም ነገር ለእግ
ዚአብሔር መባ አድርጌ አቅርቤአለሁ’ ቢላ
ቸው፣ 6‘አንድ ሰው ይህን ካደረገ ዘንድ
አባቱን ወይም እናቱን አክብሮአል’ ትላ
ላችሁ። ስለዚህ ለወጋችሁ ብላችሁ የእግ
ዚአብሔርን ቃል ትሽራላችሁ። 7እናንት ግብ
ዞች፤ ኢሳይያስ ስለ እናንተ እንዲህ ብሎ
በትንቢት የተናገረው ትክክል ነው፤

8‘ይህ ሕዝብ በከንፈሩ ያከብረኛል፤
ልቡ ግን ከእኔ የራቀ ነው፤
9በከንቱ ያመልኩኛል፣
ትምህርታቸውም የሰው ሥርዓት ነው።’”
10ሕዝቡን ወደ እርሱ ቀረብ እንዲሉ አድ
ርጎ እንዲህ አላቸው፤ “ስሙ አስተውሉም፤
11ሰውን የሚያረክሰው ከአፉ የሚወጣው
እንጂ ወደ አፉ የሚገባው አይደለም።”
12ከዚያም ደቀ መዛሙርቱ ቀርበው፣
“ፈሪሳውያን ያልኸውን ሰምተው እንደ
ተቈጡ አወቅህ?” አሉት።
13እርሱ ግን እንዲህ አላቸው፤ “የሰማዩ
አባቴ ያልተከለው ተክል ሁሉ ይነቀላል።
14ተዉአቸው፣ እነርሱ ዕውሮችን የሚ
መሩ ዕውር መሪዎች ናቸው፤ ዕውር ዕው
ርን ቢመራ ሁለቱም ተያይዘው ገደል ይገ
ባሉ።”
15ጴጥሮስም፣ “ምሳሌውን አስረዳን”
አለው።
16እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “እናንተም
እስካሁን አላስተዋላችሁም ማለት ነውን?
17በአፍ የሚገባ ሁሉ ወደ ሆድ ዘልቆ፣
ከዚያም ወደ ውጪ እንደሚወጣ አታው

14፥36 ማቴ9፥20
15፥2 ሉቃ11፥38
15፥4 ዘፀ20፥12፤ 21፥17፤ዘሌ20፥9፤ ዘዳ5፥16፤ኤፌ6፥2
15፥9 ኢሳ29፥13፤ ሚል2፥2፤ቈላ2፥ 20-22
15፥11 ቍ18፤ ሐሥ 10፥14፡15
15፥13 ኢሳ60፥21፤ 61፥3
15፥14 ማቴ23፥16፡ 24፤ሉቃ6፥39፤ ሮሜ2፥19
15፥15 ማቴ13፥36
15፥16 ማቴ16፥9
15፥18 ማቴ12፥34 ፤ሉቃ6፥45፤ያዕ3፥6
15፥19 ገላ5፥19-21
15፥20 ሮሜ14፥14
15፥21 ማቴ11፥21
15፥22 ማቴ4፥24፤ 9፥27
15፥24 ማቴ10፥6፡ 23፤ሮሜ15፥8
15፥25 ማቴ8፥2
15፥28 ማቴ9፥22
15፥30 ማቴ4፥23
15፥31 ማቴ9፥8

ቁምን? 18ከአፍ የሚወጣ ግን ከልብ ይመ
ነጫል፤ ሰውንም የሚያረክሰው ይህ ነው፤
19ክፉ ሐሳብ፣ ነፍስ መግደል፣ ማመን
ዘር፣ ዝሙት፣ መስረቅ፣ በሐሰት መመስ
ከርና ስም ማጥፋት ከልብ ይመነጫ
ልና። 20ሰውን የሚያረክሱ እነዚህ ናቸው
እንጂ እጅን ሳይታጠቡ መብላት ሰውን
አያረክስም።”

የከነዓናዊቷ ሴት እምነት

15፥21-28 ተጓ ምብ - ማር 7፥24-30

21ኢየሱስም ከዚያ ወጥቶ ወደ ጢሮስና
ወደ ሲዶና አገር ሄደ። 22አንዲት ከነዓና
ዊት ሴት ከዚያ አካባቢ በመውጣት ወደ
ኢየሱስ መጥታ፣ “ጌታ ሆይ፤ የዳዊት ልጅ፤
ራራልኝ፤ ልጄ በርኩስ መንፈስ ተይዛ
በጣም ትሠቃያለች” ብላ ጮኸች።
23እርሱ ግን አንድም ቃል አልመለሰላ
ትም፤ በዚህ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ወደ
እርሱ ቀርበው፣ “እየተከተለችን ትጮኻለ
ችና ብታሰናብታትስ?” ብለው ጠየቁት።
24እርሱም፣ “የተላክሁት ከእስራኤል ቤት
ሆነው ወደ ጠፉት በጎች ብቻ ነው” አለ።
25ሴትዮዋም እግሩ ላይ ወድቃ፣ “ጌታ
ሆይ፤ ርዳኝ” አለች።
26እርሱም መልሶ፣ “የልጆችን እንጀራ
ወስዶ ለውሾች መወርወር አይገባም” አላት።
27እርሷም፣ “አዎን ጌታ ሆይ፤ ውሾችም እኮ
ከጌታቸው ማዕድ የወዳደቀውን ፍርፋሪ
ይበላሉ” አለችው።
28በዚህ ጊዜ ኢየሱስ፣ “አንቺ ሴት እም
ነትሽ ታላቅ ነው እንደ ፈለግሽው ይሁ
ንልሽ” አላት። ልጇም ከዚያ ሰዓት ጀምሮ
ተፈወሰች።
29ኢየሱስ ከዚያ ተነሥቶ በገሊላ ባሕር
አጠገብ ወዳለው ስፍራ በመሄድ ወደ ተራራ
ወጥቶ ተቀመጠ። 30ቁጥሩ ብዙ የሆነ ሕዝ
ብም አንካሶችን፣ ዐይነ ስውሮችን፣ ሽባዎ
ችን፣ ዲዳዎችን እንዲሁም ሌሎች ብዙዎ
ችን ሕመምተኞች ይዘው ወደ እርሱ በማ
ምጣት በእግሩ ሥር አስቀመጧቸው፤ እር
ሱም ፈወሳቸው። 31ሕዝቡም ዲዳው ሲና
ገር፣ ሽባው ደህና ሲሆን፣ አንካሳው ቀጥ
ብሎ ሲሄድ፣ ዐይነ ስውሩም ሲያይ ተመ
ልክተው ተደነቁ፤ የእስራኤልንም አምላክ
አመሰገኑ።

ኢየሱስ አራት ሺህ ሰዎች በታምር መገበ

15፥29-31 ተጓ ምብ - ማር 7፥31-37
15፥32-39 ተጓ ምብ - ማር 8፥1-10
15፥32-39 ማመ - ማቴ 14፥13-21

32ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ጠርቶ፣

“ሕዝቡ ከእኔ ጋር ሦስት ቀን ስለ ሆናቸ
ውና የሚበሉት ስለሌላቸው ዐዝንላቸዋ
ለሁ፤ በመንገድ ላይ በራብ ዝለው እንዳይ
ወድቁ ጦማቸውን ልሰዳቸው አልፈቅድም”
አለ።
33ደቀ መዛሙርቱም፣ “በዚህ ምንም በሌ
ለበት ምድረ በዳ ይህንን ሁሉ ሕዝብ ለማ
ብላት በቂ እንጀራ ከየት እናገኛለን?”
አሉት።
34ኢየሱስም፣ “ለመሆኑ ስንት እንጀራ
አላችሁ?” ሲል ጠየቃቸው።
እነርሱም፣ “ሰባት እንጀራና ጥቂት ትና
ንሽ ዓሣ” አሉት።
35እርሱም ሕዝቡን መሬት ላይ እንዲቀ
መጡ አዘዛቸው፤ 36ሰባቱን እንጀራና ዓሣ
ውን ይዞ ካመሰገነ በኋላ ቈርሶ ለደቀ መዛ
ሙርቱ ሰጣቸው፤ እነርሱም ለሕዝቡ አከፋ
ፈሉ። 37ሁሉም በልተው ጠገቡ፤ ደቀ መዛ
ሙርቱም የተረፈውን ቍርስራሽ ሰባት
መሶብ ሙሉ አነሡ። 38የበሉትም ከሴ
ቶችና ከሕፃናት ሌላ አራት ሺህ ወንዶች
ነበሩ። 39ኢየሱስ ሕዝቡን ካሰናበተ በኋላ
በጀልባ ወደ መጌዶል ሄደ።

ኢየሱስ ከሰማይ ምልክት እንዲያሳይ መጠየቁ

16፥1-12 ተጓ ምብ - ማር 8፥11-21

16 ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን ወደ
ኢየሱስ ቀርበው ሊፈትኑት በመ
ሻት ከሰማይ ምልክት እንዲያሳያቸው ጠየ
ቁት።
2እርሱም መልሶ እንዲህ አላቸው፤[የ]
“ምሽት ላይ፣ ‘ሰማዩ ስለ ቀላ ብራ ይሆናል’
ትላላችሁ፤ 3ንጋት ላይም፣ ‘ሰማዩ ቀልቶ
አል፣ ከብዶአልም፤ ስለዚህ ዝናብ ይዘን
ባል’ ትላላችሁ። የሰማዩን ገጽታ ትለያላ
ችሁ፤ ነገር ግን የዘመኑን ምልክት መለ
የት አትችሉም። 4ክፉና አመንዝራ ትው
ልድ ምልክት ይፈልጋል፤ ነገር ግን ከዮ
ናስ ምልክት በስተቀር ሌላ ምልክት አይ
ሰጠውም።” ከዚያም ኢየሱስ ትቶአቸው
ሄደ።

የፈሪሳውያንና የሰዱቃውያን እርሾ

5ባሕሩን እንደ ተሻገሩም፣ ደቀ መዛ
ሙርቱ እንጀራ መያዝ ረስተው ነበር።
6ኢየሱስም፣ “ልብ በሉ፤ ከፈሪሳውያንና
ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠበቁ” አላቸው።
7እነርሱ ግን እርስ በርሳቸው፣ “እንጀራ
ስላልያዝን ይሆናል” ተባባሉ።
8ኢየሱስም ሐሳባቸውን ዐውቆ እንዲህ
አላቸው፤ “እናንተ እምነት የጐደላችሁ፣
እርስ በርሳችሁ እንጀራ ስለ አለመያዛችሁ

15፥32 ማቴ9፥36
15፥36 ማቴ14፥19
15፥37 ማቴ16፥10
16፥1 ማቴ12፥38፤
ሐሥ4፥1
16፥3 ሉቃ12፥54-56
16፥4 ማቴ12፥39
16፥6 ሉቃ12፥1
16፥8 ማቴ6፥30
16፥9 ማቴ14፥17-21

16፥10 ማቴ15፥34-38
16፥12 ሐሥ4፥1
16፥14 ማቴ3፥1፤
ማር6፥15፤ዮሐ21
16፥16 መዝ42፥2፤
ኤር10፥10፤ማቴ4፥3፤
ሐሥ14፥15፤
2ቆሮ 6፥16፤
1ተሰ1፥9፤
1ጢሞ3፥15፤
ዕብ10፥31፤12፥22
16፥17 ማቴ13፥11
፤1ቆሮ15፥50፤
ኤፌ 6፥12፤ዕብ2፥14
16፥18 ዮሐ1፥42፤
ኤፌ2፥20
16፥19 ኢሳ22፥22፤
ማቴ18፥18፤
ዮሐ20፥23፤ራእ3፥7
16፥20 ማር8፥30
16፥21 መዝ22፥6፤
ኢሳ53፥3፤ሆሴ6፥2፤
ማቴ12፥40፤17፥22፡
23፤26፥67፡68፤27፥1፡
2፡63፤ማር9፥31፤
10፥34፤ሉቃ9፥22፡51፤
17፥25፤18፥31-33፤
24፥6፡7፡21፡46፤
ዮሐ2፥19፤18፥22፡23
፤19፥3፤ሐሥ2፥23፤
3፥13፤1ቆሮ15፥3፡4

ለምን ትነጋገራላችሁ? 9አምስቱ እንጀራ
ለአምስት ሺህ ሰው በቀቶ ስንት መሶብ
ተርፎ እንዳነሣችሁ አታስታውሱምን?
10እንዲሁም ሰባቱ እንጀራ ለአራት ሺህ
ሰው በቀቶ ስንት መሶብ ተርፎ እንዳነ
ሣችሁ ልብ አላላችሁም ማለት ነውን?
11ታዲያ፣ የነገርኋችሁ ስለ እንጀራ እንዳል
ሆነ እንዴት አታስተውሉም? አሁንም
ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠን
ቀቁ።” 12በዚህ ጊዜ ያስጠነቀቃቸው እንጀራ
ውስጥ ስለሚጨመረው እርሾ ሳይሆን፣
ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን ትምህርት
መሆኑ ገባቸው።

ጴጥሮስ ስለ ኢየሱስ ማንነት መናገሩ

16፥13-16 ተጓ ምብ - ማር 8፥27-29፤ ሉቃ 9፥18-20

13ኢየሱስ ፊልጶስ ቂሣርያ ወደተባለው
አገር በደረሰ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱን፣ “ለመ
ሆኑ ሰዎች፣ የሰውን ልጅ ማን ነው ይላሉ?”
ብሎ ጠየቃቸው።
14እነርሱም፣ “አንዳንዶቹ መጥምቁ ዮሐ
ንስ፣ ሌሎች ኤልያስ፣ ሌሎች ደግሞ ኤር
ምያስ ወይም ከነቢያት አንዱ ነው ይላሉ”
አሉት።
15እርሱም፣ “እናንተስ እኔን ማን ትሉኛ
ላችሁ?” አላቸው።
16ስምዖን ጴጥሮስም፣ “አንተ ክርስቶስ[ዶ]
የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ” በማለት
መለሰ።
17ኢየሱስም እንዲህ አለው፤ “የዮና ልጅ
ስምዖን ሆይ፣ ብፁዕ ነህ፤ ይህን የገለጠልህ
በሰማይ ያለው አባቴ እንጂ ሥጋና ደም
አይደለም። 18አንተ ጴጥሮስ[ጀ] ነህ፤ በዚህ
ዐለት ላይ ቤተ ክርስቲያኔን እሠራለሁ፤
የገሃነም ደጆችም አያሸንፏትም።[ገ] 19የመ
ንግሥተ ሰማይን መክፈቻዎች እሰጥሃለሁ፤
በምድር ያሰርኸው ሁሉ በሰማይ የታሰረ
ይሆናል፤ በምድርም የፈታኸው ሁሉ በሰ
ማይ የተፈታ ይሆናል።” 20ቀጥሎም እርሱ
ክርስቶስ መሆኑን ለማንም እንዳይናገሩ
ደቀ መዛሙርቱን አስጠነቀቃቸው።

ኢየሱስ ስለ ሞቱ አስቀድሞ ተናገረ

16፥21-28 ተጓ ምብ - ማር 8፥31- 9፥1፤ ሉቃ 9፥22-27

21ኢየሱስ ከዚያ ጊዜ ጀምሮ ወደ ኢየሩ
ሳሌም ይሄድ ዘንድ፣ በዚያም በሽማግሌ
ዎች፣ በካህናት አለቆችና በኦሪት ሕግ

[የ]2 አንዳንድ የጥንት ቅጆች የቍጥር 2 ከፊልና ቍጥር 3 በሙሉ የላቸውም
[ዶ]16 ወይም *መሲሕ፤ እንደዚሁም* ቍ 20
[ጀ]18 *ጴጥሮስ* ትርጕሙ *ዐለት* ማለት ነው
[ገ]18 ወይም *ሊቋቋሟት አይችሉም*

መምህራን እጅ መከራን ይቀበልና ይገ
ደል ዘንድ፣ በሦስተኛው ቀን ከሞት ይነሣ
ዘንድ እንደሚገባው ለደቀ መዛሙርቱ ይገ
ልጽላቸው ጀመር።
22ጴጥሮስም ኢየሱስን ወደ ጐን ሳብ
አድርጎ፣ “ጌታ ሆይ፤ እንዲህ ያለ ነገር ፈጽሞ
አይድረስብህ” እያለ ይገሥጸው ጀመር።
23ኢየሱስም ወደ ጴጥሮስ ዘወር ብሎ፣
“አንተ ሰይጣን፤ ሂድ ከዚህ! የሰው እንጂ
የእግዚአብሔር ነገር በሐሳብህ ስለሌለ መሰ
ናክል ሆነህብኛል!” አለው።
24ከዚያም ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እን
ዲህ አላቸው፤ “ሊከተለኝ የሚወድ ራሱን
ይካድ፤ መስቀሉንም ተሸክሞ ይከተለኝ፤
25ነፍሱን[ጣ] ሊያድን የሚፈልግ ሁሉ ያጠፋ
ታል፤ ነገር ግን ነፍሱን ስለ እኔ የሚያጠ
ፋት ያድናታል። 26ሰው ዓለምን ሁሉ ቢያ
ተርፍ፣ ነፍሱን ግን ቢያጣ ምን ይጠቅመ
ዋል? ወይስ ሰው በነፍሱ ምትክ ሊከፍ
ለው የሚችለው ዋጋ ምንድን ነው? 27የሰው
ልጅ በአባቱ ክብር ከመላእክት ጋር ይመ
ጣል፤ ለእያንዳንዱም ሰው እንደ ሥራው
ዋጋውን ይከፍለዋል። 28እውነት እላችኋ
ለሁ፤ እዚህ ከቆሙት ሰዎች መካከል የሰው
ልጅ በመንግሥቱ ሲመጣ እስከሚያዩ ድረስ
ሞትን የማይቀምሱ አሉ።”

የኢየሱስ መልክ በቅጽበት መቀየር

17፥1-8 ተጓ ምብ - ሉቃ 9፥28-36
17፥1-13 ተጓ ምብ - ማር 9፥2-13

17 ከስድስት ቀን በኋላ ኢየሱስ፣ ጴጥ
ሮስንና ያዕቆብን እንዲሁም የያዕ
ቆብን ወንድም ዮሐንስን ወደ አንድ ከፍ
ያለ ተራራ ብቻቸውን ይዞአቸው ወጣ።
2በዚያም በፊታቸው መልኩ ተቀየረ፤ ፊቱ
እንደ ፀሓይ አበራ፤ ልብሱም እንደ ብር
ሃን አንጸባረቀ። 3ወዲያውም ሙሴና ኤል
ያስ ከኢየሱስ ጋር ሲነጋገሩ ታዩአቸው።
4ጴጥሮስም ኢየሱስን፣ “ጌታ ሆይ፤ በዚህ
ብንሆን ለእኛ መልካም ነው፤ ፈቃድህ ከሆነ፣
አንድ ለአንተ፣ አንድ ለሙሴ፣ አንድ ለኤ
ልያስ ሦስት ዳሶች ልሥራ” አለው።
5እርሱ እየተናገረ ሳለ፣ ብሩህ ደመና
ሸፈናቸው፤ ከደመናውም ውስጥ፣ “በእርሱ
ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው፤
እርሱን ስሙት” የሚል ድምፅ ተሰማ።
6ደቀ መዛሙርቱም ይህን ሲሰሙ ደን
ግጠው በግንባራቸው መሬት ላይ ተደፉ።
7ኢየሱስም ቀርቦ ነካቸውና፣ “ተነሡ፤ አት
ፍሩ” አላቸው። 8ቀና ብለው ሲመለከቱም
ከኢየሱስ በስተቀር ሌላ ማንንም አላዩም።
9ከተራራው በመውረድ ላይ ሳሉ ኢየ
ሱስ፣ “የሰው ልጅ ከሞት እስኪነሣ ድረስ
ያያችሁትን ለማንም እንዳትናገሩ” ብሎ
አዘዛቸው።
10ደቀ መዛሙርቱም፣ “ታዲያ፣ የኦሪት ሕግ
መምህራን፣ ኤልያስ አስቀድሞ መምጣት
አለበት የሚሉት ለምንድን ነው?” ብለው
ጠየቁት።
11እርሱም መልሶ እንዲህ አላቸው፤ “ኤል
ያስ በርግጥ መጥቶ ሁሉንም ነገር ያስተካ
ክላል፤ 12ነገር ግን እላችኋለሁ፤ ኤልያስ
መጥቶአል፤ ሆኖም የፈለጉትን ነገር አደረ
ጉበት እንጂ አላወቁትም። እንዲሁም የሰው
ልጅ በእጃቸው መከራን ይቀበላል።” 13በዚህ
ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ የነገራቸው
ስለ መጥምቁ ዮሐንስ መሆኑን ተረዱ።

ኢየሱስ የሚጥል በሽታ ያለበትን ልጅ ፈወሰ

14ወደ ሕዝቡ እንደ ተመለሱ፣ አንድ ሰው
ወደ ኢየሱስ ቀርቦ በፊቱ ተንበረከከና እን
ዲህ አለ፤ 15“ጌታ ሆይ፤ እባክህ ልጄን
ማርልኝ፤ በሚጥል በሽታ እጅግ እየተሠ
ቃየ ነው፤ ብዙ ጊዜ እሳት ውስጥ ይወ
ድቃል፤ ውሃ ውስጥም ይገባል። 16ወደ
ደቀ መዛሙርትህ አመጣሁት፤ ነገር ግን
ሊፈውሱት አልቻሉም።” 17ኢየሱስም፣
“አንት የማታምን ጠማማ ትውልድ፤ እስከ
መቼ ከእናንተ ጋር እኖራለሁ፤ እስከ መቼስ
እታገሣችኋለሁ። ልጁን ወደዚህ አምጡት”
አለ። 18ከዚያም ኢየሱስ ጋኔኑን ገሠጸውና
ከልጁ ወጣ፤ ልጁም ከዚያች ሰዓት ጀምሮ
ዳነ።
19ደቀ መዛሙርቱም ለብቻቸው ወደ ኢየ
ሱስ ቀርበው፣ “እኛ ጋኔኑን ማስወጣት
ያል ቻልነው ለምንድን ነው?” ብለው ጠየ
ቁት።
20እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “እምነታ
ችሁ በማነሱ ምክንያት ነው፤ እላችኋለሁ፤
የሰናፍጭ ቅንጣት የምታህል እምነት ቢኖ
ራችሁ፣ ይህንን ተራራ፣ ‘ከዚህ ተነሥተህ
ወደዚያ ሂድ’ ብትሉት ይሄዳል፤ የሚሳና
ችሁም ነገር አይኖርም፤ 21የዚህ ዓይነቱ ግን
በጸሎትና በጾም ካልሆነ በስተቀር አይወ
ጣም።”
22በገሊላ ተሰባስበው ሳሉ ኢየሱስ እንዲህ
አላቸው፤ “የሰውን ልጅ አሳልፈው ለሰ
ዎች ይሰጡታል፤ 23ይገድሉታልም፤ እርሱም
በሦስተኛው ቀን ይነሣል።” ደቀ መዛሙር
ቱም እጅግ ዐዘኑ።

16፥23 ማቴ4፥10
16፥24 ማቴ10፥38፤ ሉቃ14፥27
16፥25 ዮሐ12፥25
16፥27 2ዜና6፥23፤ ኢዮ34፥11፤ መዝ62፥ 12፤ ኤር17፥10፤ ሕዝ 18፥20፤ ማቴ8፥20፤ ሉቃ17፥30፤ ዮሐ14፥3፤ ሐሥ1፥11፤ 1ቆሮ1፥7፤3፥12-15፤ 2ቆሮ 5፥10፤ 1ተሰ2፥19፤ 4፥16፤ ራእ1፥7፤22፥7፡12፡20
17፥1 ማቴ4፥21
17፥5 ማቴ3፥17፤ ሐሥ3፥22፡23
17፥7 ማቴ14፥27
17፥9 ማቴ8፥20፤ 16፥21፤ማር8፥30
17፥11 ሚል4፥6፤ ሉቃ1፥16፡17
17፥12 ማቴ11፥14፤ 14፥3፡10፤16፥21
17፥13 ማቴ3፥1
17፥15 ማቴ4፥24
17፥20ማቴ13፥31፤ 21፥21፤ሉቃ17፥6፤ 1ቆሮ13፥2
17፥22 ማቴ8፥20
17፥23 ማቴ16፥21 ፤ሐሥ2፥23፤3፥13

ጣ25 የግሪኩ ቃል ትርጕም ሕይወት ወይም ነፍስ ነው፤ እንደዚሁም ቍ26

ስለ ቤተ መቅደስ ግብር ክፍያ

24ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ቅፍርናሆም
ከደረሱ በኋላ፣ የቤተ መቅደሱ ግብር ተቀ
ባዮች ወደ ጴጥሮስ ቀርበው “መምህራ
ችሁ ሁለቱን ዲናር የቤተ መቅደስ ግብር
አይከፍልምን?” አሉት።
25እርሱም፣ “ይከፍላል እንጂ” አላቸው።
ጴጥሮስ ወደ ቤት እንደ ገባ ኢየሱስ
በቅድሚያ፣ “ስምዖን፤ የምድር ነገሥታት
ግብር ወይም ቀረጥ የሚቀበሉት ከራሳ
ቸው ልጆች ወይስ ከሌሎች ይመስልሃል?”
አለው።
26ጴጥሮስም፣ “ከሌሎች ነው የሚቀበ
ሉት” አለው።
ኢየሱስም እንዲህ አለ፤ “እንግዲያውስ
ልጆች ነጻ ናቸው፤ 27ሆኖም እንዳናስቀይ
ማቸው ሄደህ መንጠቆህን ወደ ባሕር
ጣል፤ መጀመሪያ የምትይዘውን ዓሣ አፉን
ስት ከፍት የምታገኘውን አንድ እስታቴር
በእኔና በአንተ ስም ክፈል።”

በመንግሥተ ሰማያት ከሁሉ የሚበልጥ ማን ነው?

18፥1-5 ተጓ ምብ - ማር 9፥33-37፤ ሉቃ 9፥46-48

18 በዚያ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ወደ
ኢየሱስ ቀርበው፣ “በመንግሥተ
ሰማይ ከሁሉ የሚበልጥ ማን ነው?” ብለው
ጠየቁት።
2ኢየሱስ አንድ ሕፃን ጠርቶ በመካከላ
ቸው አቆመና እንዲህ አላቸው፤ 3“እውነት
እላችኋለሁ፣ ካልተለወጣችሁ እንደ ሕፃናት
ካልሆናችሁ ፈጽሞ ወደ መንግሥተ ሰማይ
አትገቡም። 4ስለዚህ በመንግሥተ ሰማይ
ከሁሉ የሚበልጥ እንደዚህ ሕፃን ራሱን
ዝቅ የሚያደርግ ነው፤
5“እንደዚህ ያለውንም ሕፃን በስሜ የሚ
ቀበል እኔን ይቀበላል። 6ነገር ግን በእኔ
ከሚያምኑት ከእነዚህ ከታናናሾቹ አንዱን
የሚያሰናክል ሰው፣ ከባድ የወፍጮ ድን
ጋይ በዐንገቱ ታስሮ ወደ ጥልቅ ባሕር
ተጥሎ ቢሰጥም ይሻለዋል። 7ይህች ዓለም
የመሰናክል ምክንያት በመሆኗ ወዮላት!
መሰናክል መምጣቱ አይቀርምና፤ ነገር ግን
የመሰናክሉ ምክንያት ለሚሆነው ሰው
ወዮለት። 8እጅህ ወይም እግርህ ለመሰ
ናክል ምክንያት ቢሆንብህ፣ ቈርጠህ ጣለው፤
ሁለት እጅ ወይም ሁለት እግር ኖሮህ
ወደ ዘለዓለም እሳት ከምትጣል፣ አንካሳ
ወይም ሽባ ሆነህ ወደ ሕይወት መግባት
ይሻልሃል። 9እንዲሁም ዐይንህ ለመሰናክል
ምክንያት ቢሆንብህ፣ አውጥተህ ጣለው፤
ሁለት ዐይን ኖሮህ ወደ ገሃነመ እሳት
ከምትጣል፣ አንድ ዐይን ኖሮህ ወደ ሕይ
ወት መግባት ይሻልሃል። 10“ከእነዚህ ከታ
ናናሾች መካከል አንዱን እንዳትንቁ ተጠ
ንቀቁ፤ እላችኋለሁና፤ በሰማይ ያሉት መላ
እክታቸው በሰማይ ያለውን የአባቴን ፊት
ሁልጊዜ ያያሉ፤ 11የሰው ልጅ የጠፉትን ለማ
ዳን መጥቶአልና።

የጠፋው በግ ምሳሌ

12“እስቲ ንገሩኝ፤ አንድ ሰው መቶ በጎች
ቢኖሩትና ከእነርሱም አንዱ ቢጠፋበት ዘጠና
ዘጠኙን በተራራ ላይ ትቶ የጠፋውን ለመ
ፈለግ አይሄድምን? 13እውነት እላችኋለሁ፣
የጠፋውን በግ ሲያገኝ፣ ካልጠፉት ከዘጠና
ዘጠኙ ይልቅ በዚያ በተገኘው ደስ ይለዋል።
14እንደዚሁም ከእነዚህ ከታናናሾቹ መካከል
አንዱ እንኳ እንዲጠፋ በሰማያት ያለው
አባታችሁ ፈቃድ አይደለም።

ስለ መቀያየም

15“ወንድምህ ቢበድልህ[ጨ] ሄደህ አንተና
እርሱ ብቻ ሆናችሁ ጥፋቱን ንገረው። ቢሰ
ማህ፣ ወንድምህን እንደ ገና የራስህ ታደ
ርገዋለህ። 16ባይሰማህ ግን ቃል ሁሉ በሁ
ለት ወይም በሦስት ምስክሮች ፊት ስለ
ሚጸና፣ አንድ ወይም ሁለት ሰው ይዘህ
አነጋግረው። 17እነርሱን ባይሰማ ለቤተ ክር
ስቲያን ንገር፤ ቤተ ክርስቲያንንም ባይሰማ
እንደ አሕዛብና እንደ ቀረጥ ሰብሳቢ
ቊጠረው።
18“እውነት እላችኋለሁ፤ በምድር ያሰራች
ሁት ሁሉ በሰማይ የታሰረ ይሆናል፤ በም
ድርም የፈታችሁት ሁሉ በሰማይ የተፈታ
ይሆናል።
19“ደግሞም እውነት እላችኋለሁ፤ በም
ድር ላይ ሁለት ሆናችሁ ስለ ምንም ነገር
በመስማማት ብትጠይቁ በሰማይ ያለው
አባቴ ያደርግላችኋል፤ 20ሁለት ወይም
ሦስት ሆነው በስሜ በሚሰበሰቡበት መካ
ከል በዚያ እገኛለሁና።”

ይቅርታ ስለ ማድረግ

21በዚህ ጊዜ ጴጥሮስ ወደ ኢየሱስ ቀርቦ፣
“ጌታ ሆይ፤ ወንድሜ ቢበድለኝ ስንት ጊዜ
ይቅር ልበለው? እስከ ሰባት ጊዜ ነውን?
አለው። 22ኢየሱስም “እስከ ሰባ ጊዜ ሰባት
እንጂ እስከ ሰባት ጊዜ ብቻ አልልህም”
አለው።
23“ስለዚህ መንግሥተ ሰማይ፣ በአገልጋ
ዮቹ እጅ የነበረውን ሂሳብ ለመተሳሰብ
የፈለገን ንጉሥ ትመስላለች። 24ሂሳቡን
ማጣራት እንደ ጀመረም ዐሥር ሺህ ታላ

17፥24 ዘፀ30፥13
17፥25 ማቴ22፥17-21፤ሮሜ13፥7
17፥27 ዮሐ6፥61
18፥3 ማቴ3፥2፤19፥14፤1ጴጥ2፥2
18፥4 ማር9፥35
18፥5 ማቴ10፥40
18፥6 ማቴ5፥29፤ማር9፥42፤ሉቃ17፥2
18፥7 ሉቃ17፥1
18፥8 ማቴ5፥29
18፥9 ማቴ5፥22፡29
18፥10 ዘፍ48፥16፤መዝ34፥7፤ሐሥ12፥11፡15፤ዕብ1፥14
18፥15 ዘሌ19፥17፤ሉቃ17፥3፤ገላ6፥1፤ያዕ5፥19፡20
18፥16 ዘኍ35፥30፤ዘዳ17፥6፤19፥15፤ዮሐ8፥17፤2ቆሮ13፥1፤1ጢሞ5፥19፤ዕብ10፥ 28
18፥17 ሮሜ16፥17፤1ቆሮ6፥1-6
18፥18 ማቴ16፥19፤ዮሐ20፥23
18፥19 ማቴ7፥7
18፥20 ማቴ28፥20
18፥21 ማቴ6፥14፤ሉቃ17፥4
18፥22 ዘፍ4፥24
18፥23 ማቴ13፥24፤25፥19

[ጨ]15 አንዳንድ ቅጆች ቢበድል/ኃጢአት ቢሠራ ይላሉ

ንት[*] ዕዳ ያለበትን አንድ አገልጋይ አቀረ
ቡለት። [25]አገልጋዩም ያለበትን ዕዳ መክ
ፈል ስላቃተው እርሱ ራሱ፣ ሚስቱ፣ ልጆ
ቹና ንብረቱ ሁሉ ተሸጠው ዕዳው እንዲከ
ፈል ጌታው አዘዘ።
[26]“በዚህ ጊዜ አገልጋዩ እግሩ ላይ ወድቆ፣
‘ታገሰኝ፣ ያለብኝን ዕዳ ሁሉ እከፍልሃለሁ’
ሲል ለመነው። [27]ጌታውም አዘነለትና ማረው፤
ዕዳውንም ትቶለት አሰናበተው።
[28]“ያ አገልጋይ ከጌታው ፊት እንደ ወጣ
አንድ መቶ ዲናር[*] የእርሱ ዕዳ ያለበትን
አገልጋይ ባልንጀራውን አግኝቶ እንቅ
አድርጎ በመያዝ፣ ‘ያለብህን ዕዳ ክፈለኝ!’
አለው።
[29]“ባልንጀራው አገልጋይም ከፊቱ ወድቆ፣
‘ታገሥኝ እከፍልሃለሁ’ ብሎ ለመነው።
[30]“ነገር ግን ሊታገሠው ፈቃደኛ ስላልነ
በረ፣ ያለበትን ዕዳ እስኪከፍለው ድረስ
ወህኒ ቤት አስገባው። [31]የሆነውን ነገር
ያዩ ሌሎች አገልጋዮችም በጣም አዘኑ፤
ሄደውም ሁኔታውን በሙሉ ለጌታቸው
ነገሩት።
[32]“በዚህ ጊዜ ጌታው አገልጋዩን አስጠርቶ
እንዲህ አለው፤ ‘አንተ ክፉ አገልጋይ፤ ስለ
ለመንኸኝ ያን ሁሉ ዕዳ ተውሁልህ፤ [33]እኔ
እንደ ማርሁህ አንተም ባልንጀራህን ልት
ምረው አይገባህም ነበርን?’ [34]በቍጣም ያለ
በትን ዕዳ ከፍሎ እስኪጨርስ ድረስ ለአሳ
ሪዎች አሳልፎ ሰጠው።
[35]“ስለዚህ እያንዳንዳችሁ ወንድሞቻችሁን
ከልባችሁ ይቅር ካላላችሁ፣ የሰማዩ አባቴም
እንደዚሁ ያደርግባችኋል።”

ስለ መፋታት የቀረበ ጥያቄ

19፥1-9 ተጓ ምብ-ማር10፥1-12

19 ኢየሱስ ይህን ተናግሮ ከጨረሰ
በኋላ፣ ገሊላን ትቶ ከዮርዳኖስ ማዶ
ወዳለው ወደ ይሁዳ አውራጃ ሄደ። [2]ብዙ
ሕዝብም ተከተለው፤ በዚያም ፈወሳቸው።
[3]ፈሪሳውያንም ሊፈትኑት ቀርበው፣
“ለመሆኑ አንድ ሰው በማንኛውም ምክን
ያት ሚስቱን መፍታት ተፈቅዶአልን?” ሲሉ
ጠየቁት።
[4]እርሱም መልሶ እንዲህ አላቸው፤
“ፈጣሪ በመጀመሪያ ወንድና ሴት አድርጎ
እንደ ፈጠራቸው አላነበባችሁምን? [5]እንዲ
ህም አለ፤ ‘ሰው አባቱንና እናቱን ይተ
ዋል፤ ከሚስቱም ጋር ይጣመራል፣ ሁለቱም
አንድ ሥጋ ይሆናሉ’ የተባለው በዚህ ምክ
ንያት አይደለምን? [6]ከእንግዲህ አንድ ሥጋ
ናቸው እንጂ ሁለት አይደሉም፤ ስለዚህ
እግዚአብሔር ያጣመረውን ሰው አይለየው።”

18፥25 ዘሌ25፥39፤ 2ነገ4፥1፤ነህ5፥5፡8፤ ሉቃ7፥42
18፥26 ማቴ8፥2
18፥35 ማቴ6፥14፤ ያዕ2፥13
19፥1 ማቴ7፥28
19፥2 ማቴ4፥23
19፥3 ማቴ5፥31
19፥4 ዘፍ1፥27፤5፥2
19፥5 ዘፍ2፥24፤ 1ቆሮ6፥16፤ኤፌ5፥31
19፥7 ዘዳ24፥1-4፤ ማቴ5፥31
19፥9 ሉቃ16፥18
19፥11 ማቴ13፥11፤ 1ቆሮ7፥7-9፡17
19፥13 ማር5፥23
19፥14 ማቴ18፥3፤ 25፥34፤1ጴጥ2፥2
19፥16 ማቴ25፥46 ፤ሉቃ10፥25
19፥17 ዘሌ18፥5
19፥18 ያዕ2፥11

[7]እነርሱም፣ “ታዲያ፣ ሙሴ አንድ ወንድ
የፍቺውን የምስክር ወረቀት ሰጥቶ ሚስቱን
እንዲያሰናብት ለምን አዘዘ?” አሉት።
[8]ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “ሙሴ የል
ባችሁን ጥንካሬ አይቶ ሚስቶቻችሁን እን
ድትፈቱ ፈቀደላችሁ እንጂ ከመጀመሪ
ያው እንዲህ አልነበረም፤ [9]እላችኋለሁ፤ በት
ዳሯ ላይ ዝሙት ፈጽማ እስካልተገኘች
ድረስ ሚስቱን ፈትቶ ሌላ ሴት የሚያገባ
ሁሉ አመንዝራ ይሆናል፤ እርሷንም አመን
ዝራ ያደርጋታል፣ የተፈታችውንም ሴት
የሚያገባ ያመነዝራል።”
[10]ደቀ መዛሙርቱም፣ “የባልና የሚስት
ጒዳይ እንዲህ ከሆነ አለማግባት ይሻላል”
አሉት።
[11]ኢየሱስ ግን እንዲህ አላቸው፤ “ከተሰ
ጣቸው በስተቀር ይህንን ትምህርት ማንም
ሊቀበል አይችልም፤ [12]ምክንያቱም አንዳን
ዶች ጃንደረባ ሆነው ይወለዳሉ፤ ሌሎች
በሰው እጅ ተሰልበው ጃንደረባ ይሆናሉ፤
ደግሞም ለመንግሥተ ሰማይ ሲሉ ራሳቸ
ውን ጃንደረባ የሚያደርጉ አሉ። ይህን
መቀበል የሚችል ይቀበል።”

ኢየሱስ ሕፃናትን ባረካቸው

19፥13-15 ተጓ ምብ - ማር 10፥13-16፤ ሉቃ 18፥15-17

[13]ከዚያም እጆቹን በላያቸው ላይ ጭኖ
እንዲጸልይላቸው ሕፃናትን ወደ እርሱ አቀ
ረቧቸው። ደቀ መዛሙርቱ ግን ሕፃናቱን
ያመጡትን ሰዎች ገሠጿቸው።
[14]ኢየሱስም፣ “ሕፃናት ወደ እኔ ይምጡ፤
አትከልክሏቸው፤ መንግሥተ ሰማይ እንደ
እነርሱ ላሉት ናትና” አላቸው። [15]እጁንም
ከጫነባቸው በኋላ ከዚያ ስፍራ ተነሥቶ
ሄደ።

የሀብታሙ ጥያቄ

19፥16-29 ተጓ ምብ - ማር 10፥17-30፤ ሉቃ 18፥18-30

[16]ከዚያም አንድ ሰው ወደ ኢየሱስ ቀርቦ፣
“መምህር ሆይ፤ የዘላለምን ሕይወት አገኝ
ዘንድ ምን መልካም ነገር ልሥራ” ሲል
ጠየቀው።
[17]ኢየሱስም፣ “ስለ መልካም ነገር ለምን
ትጠይቀኛለህ? መልካም የሆነ አንዱ ብቻ
ነው፤ ወደ ሕይወት ለመግባት ከፈለግህ
ግን ትእዛዛቱን ጠብቅ” አለው።
[18]ሰውየውም፣ “የትኞቹን ትእዛዛት?” ሲል
ጠየቀ።
ኢየሱስም እንዲህ አለው፤ “አትግደል፣
አታመንዝር፤ አትስረቅ፤ በሐሰት አትመስ

*24 በሚሊዮን የሚቆጠር ብር የሚያህል ነው
*28 ጥቂት ብር ያህል ነው

ክር፤ 19አባትህንና እናትህን አክብር፤ ጎረቤ
ትህን እንደ ራስህ ውደድ::”
20ጐልማሳውም ሰውዬ፣ “እነዚህንማ ጠብ
ቄአለሁ፤ ከዚህ ሌላ የሚጐድለኝ ምን አለ?”
አለው::
21ኢየሱስም፣ “ፍጹም ለመሆን ከፈለግህ፣
ሄደህ ንብረትህን ሁሉ ሸጠህ፣ ገንዘቡን
ለድኾች ስጥ፤ በሰማይም ሀብት ታገኛለህ::
ከዚያም መጥተህ ተከተለኝ” አለው::
22ጐልማሳው ሰውዬም ይህን ሲሰማ ብዙ
ሀብት ስለ ነበረው እያዘነ ሄደ::
23ኢየሱስም ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አለ፤
“እውነት እላችኋለሁ፣ ለሀብታም ወደ መን
ግሥተ ሰማይ መግባት እጅግ አስቸጋሪ
ነው:: 24ደግሜ እላችኋለሁ፤ ሀብታም ወደ
እግዚአብሔር መንግሥት ከሚገባ ግመል በመ
ርፌ ቀዳዳ ቢሾልክ ይቀላል::”
25ይህን ሲሰሙ፣ ደቀ መዛሙርቱ እጅግ
በመገረም፣ “እንግዲያስ ማን ሊድን ይች
ላል?” ሲሉ ጠየቁ::
26ኢየሱስም እየተመለከታቸው፣ “ይህ በሰው
ዘንድ አይቻልም፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ግን
ሁሉም ነገር ይቻላል” አላቸው::
27ጴጥሮስም መልሶ፣ “እኛ ሁሉን ትተን
ተከትለንሃል፤ ታዲያ ምን እናገኝ ይሆን?”
አለው::
28ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “እውነት
እላችኋለሁ፤ በሚመጣው አዲስ ዓለም የሰው
ልጅ በክብሩ ዙፋን ላይ በሚቀመጥበት ጊዜ፣
እናንተም የተከተላችሁኝ በዐሥራ ሁለት
ዙፋን ላይ ተቀምጣችሁ በዐሥራ ሁለቱ የእ
ስራኤል ነገድ ላይ ትፈርዳላችሁ:: 29ስለ
ስሜ ብሎ ቤቶችን፣ ወንድሞችን፣ እኅቶ
ችን፣ አባትን፣ እናትን[θ]፣ ልጆችን ወይም
ዕርሻን የሚተው ሁሉ መቶ ዕጥፍ ይቀበ
ላል፤ የዘላለምንም ሕይወት ይወርሳል::
30ነገር ግን ብዙ ፊተኞች ኋለኞች፣ ብዙ
ኋለኞችም ፊተኞች ይሆናሉ::”

የወይን ቦታው ሠራተኞች ምሳሌ

20 “መንግሥተ ሰማይ ለወይኑ ቦታ
ሠራተኞችን ለመቅጠር ማልዶ የወ
ጣን የአትክልት ስፍራ ባለቤት ትመስ
ላለች:: 2በቀን አንዳንድ ዲናር ሊከፍላ
ቸው ከተስማሙ በኋላ ሠራተኞቹን በወ
ይኑ ቦታ አሰማራቸው::
3“ከጠዋቱ ሦስት ሰዓት ላይ በመውጣት
ሥራ ፈትተው በገበያ ቦታ የቆሙትን
ሌሎች ሰዎች አግኝቶ፣ 4‘እናንተም ሄዳ
ችሁ በወይኔ ቦታ ሥሩ፤ ተገቢውን ክፍያ
እሰጣችኋለሁ’ አላቸው፤ 5እነርሱም ሄዱ::
“ከቀኑ በስድስት ሰዓትና በዘጠኝ ሰዓት

19፥19 ዘፀ20፥12-16፤
ዘሌ19፥18፤
ዘዳ5፥16-20፤
ማቴ5፥43
19፥21 ማቴ5፥48፤
6፥20፤ሐሥ2፥45
19፥23 ማቴ13፥22፤
1ጢሞ6፥9፡10
19፥26 ዘፍ18፥14፤
ኢዮ42፥2፤
ኤር32፥17፤
ሉቃ1፥37፤18፥27፤
ሮሜ4፥21
19፥27 ማቴ4፥19
19፥28ማቴ20፥21፤
25፥31፤
ሉቃ22፥28-30፤
ራእ3፥21፤4፥4፤
20፥4
19፥29 ማቴ6፥33፤
25፥46
19፥30 ማቴ20፥16፤
ማር10፥31፤
ሉቃ 13፥30
20፥1 ማቴ13፥24፤
21፥28፡33

20፥8 ዘሌ19፥13፤
ዘዳ24፥15
20፥11 ዮና4፥1
20፥12 ዮና4፥8፤
ሉቃ12፥55፤ያዕ1፥11
20፥13 ማቴ22፥12
፤26፥50
20፥15 ዘዳ15፥9፤
ማር7፥22
20፥16 ማቴ19፥30
20፥18 ማቴ8፥20፤
27፥1፡2፤ሉቃ9፥51
20፥19 ማቴ16፥21፤
ሐሥ2፥23

ላይ ወጥቶ ሌሎች የቀን ሠራተኞችን ቀጠ
ረ:: 6ከሰዓት በኋላ በዐሥራ አንድ ሰዓት
ገደማ ወጥቶ ቆመው የነበሩ ሌሎች ሰዎች
አገኘና፣ ‘ቀኑን ሙሉ ያለ ሥራ እዚህ ለምን
ትቆማላችሁ?’ በማለት ጠየቃቸው:: 7“እነር
ሱም፣ ‘የሚቀጥረን ሰው ስለ አጣን ነው’
አሉት::
እርሱም፣ ‘እናንተም ሄዳችሁ በወይኔ
ቦታ ሥሩ’ አላቸው::
8“በመሸም ጊዜ የወይኑ አትክልት ባለቤት
የሠራተኞቹን ተቈጣጣሪ፣ ‘ኋላ ከመጡት
ጀምረህ መጀመሪያ እስከመጡት ድረስ
ያሉትን ሠራተኞች በሙሉ ጥራና ደመ
ወዛቸውን ክፈላቸው’ አለው::
9“በዐሥራ አንደኛው ሰዓት ገደማ የተ
ቀጠሩት ሠራተኞች ቀርበው፣ እያንዳንዳ
ቸው አንዳንድ ዲናር ተቀበሉ:: 10በመጀ
መሪያ የተቀጠሩት ሲቀርቡ ብልጫ ያለው
ክፍያ የሚያገኙ መስሎአቸው ነበር፤ ነገር
ግን እነርሱም አንዳንድ ዲናር ተከፈላ
ቸው:: 11ክፍያውን ሲቀበሉ በባለቤቱ ላይ
በማጒረምረም፣ 12‘እነዚህ በመጨረሻ የተ
ቀጠሩት አንድ ሰዓት ብቻ ሲሠሩ፣ ቀኑን
ሙሉ በሥራ ስንደክምና በፀሐይ ስንን
ቃቃ ከዋልነው ጋር እንዴት እኩል ትከ
ፍለናለህ?’ አሉት::
13“እርሱም አንደኛውን ሠራተኛ እንዲህ
አለው፤ ‘ወዳጄ ሆይ፤ በደል አላደረስሁብ
ህም፤ በአንድ ዲናር ለመሥራት ከእኔ
ጋር ተስማምተህ አልነበረምን? 14በል ድር
ሻህን ይዘህ ሂድ፤ ለአንተ የሰጠሁትን ያህል
በመጨረሻ ለመጣውም ሰው መስጠት እፈ
ልጋለሁ:: 15ታዲያ በራሴ ገንዘብ የፈለግ
ሁትን ማድረግ አልችልምን? ወይስ ቸር
በመሆኔ ምቀኝነት ያዘህን?’
16“ስለዚህ ኋለኞች ፊተኞች፣ ፊተኞችም
ኋለኞች ይሆናሉ::”

ኢየሱስ ስለሚደርስበት መከራ ለሁለተኛ ጊዜ ተናገረ

20፥17-19 ተጓ ምብ - ማር 10፥32-34፤ ሉቃ 18፥31-33

17ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም በመሄድ ላይ
ሳለ ዐሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ለብ
ቻቸው ወስዶ እንዲህ አላቸው፤ 18“እንግዲህ
ወደ ኢየሩሳሌም መሄዳችን ነው፤ የሰው
ልጅ ለካህናት አለቆችና ለኦሪት ሕግ መም
ህራን አልፎ ይሰጣል፤ እነርሱም እንዲ
ሞት ይፈርዱበታል፤ 19እንዲያላግጡበት፣
እንዲገርፉትና እንዲሰቅሉት ለአሕዛብ አሳ
ልፈው ይሰጡታል፤ በሦስተኛውም ቀን
ከሞት ይነሣል::”

[θ]29 አንዳንድ ቅጆች እናትን ወይም ሚስትን ይላሉ

በጌታ መንግሥት ውስጥ ከፍተኛ ሥፍራ የማግኘት ጥያቄ

20፥20-28 ተጓ ምብ - ማር 10፥35-45

20ከዚያም፣ የዘብዴዎስ ልጆች እናት ከል
ጆቿ ጋር ወደ ኢየሱስ ቀርባ በፊቱ ተን
በርክካ እየሰገደች፣ አንድ ነገር እንዲያደ
ርግላት ለመነችው።
21እርሱም፣ "ምን ትፈልጊያለሽ?" አላት።
እርሷም፣ "እነዚህ ሁለት ልጆቼ፣ በመ
ንግሥትህ አንዱ በቀኝህ፣ አንዱ በግራህ
እንዲቀመጡ ፍቀድ" አለችው።
22ኢየሱስም፣ "የምትለምኑትን አታውቁም፤
እኔ የምጠጣውን ጽዋ ልትጠጡ ትችላላች
ሁን?" አላቸው።
እነርሱም፣ "እንችላለን" አሉት።
23እርሱም፣ "ከጽዋዬ በርግጥ ትጠጣላ
ችሁ፤ ነገር ግን በቀኜና በግራዬ መቀመጥ
አባቴ ላዘጋጀላቸው ነው እንጂ እኔ የምፈ
ቅደው ነገር አይደለም" አላቸው።
24ዐሥሩም ይህንን በሰሙ ጊዜ፣ ሁለቱን
ወንድማማቾች ተቈጧቸው። 25ኢየሱስም
አንድ ላይ ጠርቶ እንዲህ አላቸው፤ "የአሕ
ዛብ ገዢዎች በሕዝባቸው ላይ ጌቶች እን
ደሚሆኑ፣ ባለ ሥልጣኖቻቸውም በኀይል
እንደሚገዟቸው ታውቃላችሁ፤ 26በእናንተ
መካከል ግን እንዲህ መሆን የለበትም። ከእ
ናንተ ትልቅ መሆን የሚፈልግ አገልጋያ
ችሁ ይሁን፤ 27የበላይ ለመሆን የሚሻም
የእናንተ የበታች ይሁን፤ 28የሰው ልጅ እን
ዲያገለግሉት ሳይሆን፣ ለማገልገልና ነፍ
ሱንም ለብዙዎች ቤዛ አድርጎ ለመስጠት
መጥቶአልና።"

የሁለት ዐይነ ስውሮች መፈወስ

20፥29-34 ተጓ ምብ - ማር 10፥46-52፤ ሉቃ 18፥35-43

29ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ከኢያሪኮ
ወጥተው ሲሄዱ ብዙ ሕዝብ ተከተለው።
30በዚያም ሁለት ዐይነ ስውሮች በመንገድ
ዳር ተቀምጠው ነበር፤ ኢየሱስም በዚያ
ማለፉን ሲሰሙ፣ "ጌታ ሆይ፤ የዳዊት ልጅ
ማረን!" በማለት ጮኹ። 31ሕዝቡም በግሣጼ
ቃል ዝም እንዲሉ ነገሯቸው፤ እነርሱ ግን
አምርረው በመጮኽ፣ "ጌታ ሆይ፤ የዳዊት
ልጅ ማረን!" አሉ።
32ኢየሱስም ቆም ብሎ ጠራቸውና፣
"ምን እንዳደርግላችሁ ትፈልጋላችሁ?"
አላቸው።
33እነርሱም፣ "ዐይኖቻችን እንዲያዩ እን
ፈልጋለን" አሉት።
34ኢየሱስም ራራላቸው፤ ዐይኖቻቸውንም
ዳሰሰ፣ ወዲያው አዩ፤ ተከተሉትም።

20፥20 ማቴ4፥21፤ 8፥2
20፥21 ማቴ19፥28
20፥22 ኢሳ51፥17፡ 22፤ኤር49፥12፤ ማቴ 26፥39፡42፤ ማር14፥36፤ ሉቃ22፥42፤ ዮሐ18፥11
20፥23 ሐሥ12፥2፤ ራእ1፥9
20፥24 ሉቃ22፥24፡25
20፥26 ማር9፥35
20፥28 ዘፀ30፥12፤ ኢሳ42፥1፤44፥22፤ 53፥10፤ማቴ8፥20፤ 26፥28፤ሉቃ12፥37፤ 22፥27፤ ዮሐ13፥13-16፤ 2ቆሮ8፥9፤ፊል2፥7፤ 1ጢሞ2፥6፤ ቲቶ 2፥14፤ ዕብ9፥28፤ 1ጴጥ 1፥18፡19
20፥30 ማቴ9፥27

21፥1 ማቴ24፥3፤ 26፥30፤ማር14፥26፤ ሉቃ19፥37፤21፥37፤ 22፥39፤ዮሐ8፥1፤ ሐሥ1፥12
21፥4 ማቴ1፥22
21፥5 ኢሳ62፥11፤ ዘካ9፥9
21፥8 2ነገ9፥13
21፥9 ቍ15፤ መዝ 118፥26፤ ማቴ9፥27፤23፥39፤ ሉቃ2፥14
21፥11 ዘዳ18፥15፤ ሉቃ7፥16፡39፤ 24፥19፤ዮሐ1፥21፡25 ፤6፥14፤7፥40
21፥12 ዘፀ30፥13፤ ዘሌ1፥14፤ዘዳ14፥26
21፥13 ኢሳ56፥7፤ ኤር7፥11

ኢየሱስ በታላቅ ክብር ወደ ኢየሩሳሌም መግባቱ

21፥1-9 ተጓ ምብ - ማር 11፥1-10፤ ሉቃ 19፥29-38
21፥4-9 ተጓ ምብ - ዮሐ 12፥12-15

21 ኢየሩሳሌም መቃረቢያ ደብረ ዘይት
ተራራ ላይ ወደምትገኘው ቤተ
ፋጌ ወደ ተባለችው ስፍራ እንደ ደረሱ፣
ኢየሱስ ሁለት ደቀ መዛሙርት ላከ፤ 2እን
ዲህ አላቸው "ባቅራቢያችሁ ወዳለው መን
ደር ሂዱ፤ እንደ ደረሳችሁም አንዲት አህያ
ከነውርንጫዋ ታስራ ታገኛላችሁ፤ ፈትታ
ችሁም ወደ እኔ አምጧቸው። 3ማንም ሰው
ለምን እንዲህ ታደርጋላችሁ ቢላችሁ፣
'ጌታ ይፈልጋቸዋል' በሉት፤ ወዲያውኑ
ይሰዳቸዋል።"
4ይህ የሆነውም በነቢዩ እንዲህ በማለት
የተነገረው ይፈጸም ዘንድ ነው።

5"ለጽዮን ልጅ እንዲህ በሏት፤
'እነሆ፤ ንጉሥሽ ትሑት ሆኖ፣
በአህያዪቱና በግልገሏ፣
በውርንጫዪቱም ላይ ተቀምጦ ወደ
አንቺ ይመጣል።' "

6ደቀ መዛሙርቱም ሄደው ኢየሱስ እን
ዳዘዛቸው አደረጉ። 7አህያዪቱንና ውርን
ጫዋን አምጥተው ልብሶቻቸውን በላያ
ቸው ላይ አኖሩ፤ እርሱም ተቀመጠባቸው።
8ከሕዝቡም አብዛኛው ልብሶቻቸውን፣ በመ
ንገድ ላይ አነጠፉ፤ ሌሎቹም ከዛፎች ቅር
ንጫፍ እየዘነጠፉ በመንገዱ ላይ ጣል ጣል
አደረጉ። 9ቀድሞት ከፊቱ የሚሄደውና ከኋ
ላው ይከተለው የነበረው ሕዝብም እንዲህ
እያለ ይጮኽ ነበር፣

"ሆሣዕና ለዳዊት ልጅ፤"
"በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው፤"
"ሆሣዕና በአርያም!"

10ኢየሩሳሌም በገባ ጊዜም ከተማዋ በመላ፣
"ይህ ማነው?" በማለት ታወከች።
11ሕዝቡም፣ "ይህ በገሊላ ከምትገኘው
ከናዝሬት የመጣው ነቢዩ ኢየሱስ ነው"
አሉ።

ኢየሱስ በቤተ መቅደስ ሲነግዱ ያገኛቸውን አስወጣቸው

21፥12-16 ተጓ ምብ - ማር 11፥15-18፤ ሉቃ 19፥45-47

12ከዚያም ኢየሱስ ወደ ቤተ መቅደስ
ገብቶ በቤተ መቅደስ ውስጥ ይሸጡና ይገዙ
የነበሩትን አባረራቸው፤ የገንዘብ ለዋጮ
ችን ጠረጴዛና የርግብ ሻጮችን መቀመጫ
በመገለባበጥ፣ 13" 'ቤቴ የጸሎት ቤት ይባ
ላል' ተብሎ ተጽፎአል፤ እናንተ ግን፣ 'የዘ

ራፊዎች ዋሻ’ አደረጋችሁት” አላቸው፡፡
14በቤተ መቅደሱም ውስጥ ዐይነ ስውሮ
ችና ሽባዎች ወደ እርሱ ቀረቡ፤ እርሱም
ፈወሳቸው፡፡ 15ነገር ግን የካህናት አለቆችና
የኦሪት ሕግ መምህራን ያደረጋቸውን ታም
ራትና፣ “ሆሣዕና፤ ለዳዊት ልጅ” እያሉ የሚ
ጮኹትን ሕፃናት ባዩ ጊዜ በቍጣ ተሞሉ፡፡
16እነርሱም፣ “እነዚህ ሕፃናት የሚሉትን
ትሰማለህ” አሉት፡፡
ኢየሱስም፣ “አዎን እሰማለሁ፤ እንዲህ
የሚለውን ከቶ አላነበባችሁምን?”

“ ‘ከልጆችና ጡት ከሚጠቡ፣
ሕፃናት አፍ ምስጋናን አዘጋጀህ፡፡’ ”

17ትቶአቸው ከከተማው ወጣ፤ ወደ ቢታ
ንያም ሄዶ በዚያው አደረ፡፡

ፍሬ አልባ የሆነችው በለስ

21፥18-22 ተጓ ምብ - ማር 11፥12-14፡20-24

18ኢየሱስ በማግስቱ ማለዳ ወደ ከተማ
ዪቱ በመመለስ ላይ ሳለ ተራበ፤ 19በመን
ገድ ዳርም አንድ የበለስ ዛፍ አይቶ ወደ
እርሷ ሲሄድ ከቅጠል በስተቀር ምንም ስላ
ላገኘባት፣ “ከእንግዲህ ፍሬ አይኑርብሽ!”
አላት፤ የበለሷ ዛፍ ወዲያውኑ ደረቀች፡፡
20ደቀ መዛሙርቱም የሆነውን አይተው በመ
ደነቅ፣ “የበለሷ ዛፍ እንዴት ባንዴ ልትደ
ርቅቻለች?” አሉ፡፡
21ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “እውነት
እላችኋለሁ፤ እምነት ቢኖራችሁ ባትጠራ
ጠሩ፣ በበለሷ ዛፍ ላይ የሆነውን ማድረግ
ብቻ ሳይሆን፣ ይህንን ተራራ፣ ‘ከዚህ ተነ
ቅለህ ባሕር ውስጥ ግባ’ ብትሉት እንኳ
ይሆናል፤ 22እምነት ካላችሁ በጸሎት የም
ትምኑትን ሁሉ ትቀበላላችሁ፡፡”

በኢየሱስ ሥልጣን ላይ የቀረበ ጥያቄ

21፥23-27 ተጓ ምብ - ማር 11፥27-33፤ ሉቃ 20፥1-8

23ኢየሱስ ወደ ቤተ መቅደስ ገብቶ በማ
ስተማር ላይ ሳለ፣ የካህናት አለቆችና የሕ
ዝብ ሽማግሌዎች ቀርበው፣ “ይህን ሁሉ
ነገር የምታደርገው በምን ሥልጣን ነው?
ሥልጣኑንስ የሰጠህ ማን ነው?” ብለው ጠየ
ቁት፡፡
24ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አላቸው፤
“እኔም አንድ ጥያቄ እጠይቃችኋለሁ፤
መልሱን ብትነግሩኝ፣ እኔም እነዚህን ነገ
ሮች በምን ሥልጣን እንደማደርግ እነግራ
ችኋለሁ፤ 25የዮሐንስ ጥምቀት የመጣው
ከየት ነበር? ከሰማይ ወይስ ከሰዎች?”

እነርሱም እርስ በርስ በመነጋገር እንዲህ
ተባባሉ፤ ‘ከሰማይ ነው?’ ካልን ‘ታዲያ
ለምን አላመናችሁበትም?’ ይለናል፤ 26‘ከሰ
ዎች ነው’ ካልን ደግሞ፣ ‘ሕዝቡ ዮሐንስን
ነቢይ ነው’ ብሎ ስለሚያምን እንፈራለን፡፡”
27ስለዚህ፣ “አናውቅም” ብለው ለኢየሱስ
መለሱለት፡፡
እርሱም፣ “እኔም እነዚህን ነገሮች በምን
ሥልጣን እንደማደርግ አልነግራችሁም”
አላቸው፡፡

የመታዘዝ ትርጒም

28ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “ምን ይመ
ስላችኋል? ሁለት ወንዶች ልጆች ያሉት
አንድ ሰው ነበረ፤ ወደ መጀመሪያው ልጁ
ሄዶ፣ ‘ልጄ ሆይ፤ ዛሬ ወደ ወይኑ ቦታ
ሄደህ ሥራ’ አለው፡፡
29“ልጁም፣ ‘አልሄድም’ አለው፤ ኋላ ግን
ተጸጽቶ ሄደ፡፡
30“ወደ ሁለተኛው ልጁ ሄዶ እንደዚያው
አለው፤ ልጁም ‘እሺ ጌታዬ እሄዳለሁ’
አለው፤ ነገር ግን ሳይሄድ ቀረ፡፡
31“ከሁለቱ የአባቱን ፈቃድ የፈጸመው
የትኛው ነው?”
እነርሱም፣ “የመጀመሪያው ልጅ” አሉት፡፡
ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ “እውነት
እላችኋለሁ፣ ቀረጥ ሰብሳቢዎችና አመንዝ
ራዎች ወደ እግዚአብሔር መንግሥት በመግ
ባት ይቀድሟችኋል፤ 32መጥምቁ ዮሐ
ንስ የጽድቅን መንገድ ሊያሳያችሁ ወደ
እናንተ መጣ፤ እናንተ አላመናችሁትም፤
ቀረጥ ሰብሳቢዎችና አመንዝራዎች ግን
አመኑት፡፡ የሆነውን ካያችሁ በኋላ እንኳ
ንስሓ ገብታችሁ አላመናችሁትም፡፡

የወይን ዕርሻ ገበሬዎች ምሳሌ

21፥33-46 ተጓ ምብ - ማር 12፥1-12፤ ሉቃ 20፥9-19

33“ሌላም ምሳሌ ስሙ፤ አንድ የወይን
ዕርሻ ባለቤት ነበረ፤ በዕርሻው ዙሪያ አጥር
አጠረ፤ ለወይኑ መጭመቂያ ጕድጓድ
ቈፈረ፤ ለጥበቃ የሚሆን ማማ ሠራ፤ ከዚ
ያም ዕርሻውን ለገበሬዎች አከራይቶ ወደ
ሌላ አገር ሄደ፡፡ 34የመከር ወራት ሲደርስ፣
ፍሬውን ለመቀበል አገልጋዮቹን ወደ ገበ
ሬዎቹ ላካቸው፡፡
35“ገበሬዎቹም አገልጋዮቹን ይዘው አን
ዱን ደበደቡት፤ ሌላውን ገደሉት፤ ሌላ
ውን ደግሞ በድንጋይ ወገሩት፡፡ 36እርሱም
ከፊተኞቹ የሚበልጡ ሌሎች አገልጋዮቹን
ላከ፤ ገበሬዎቹም ተመሳሳይ ድርጊት ፈጸ
ሙባቸው፡፡ 37በመጨረሻም፣ ‘ልጄን ያከ
ብሩታል’ በማለት ልጁን ላከ፡፡

ፊ9 በዕብራይስጡ አገላለጽ *አሁን አድን!* ማለት ሲሆን የምስ
ጋና አገላለጽ ነው፤ ቍ15 ይመ

21፥14 ማቴ4፥23
21፥15 ቍ9፤ ማቴ 9፥27፤ ሉቃ19፥39
21፥16 መዝ8፥2
21፥17 ማቴ26፥6፤ ማር11፥1፤ሉቃ24፥50፤ ዮሐ11፥1፡18፤12፥1
21፥19 ኢሳ34፥4፤ ኤር8፥13
21፥21 ማቴ17፥20፤ሉቃ17፥6፤ 1ቆሮ13፥2፤ያዕ1፥6
21፥22 ማቴ7፥7
21፥23 ሐሥ4፥7፤ 7፥27
21፥26 ማቴ11፥9
21፥28 ቍ33፤ ማቴ20፥1
21፥31ሉቃ7፥29፡50
21፥32 ማቴ3፥1-12፤ሉቃ3፥12፡13፤7፥29፡30፡36-50
21፥33 መዝ80፥8፤ ኢሳ5፥1-7፤ ማቴ25፥14፡15
21፥34 ማቴ22፥3
21፥35 2ዜና24፥21፤ማቴ23፥34፡37፤ ዕብ 11፥36፡37
21፥36 ማቴ22፥4

38“ነገር ግን ገበሬዎቹ ልጁን ባዩት ጊዜ፣
‘ይህማ ወራሹ ነው፤ ኑ፣ እንግደለውና ርስ
ቱን እንውረስ’ ተባባሉ። 39ይዘውም ከወ
ይኑ ዕርሻ ውጭ አውጥተው ገደሉት።
40“ታዲያ የወይኑ ዕርሻ ባለቤት ሲመጣ
እነዚያን ገበሬዎች ምን የሚያደርጋቸው
ይመስላችኋል?”
41እነርሱም፣ “እነዚያን ክፉዎች በአሰ
ቃቂ ሁኔታ ገድሎ ከወይኑ ዕርሻ ተገቢውን
ፍሬ በወቅቱ ለሚያስረክቡት ለሌሎች ገበ
ሬዎች ያከራያል” አሉት።
42ኢየሱስም እንዲህ ተብሎ በቅዱሳት
መጻሕፍት የተጻፈውን አላነበባችሁምን?
አላቸው፤

“ ‘ግንበኞች የናቁት ድንጋይ፣
የማእዘን ራስ[T] ሆነ፤
እግዚአብሔር ይህን አድርጎአል፤
ሥራውም ለዐይናችን ድንቅ ነው።’

43“ስለዚህ እላችኋለሁ፤ የእግዚአብሔር መን
ግሥት ከእናንተ ተወስዳ ፍሬዋን ለሚያፈራ
ሕዝብ ትሰጣለች፤ 44በዚህ ድንጋይ ላይ
የሚወድቅ ይሰባበራል፤ ድንጋዩ የሚወድቅ
በት ሰው ግን ይደቅቃል።”[ሀ]
45የካህናት አለቆችና ፈሪሳውያን ምሳሌ
ዎቹን በሰሙ ጊዜ፣ ስለ እነርሱ የሚናገር
መሆኑን ዐወቁ። 46ነገር ግን ይዘው ሊያ
ስሩት ቢፈልጉም ሕዝቡ ኢየሱስን እንደ
ነቢይ አድርጎ ይመለከት ስለ ነበር ፈሩ።

በሰርግ ድግስ ላይ የተጠሩ ሰዎች ምሳሌ

22፥2-14 ተጓ ምብ - ሉቃ 14፥16-24

22 ኢየሱስም እንደ ገና እንዲህ የሚል
ምሳሌ ነገራቸው፤ 2“መንግሥተ
ሰማይ ለልጁ ሰርግ የደገሰ ንጉሥ ትመስላ
ለች፤ 3ንጉሡም የተጋበዙትን ሰዎች እን
ዲጠሩ አገልጋዮቹን ላከ፤ እነርሱ ግን አን
መጣም አሉ።
4“እንደገናም ሌሎች አገልጋዮች ልኮ፣
‘የተጋበዙትን፣ እነሆ፣ በሬዎችንና የሠቡ
ከብቶቼን አርጄ ድግሱን አዘጋጅቻለሁ፤
ሁሉም ነገር ዝግጁ ስለሆነ ወደ ሰርጉ ኑ
በሏቸው’ አለ።
5“ተጋባዦቹ ግን ጥሪውን ችላ ብለው፣
አንዱ ወደ ዕርሻው ሌላው ወደ ንግዱ
ሄደ፤ 6የቀሩትም አገልጋዮቹን በመያዝ
አጉላልተው ገደሏቸው። 7ንጉሡም በመ
ቈጣት ሠራዊቱን ልኮ ገዳዮቻቸውን አጠፋ፤
ከተማቸውንም አቃጠለ።
8“ከዚያም አገልጋዮቹን እንዲህ አላቸው፤
‘የሰርጉ ድግስ ዝግጁ ነው፤ ነገር ግን የተጋ
በዙት የሚገባቸው ሆነው ስላልተገኙ፣ 9ወደ
መንገድ መተላለፊያ ወጥታችሁ ያገኛችሁ
ትን ሁሉ ወደ ሰርጉ ድግስ ጥሩ።’ 10አገል
ጋዮቹም ወደ መንገድ ወጥተው ያገኙትን
መልካሙንም ክፉውንም ሁሉ ሰብስበው
የሰርጉን አዳራሽ በእንግዶች ሞሉት።
11“ንጉሡም የተጋበዙትን እንግዶች ለማ
የት ሲገባ፣ አንድ የሰርግ ልብስ ያልለበሰ
ሰው አየ፤ 12እንዲህም አለው፤ ‘ወዳጄ ሆይ፤
የሰርግ ልብስ ሳትለብስ እንዴት እዚህ
ልትገባ ቻልህ?’ ሰውየው ግን የሚመል
ሰው ቃል አልነበረውም።
13“ንጉሡም አገልጋዮቹን፣ ‘እጅና እግሩን
አስራችሁ በውጭ ወዳለው ጨለማ አውጥ
ታችሁ ጣሉት፤ በዚያ ልቅሶና ጥርስ ማፋ
ጨት ይሆናል’ አላቸው፤ 14የተጠሩት ብዙ
ዎች፣ የተመረጡት ግን ጥቂቶች ናቸውና።”

ግብር ስለ መክፈል

22፥15-22 ተጓ ምብ - ማር 12፥13-17፤ ሉቃ 20፥20-26

15ከዚህ በኋላ ፈሪሳውያን ወጥተው በመ
ሄድ በአፍ እላፊ እንዴት እንደሚያጠም
ዱት ተማከሩ። 16ደቀ መዛሙርታቸውን
ከሄሮድስ ወገኖች ጋር ወደ እርሱ ልከው
እንዲህ አሉት፤ “መምህር ሆይ፤ አንተ
እውነተኛና የእግዚአብሔርንም መንገድ በእው
ነት የምታስተምር እንደ ሆንህ፣ ለማንም
ሳታዳላ ሁሉን በእኩልነት እንደምትመለ
ከት እናውቃለን፤ 17ንገረን፤ ምን ይመስ
ልሃል? ለመሆኑ ለቄሣር ግብር መክፈል
ይገባል ወይስ አይገባም?”
18ኢየሱስ ግን ተንኰላቸውን በመረዳት
እንዲህ አላቸው፤ “እናንተ ግብዞች ለምን
በነገር ልታጠምዱኝ ትሻላችሁ? 19ለግብር
የሚከፈለውን ገንዘብ እስቲ አሳዩኝ” እነር
ሱም አንድ ዲናር አመጡለት። 20እርሱም፣
“በዚህ ገንዘብ ላይ የሚታየው መልክ የማ
ንነው? ጽሕፈቱስ የማን ነው?” አላቸው።
21እነርሱም፣ “የቄሣር ነው” አሉት።
እርሱም መልሶ፣ “እንግዲያውስ የቄሣርን
ለቄሣር፣ የእግዚአብሔርንም ለእግዚአብሔር ስጡ”
አላቸው።
22ይህን ሲሰሙ ተደነቁ፤ ትተውትም ሄዱ።

ስለ ሙታን ትንሣኤ

22፥23-33 ተጓ ምብ - ማር 12፥18-27፤ ሉቃ 20፥27-40

23የሙታን ትንሣኤ የለም ብለው የሚያ
ምኑ ሰዱቃውያን በዚያኑ ቀን ወደ ኢየ
ሱስ ቀርበው እንዲህ ብለው ጠየቁት፤
24“መምህር ሆይ፤ ሙሴ፣ ‘አንድ ሰው
ከሚስቱ ልጅ ሳይወልድ ቢሞት ወንድሙ

[T]42 ወይም *የማእዘን ድንጋይ*
[ሀ]44 አንዳንድ ቅጆች ቍጥር 44 የላቸውም

21፥38 መዝ2፥8፤ ማቴ12፥14፤ዕብ1፥2
21፥41 ማቴ8፥11፡12፤ሐሥ13፥46
21፥42 መዝ118፥22፡23፤ሐሥ4፥11
21፥43 ማቴ8፥12
21፥44 ሉቃ2፥34
21፥46 ቍ11፡26
22፥2 ማቴ13፥24
22፥3 ማቴ21፥34
22፥4 ማቴ21፥36
22፥7 ሉቃ19፥27
22፥9 ሕዝ21፥21
22፥10 ማቴ13፥47፡48
22፥12 ማቴ20፥13፤ 26፥50
22፥13 ማቴ8፥12
22፥14 ራእ17፥14
22፥16 ማር3፥6
22፥17 ማቴ17፥25
22፥21 ሮሜ13፥7
22፥22 ማር12፥12
22፥23 ሐሥ4፥1፤ 23፥8፤1ቆሮ15፥12
22፥24 ዘዳ25፥5-6

የሚቹን ሚስት አግብቶ ለእርሱ ዘር ይተ
ካለት’ ብሎአል። 25በእኛ ዘንድ ሰባት ወን
ድማማቾች ነበሩ፤ የመጀመሪያው ሚስት
አግብቶ ልጅ ሳይወልድ በመሞቱ፣ ሚስቱን
ወንድሙ አገባት፤ 26እንደዚሁ ደግሞ ሁለ
ተኛውም፣ ሦስተኛውም እስከ ሰባተኛው
ድረስ በዚህ ሁኔታ ሞቱ። 27በመጨረሻ ሴት
ዮዋ ራሷ ሞተች። 28ስለዚህ ሁሉም ስላገ
ቧት በትንሣኤ ቀን ከሰባቱ ለየትኛው ሚስት
ትሆናለች?”

29ኢየሱስም እንዲህ ብሎ መለሰ፤ “ቅዱ
ሳት መጻሕፍትንና የእግዚአብሔርን ኀይል
ስለማታውቁ ትስታላችሁ፤ 30ከትንሣኤ
በኋላ ሰዎች እንደ ሰማይ መላእክት ይሆ
ናሉ እንጂ አያገቡም፤ አይጋቡም። 31ስለ
ሙታን ትንሣኤ ግን እግዚአብሔር እንዲህ
ብሎ የተናገራችሁን አላነበባችሁምን?
32‘እኔ የአብርሃም አምላክ፣ የይስሐቅ አም
ላክ፣ የያዕቆብ አምላክ ነኝ።’ እግዚአብሔር
የሕያዋን እንጂ የሙታን አምላክ አይደ
ለም።”

33ሕዝቡም ይህን በሰሙ ጊዜ በትምህ
ርቱ ተደነቁ።

ታላቁ ትእዛዝ

22፥34-40 ተጓ ምብ - ማር 12፥28-31

34ኢየሱስ ሰዱቃውያንን ዝም እንዳሰኛ
ቸው ሰምተው፣ ፈሪሳውያን በአንድነት ተሰ
በሰቡ፤ 35ከእነርሱም አንድ የኦሪት ሕግ
ዐዋቂ፣ ሊፈትነው ፈልጎ እንዲህ አለው፤
36“መምህር ሆይ፤ ከሕግ ሁሉ የሚበልጠው
የትኛው ትእዛዝ ነው?”

37እርሱም እንዲህ አለው፤ “ ‘ጌታ አምላ
ክህን በፍጹም ልብህ፣ በፍጹም ነፍስህ፣
በፍጹም ሐሳብህ ውደድ፤’ 38ይህ የመጀመ
ሪያውና ከሁሉ የሚበልጠው ትእዛዝ ነው፤
39ሁለተኛውም ያንኑ ይመስላል፤ ይህም፣
‘ጎረቤትህን እንደ ራስህ ውደድ’ የሚለው
ነው፤ 40ሕግና ነቢያት በሙሉ በእነዚህ ሁለት
ትእዛዛት ላይ የተንጠለጠሉ ናቸው።”

ክርስቶስ የማን ልጅ ነው?

22፥41-46 ተጓ ምብ - ማር 12፥35-37፤ ሉቃ 20፥41-44

41ፈሪሳውያን ተሰብስበው ሳሉ ኢየሱስ፣
እንዲህ ሲል ጠየቃቸው፤ 42“ስለ ክርስቶስ[ሰ]
ምን ይመስላችኋል? የማንስ ልጅ ነው?”

እነርሱም፣ “የዳዊት ልጅ ነው” አሉት።

43እርሱም እንዲህ አላቸው፤ “ታዲያ፣
ዳዊት በመንፈስ ቅዱስ ኀይል ለምን ‘ጌታዬ’
ይለዋል? ለምንስ፣ እንዲህ ይለዋል?

44“ ‘እግዚአብሔር ጌታዬን፤

22፥29 ማቴ24፥38
22፥32 ዘፀ3፥6፤ ሐሥ7፥32
22፥33 ማቴ7፥28
22፥34 ሐሥ4፥1
22፥35 ሉቃ7፥30፤ 10፥25፤11፥45፤14፥3
22፥37 ዘዳ6፥5
22፥39 ዘሌ19፥18፤ ማቴ5፥43
22፥40 ማቴ7፥12፤ ሉቃ10፥25-28
22፥42 ማቴ9፥27
22፥44 1ነገ5፥3፤ መዝ110፥1፤ ሐሥ 2፥34፡35፤ 1ቆሮ15፥25፤ ዕብ1፥13፤10፥13
22፥46 ማር12፥34፤ ሉቃ20፥40
23፥2 ዕዝ7፥6፡25
23፥4 ሉቃ11፥46፤ ሐሥ15፥10፤ገላ6፥13
23፥5 ዘፀ13፥9፤ ዘኍ15፥38፤ዘዳ6፥8፤ 22፥12፤ማቴ6፥1፡2፡ 5፡16
23፥6 ሉቃ11፥43፤ 14፥7፤20፥46
23፥7 ቀኈ8፤ ማቴ 26፥25፡49፤ ማር9፥5፤ 10፥51፤ ዮሐ1፥38፡49፤3፥2፡26 ፤20፥16
23፥9 ሚል1፥6፤ ማቴ6፥9፤7፥11
23፥11 ማር9፥35
23፥12 1ሳሙ2፥8፤ መዝ18፥27፤ምሳ3፥34፤ ኢሳ57፥15፤ ሕዝ21፥26፤ ሉቃ1፥52፤14፥11
23፥13 ቀኈ15፡23፡25 ፡27፡29፤ሉቃ11፥52

ጠላቶችህን ከእግርህ በታች እስካንበረክ
ክልህ ድረስ፣
በቀኜ ተቀመጥ።” ’

45ስለዚህ ዳዊት፣ ‘ጌታዬ’ ብሎ ከጠራው፣
እንዴት ልጁ ሊሆን ይችላል?” 46አንድ
ቃል ሊመልስለት የቻለ ወይም ከዚያን
ቀን ጀምሮ ሊጠይቀው የደፈረ ማንም አል
ነበረም።

ኢየሱስ ፈሪሳውያንንና የኦሪት ሕግ መምህራንን ነቀፈ

23፥1-7 ተጓ ምብ - ማር 12፥38፡39፤ ሉቃ 20፥45-46
23፥37-39 ተጓ ምብ - ሉቃ 13፥34፡35

23 ከዚያም ኢየሱስ ለሕዝቡና ለደቀ
መዛሙርቱ እንዲህ ሲል ተናገረ፤
2“የኦሪት ሕግ መምህራንና ፈሪሳውያን
በሙሴ ወንበር ላይ ተቀምጠዋል። 3ስለዚህ
የሚነግሯችሁን ሁሉ አድርጉ፤ ጠብቁትም፤
ነገር ግን እንደሚናገሩት አያደርጉምና ተግባ
ራቸውን አትከተሉ። 4እንዲሁም ለመሸከም
የማይቻል ከባድ ሸክም አስረው በሰዎች
ትከሻ ላይ ይጭናሉ፤ ራሳቸው ግን በጣታ
ቸው እንኳ አይነኩትም።

5“ለመታየት ሲሉ የሚያደርጉትን ሁሉ
በሰው ፊት ያደርጋሉ፤ አሸንክታባቸውን[ሐ]
ያሰፋሉ፤ የቀሚሳቸውን ዘርፍ ያስረዝማሉ።
6በግብዣ ቦታ የከበሬታ ስፍራ፣ በምኵራ
ብም የመጀመሪያውን መቀመጫ መያዝ
ይወዳሉ። 7እንዲሁም በገበያ መካከል ሰላ
ምታ መቀበልንና በሰዎች አንደበት ‘መም
ህር’ ተብለው መጠራትን ይሻሉ።

8“እናንተ ግን ‘መምህር’ ተብላችሁ አት
ጠሩ፤ አስተማሪያችሁ አንድ ብቻ ነው፣
እናንተ ሁላችሁም ወንድማማቾች ናች
ሁና። 9በሰማይ ያለ አንድ አባት ስላላ
ችሁ፣ በምድር ማንንም ‘አባት’ ብላችሁ
አትጥሩ። 10ሊቃችሁ አንዱ ክርስቶስ ስለ
ሆነ፣ ‘ሊቅ’ ተብላችሁ አትጠሩ። 11ከመ
ካከላችሁ ከሁላችሁ የሚበልጠው አገልጋ
ያችሁ ይሆናል፤ 12ራሱን ከፍ ከፍ የሚያ
ደርግ ይዋረዳል፣ ራሱን የሚያዋርድ ግን
ይከበራል።

13“እናንተ ግብዞች የኦሪት ሕግ መምህ
ራንና ፈሪሳውያን፤ ሰዎች ወደ መንግሥተ
ሰማይ እንዳይገቡ በሰዎች ላይ በሩን ስለ
ምትዘጉባቸው ወዮላችሁ! እናንተ ራሳችሁ
አትገቡም፤ መግባት የሚፈልጉትንም አታ
ስገቡም። 14*እናንተ ግብዞች የኦሪት ሕግ
መምህራንና ፈሪሳውያን፤ ወዮላችሁ! የመ*

[ሰ]42 ወይም *መሲሑ*
[ሐ]5 ከቅዱሳት መጻሕፍት የተወሰዱ ጥቅሶች የተጻፉበት በግንባርና በክንድ ላይ የሚታሰር ትንሽ ጥቅልል ነው

*በለቶችን ቤት እያራቈታችሁ፣ ለሰው
ይምሰል ረዥም ጸሎት ስለምታደርጉ የከፋ
ፍርድ ትቀበላላችሁ::* *
15“እናንተ ግብዞች የኦሪት ሕግ መምህ
ራንና ፈሪሳውያን፤ አንድን ሰው ወደ አይ
ሁድ ሃይማኖት ለማስገባት በባሕርና በየ
ብስ ስለምትጓዙ፣ ባመነም ጊዜ ከእናንተ
በእጥፍ የባሰ የገሃነም ልጅ ስለምታደር
ጉት ወዮላችሁ::
16“እናንተ ዕውር መሪዎች፤ ወዮላችሁ!
‘ማንም በቤተ መቅደስ ቢምል ምንም አይ
ደለም፤ ነገር ግን በቤተ መቅደሱ ውስጥ
ባለው ወርቅ ቢምል መሐላው ይደርስበ
ታል’ ትላላችሁ:: 17እናንተ የታወራችሁ ተላ
ላዎች! ከወርቁና ወርቁን ከቀደሰው ቤተ
መቅደስ የቱ ይበልጣል? 18እንዲሁም፣ ‘ማንም
በመሠዊያው ቢምል ምንም አይደለም፤
ነገር ግን በላዩ ላይ ባለው መባ ቢምል
መሐላው ይደርስበታል’ ትላላችሁ፤ 19እና
ንተ ዕውሮች፤ ከመባውና መባውን ከቀደ
ሰው መሠዊያ የቱ ይበልጣል? 20ስለዚህ፣
በመሠዊያው የማለ፣ በመሠዊያውና በላዩ
ላይ ባለው ሁሉ ይምላል:: 21እንዲሁም
በቤተ መቅደሱ የማለ፣ በቤተ መቅደሱና
በውስጡ በሚያድረው ይምላል:: 22በሰማይ
የማለም በእግዚአብሔር ዙፋንና በዙፋኑ ላይ
በተቀመጠው ይምላል::
23“እናንት ግብዞች የኦሪት ሕግ መምህ
ራንና ፈሪሳውያን፤ ወዮላችሁ! ከአዝሙድ፣
ከእንስላልና ከከሙን ዐሥራት እየሰጣችሁ
በሕጉ ውስጥ ዋነኛ የሆኑትን ማለትም
ፍትሕን፣ ምሕረትንና ታማኝነትን ግን
ንቃችኋልና፤ እነዚያን ሳትተዉ እነዚህን
ማድረግ በተገባችሁ ነበር፤ 24እናንት የታ
ወራችሁ መሪዎች፤ ትንኟን አጥርታችሁ
ትጥላላችሁ፤ ግመልን ግን ትውጣላችሁ::
25“እናንተ ግብዞች የኦሪት ሕግ መምህ
ራንና ፈሪሳውያን፤ ወዮላችሁ! የጽዋውንና
የወጭቱን ውጭ ትወለውላላችሁ፤ በውስ
ጣቸው ግን ቅሚያና ስስት ሞልቶባቸዋል::
26አንተ ዕውር ፈሪሳዊ! አስቀድመህ የጽዋ
ውንና የወጭቱን ውስጥ አጽዳ፤ ከዚያም
ውጩ የጸዳ ይሆናል::
27“እናንት ግብዞች የኦሪት ሕግ መምህ
ራንና ፈሪሳውያን፤ ውጫቸው በኖራ ተለስ
ነው የሚያምሩ፣ ውስጣቸው ግን በሙ
ታን ዐፅምና በብዙ ርኵሰት የተሞላ መቃ
ብሮችን ስለምትመስሉ ወዮላችሁ! 28እናን
ተም በውጭ ለሰዎች ጻድቃን ትመስላላ
ችሁ፤ ውስጣችሁ ግን በግብዝነትና በክፋት
የተሞላ ነው::
29“እናንተ ግብዞች የኦሪት ሕግ መምህ

23፥15 ማቴ5፥22፤ ሐሥ2፥11፤6፥5፤ 13፥43
23፥16 ቍ24፤ ኢሳ 9፥16፤ ማቴ5፥33-35፤ 15፥14
23፥17 ዘፀ30፥29
23፥19 ዘፀ29፥37
23፥21 1ነገ8፥13፤ መዝ26፥8
23፥22 መዝ11፥4፤ ማቴ5፥34
23፥23 ዘሌ27፥30፤ ሚክ6፥8፤ሉቃ11፥42
23፥24 ቍ16
23፥25 ማር7፥4፤ ሉቃ11፥39
23፥27 ሉቃ11፥44፤ ሐሥ23፥3
23፥29 ሉቃ11፥47:48
23፥31 ማቴ5፥12
23፥32 ሕዝ20፥4፤ 1ተሰ2፥16
23፥33 ማቴ3፥7፤ 5፥22፤12፥34
23፥34 2ዜና36፥15:16፤ማቴ10፥17:23፤ ሉቃ11፥49
23፥35 ዘፍ4፥8፤ 2ዜና24፥21፤ዘካ1፥1፤ ዕብ11፥4
23፥36 ማቴ10፥23፤ 24፥34፤ ሉቃ11፥50:51
23፥37 2ዜና24፥21፤መዝ57፥1፤61፥4፤ ኢሳ31፥5፤ማቴ5፥12
23፥38 1ነገ9፥7-8፤ ኤር22፥5
23፥39 መዝ118፥26፤ማቴ21፥9
24፥2 ሉቃ19፥44
24፥3 ማቴ13፥39፤21፥1፤28፥20፤ ሉቃ 17፥30

ራንና ፈሪሳውያን፤ ወዮላችሁ! የነቢያትን
መቃብር እየገነባችሁ፣ የጻድቃንንም ሐው
ልት እያስጌጣችሁ፣ 30‘በአባቶቻችን ዘመን
ብንኖር ኖሮ፣ የነቢያትን ደም በማፍሰስ
አንተባበራቸውም ነበር’ ትላላችሁና:: 31በዚ
ህም የነቢያት ገዳዮች ለነበሩት አባቶቻ
ችሁ ልጆች መሆናችሁን በራሳችሁ ላይ
ትመሰክራላችሁ:: 32እንግዲህ የአባቶቻችሁን
ጅምር ተግባር ከፍጻሜ አድርሱ!
33“እናንተ እባቦች፤ የእፉኝት ልጆች! ከገ
ሃነም ፍርድ እንዴት ልታመልጡ ትች
ላላችሁ? 34ስለዚህ ነቢያትን፣ ጠቢባንንና
መምህራንን እልክላችኋለሁ፤ ከነዚህም
አንዳንዶቹን ትገድላላችሁ፤ አንዳንዶቹን
ትሰቅላላችሁ፤ ሌሎቹንም በምኵራቦቻችሁ
ትገርፏቸዋላችሁ፤ ከከተማ ወደ ከተማ
ታሳድዷቸዋላችሁ:: 35ስለዚህ፣ ከጻድቁ ከአ
ቤል ደም ጀምሮ በመቅደሱና በመሠዊ
ያው መካከል እስከ ገደላችሁት እስከ በራ
ክዩ ልጅ እስከ ዘካርያስ ደም ድረስ በም
ድር ላይ ለፈሰሰው ንጹሕ ደም ሁሉ እና
ንተ ተጠያቂዎች ናችሁ:: 36እውነት እላች
ኋለሁ፤ ሳለፈው ነገር ሁሉ ይህ ትውልድ
ይጠየቅበታል::
37“አንቺ ነቢያትን የምትገድዪ፣ ወደ
አንቺ የተላኩትንም በድንጋይ የምትወግሪ
ኢየሩሳሌም ሆይ፤ አንቺ ኢየሩሳሌም! ዶሮ
ጫጩቶቿን በክንፎቿ ሥር እንደምትሰበ
ስብ፣ ልጆችሽን ለመሰብሰብ ስንት ጊዜ
ፈለግሁ! እናንተ ግን ፈቃደኛ አልሆናች
ሁም፤ 38እነሆ፤ ቤታችሁ ወና ሆኖ ይቀር
ላችኋል! 39እላችኋለሁና፤ ‘በጌታ ስም የሚ
መጣ የተባረከ ነው’ እስከምትሉ ድረስ ዳግ
መኛ አታዩኝም::”

የዓለም መጨረሻ ምልክቶች

24፥1-51 ተጓ ምብ-ማር13፥1-37፤ ሉቃ21፥5-36

24 ኢየሱስ ከቤተ መቅደስ ወጥቶ
ሲሄድ፣ ደቀ መዛሙርቱ የቤተ
መቅደሱን ሕንጻ ሊያሳዩት ወደ እርሱ
ቀረቡ:: 2እርሱ ግን፣ “ይህን ሁሉ ታያላ
ችሁ? እውነት እላችኋለሁ፤ ድንጋይ በድ
ንጋይ ላይ ተክቦ የምታዩት፣ ሳይፈርስ እን
ዲህ እንዳለ የሚቀር አንድ ድንጋይ እንኳ
አይኖርም” አላቸው::
3በደብረ ዘይት ተራራ ላይ ተቀምጦ
ሳለ፣ ደቀ መዛሙርቱ ለብቻቸው ወደ
እርሱ ቀርበው “እስቲ ንገረን፤ የምትለው
ሁሉ መቼ ይሆናል? የመምጣትህና የዓለም

* አንዳንድ ትርጉሞች ይህን ክፍል አይጨምሩም

መጨረሻ ምልክትስ ምንድን ነው?”
አሉት።
4ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አላቸው፤
“ማንም እንዳያስታችሁ ተጠንቀቁ፤ 5ብዙ
ዎች፣ ‘እኔ ክርስቶስ[መ] ነኝ’ በማለት በስሜ
ይመጣሉና፤ ብዙዎችንም ያስታሉ። 6ስለ
ጦርነትና ጦርነትን የሚያናፍስ ወሬ ትሰ
ማላችሁ፤ እነዚህ ነገሮች የግድ መፈጸም
አለባቸው፤ ሆኖም መጨረሻው ገና ስለ
ሆነ በዚህ እንዳትደናገጡ ተጠንቀቁ። 7ሕዝብ
በሕዝብ ላይ፣ መንግሥትም በመንግሥት
ላይ ይነሣል፤ በተለያየ ስፍራም ራብና የመ
ሬት መንቀጥቀጥ ይሆናል፤ 8ይህ ሁሉ ግን
የምጡ መጀመሪያ ነው።
9“በዚያን ጊዜ ለመከራ አሳልፈው ይሰ
ጧችኋል፣ ይገድሏችኋል፣ በስሜ ምክንያት
በሕዝብ ሁሉ ዘንድ የተጠላችሁ ትሆናላ
ችሁ። 10በዚያን ጊዜ ብዙዎች ይሰናከላሉ፤
እርስ በርስ አሳልፈው ይሰጣጣሉ፤ ይጠላላ
ሉም። 11ብዙዎች ሐሰተኛ ነቢያት ይነሣሉ፤
ብዙዎችን ያስታሉ። 12ክፋት ስለሚገን የብዙ
ሰዎች ፍቅር ይቀዘቅዛል፤ 13እስከ መጨረሻ
የሚጸና ግን እርሱ ይድናል። 14ለሕዝብ
ሁሉ ምስክር እንዲሆን፣ ይህ የመንግሥት
ወንጌል በዓለም ሁሉ ይሰበካል፤ ከዚያም
መጨረሻው ይመጣል።
15“እንግዲህ በነቢዩ በዳንኤል የተነገ
ረው፣ ‘የጥፋት ርኩሰት’ በተቀደሰው ስፍራ
ቆሞ ስታዩ፣ አንባቢው ያስተውል። 16በዚ
ያን ጊዜ በይሁዳ የሚገኙ ወደ ተራራዎች
ይሽሹ፤ 17በቤቱ ጣራ ላይ የሚገኝ ማንም
ሰው ዕቃውን ከቤቱ ለማውጣት አይው
ረድ፤ 18በዕርሻ ቦታው የሚገኝ ማንም ሰው
ልብሱን ለመውሰድ አይመለስ። 19‘በእነ
ዚያ ቀናት ለነፍሰ ጡሮችና ለሚያጠቡ ወዮ
ላቸው! 20እንግዲህ ሽሽታችሁ በክረምት
ወይም በሰንበት ቀን እንዳይሆን ጸልዩ፤
21በዚያን ጊዜ፣ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ
እስከ ዛሬ ድረስ ሆኖ የማያውቅ፣ ከዚያም
በኋላ የሚስተካከለው የሌለ፣ ታላቅ መከራ
ይሆናል። 22ቀኖቹ ባያጥሩ ኖሮ ሥጋ ለባሽ
ሁሉ ባልተረፈ ነበረ፤ ስለ ተመረጡት ሲባል
ግን እነዚያ ቀኖች ያጥራሉ። 23በዚያን ጊዜ
ማንም፣ ‘ይኸውላችሁ ክርስቶስ እዚህ አለ’
ወይም ‘እዚያ አለ’ ቢላችሁ አትመኑ፤
24ሐሰተኛ ክርስቶሶችና ሐሰተኛ ነቢያት
ይነሣሉና፤ ቢቻል የተመረጡትን ለማሳት
ሲሉ ታላላቅ ምልክቶችንና ታምራትን ያደ
ርጋሉ። 25እነሆ፤ አስቀድሜ ነግሬአችኋ
ለሁ።
26“ስለዚህ፣ ‘ያውላችሁ እበረሐው ውስጥ
አለላችሁ’ ቢሏችሁ ወደዚያ አትውጡ፤

24፥4 ማር13፥5
24፥5 ቊ11፡23፡ 24፤1ዮሐ2፥18
24፥7 ኢሳ19፥2፤ ሐሥ11፥28
24፥9 ማቴ10፥17፤ ዮሐ15፥21፤16፥2
24፥11 ማቴ7፥15፤ ማር13፥5
24፥13 ማቴ10፥22
24፥14 ማቴ4፥23፤ ሉቃ2፥1፤4፥5፤ ሐሥ 11፥28፤ 17፥6፤ሮሜ10፥18፤ ራእ3፥10፤ 16፥14
24፥15 ዳን9፥27፤ 11፥31፤12፥11፤ ሐሥ 6፥13
24፥17 1ሳሙ9፥25 ፤ማቴ10፥27፤ ሉቃ12፥3፤ሐሥ10፥9
24፥19 ሉቃ23፥29
24፥21 ሕዝ5፥9፤ ዳን 12፥1፤ኢል2፥2
24፥22 ቊ24፥31
24፥23 ሉቃ17፥23፤ 21፥8
24፥24 ዘፀ7፥11፡22 ፤2ተሰ2፥9-11፤ ራእ13፥13፤ 16፥14፤19፥20
24፥27 ሉቃ17፥24፡ 30፤ማቴ8፥20
24፥28 ሉቃ17፥37
24፥29 ኢሳ13፥10፤ 34፥4፤ሕዝ32፥7፤ ኢል2፥10፡31፤ ሶፎ1፥15፤ራእ6፥12፡ 13፤8፥12
24፥30 ራእ1፥7
24፥31 ኢሳ27፥13፤ ዘካ9፥14፤ማቴ13፥41፤ 1ቆሮ15፥52፤ 1ተሰ4፥16፤ራእ8፥2፤ 10፥7፤ 11፥15
24፥33 ያዕ5፥9
24፥34ማቴ16፥28፤ 23፥36
24፥35 ማቴ5፥18
24፥36 ሐሥ1፥7
24፥37 ዘፍ6፥5፤ 7፥6-23
24፥38 ማቴ22፥30
24፥39 ሉቃ17፥30
24፥40 ሉቃ17፥34
24፥41 ሉቃ17፥35
24፥42 ማቴ25፥13፤ ሉቃ12፥40

‘ይኸውላችሁ እልፍኝ ውስጥ አለላችሁ’ ቢሏ
ችሁ አትመኑ፤ 27መብረቅ ከምሥራቅ ወጥቶ
ምዕራብ ድረስ እንደሚያበራ፣ የሰው ልጅ
አመጣጥም እንደዚሁ ይሆናል። 28በድን
ባለበት ስፍራ ሁሉ አሞሮች ይሰበሰባሉ።
29“ወዲያውኑ ከእነዚያ ከመከራው ቀናት
በኋላ፣‘ፀሓይ ትጨልማለች፤
ጨረቃ ብርሃኗን ትከለክላለች፤
ከዋክብት ከሰማይ ይረግፋሉ፤
የሰማይ ኀይላትም ይናጋሉ።’
30“በዚህ ጊዜ የሰው ልጅ ምልክት በሰ
ማይ ላይ ይታያል፤ የምድር ወገኖች ሁሉ
ያለቅሳሉ፤ የሰው ልጅም በሰማይ ደመና
ሆኖ በኀይልና በታላቅ ክብር ሲመጣ ያዩ
ታል፤ 31መላእክቱንም ከታላቅ የመለከት
ድምፅ ጋር ይልካቸዋል፤ እነርሱም ምርጦ
ቹን ከአራቱም ነፋሳት፣ ከሰማያት ከአንዱ
ዳርቻ ወደ ሌላው ዳርቻ ይሰበስባሉ።
32“ከበለስ ዛፍ ይህን ትምህርት ተማሩ፤
ቅርንጫፏ ሲለመልም፣ ቅጠሏ ሲያቈጠ
ቍጥ፣ ያን ጊዜ በጋ እንደተቃረበ ታው
ቃላችሁ። 33እንደዚሁም እነዚህን ሁሉ
ስታዩ፣ እርሱ በደጅ እንደ ቀረበ ታውቃ
ላችሁ። 34እውነት እላችኋለሁ፤ ይህ ሁሉ
እስኪፈጸም ድረስ ይህ ትውልድ[ሠ] አያል
ፍም። 35ሰማይና ምድር ያልፋሉ፤ ቃሌ ግን
ፈጽሞ አያልፍም።

የሚመጣበት ቀንና ሰዓት አለመታወቁ

24፥37-39 ተጓ ምብ - ሉቃ 17፥26፡27
24፥45-51 ተጓ ምብ - ሉቃ 12፥42-46

36ያን ቀንና ሰዓት ግን ከአብ በስተቀር
የሰማይ መላእክትም ቢሆኑ፣ ወልድም ቢሆን[ሯ]
ማንም አያውቅም። 37ልክ በኖኅ ዘመን እንደ
ሆነው የሰው ልጅ መምጣትም እንደዚሁ
ይሆናል፤ 38ከጥፋት ውሃ በፊት ኖኅ ወደ
መርከቡ እስከገባበት ቀን ድረስ ሰዎች ሲበ
ሉና ሲጠጡ፣ ሲያገቡና ሲጋቡ እንደ ነበሩ፣
39እስከዚያ ጊዜ ድረስም ምን እንደሚመጣ
ሳያውቁ ድንገት የጥፋት ውሃ እንዳጥለቀ
ለቃቸው፣ የሰው ልጅ ሲመጣም እንደዚሁ
ይሆናል። 40በዚያን ጊዜ ሁለት ሰዎች በዕርሻ
ላይ ይውላሉ፤ አንዱ ይወሰዳል፤ ሌላው ይቀ
ራል። 41ሁለት ሴቶች በወፍጮ ይፈጫሉ፤
አንዷ ትወሰዳለች፣ ሌላዋ ትቀራለች።
42“እንግዲህ ጌታችሁ የሚመጣበትን ቀን
ስለማታውቁ ነቅታችሁ ጠብቁ። 43ይህን
ልብ በሉ፤ ባለቤት ሌሊት ሌባ በየትኛው
ሰዓት እንደሚመጣ ቢያውቅ ኖሮ፣ በነቃ፣
ቤቱም እንዳይደፈር በተጠባበቀ ነበር።

[መ]5 ወይም *መሲሕ*፤ ቊ23 ይመ [ሠ]34 ወይም *ዘር*
[ሯ]36 አንዳንድ ቅጆች *ወልድም ቢሆን* የሚለው የላቸውም

44የሰው ልጅም ባላሰባችሁት ሰዓት ይመ
ጣልና እናንተም እንደዚሁ ዝግጁ ሁኑ።
45“በተገቢው ጊዜ ምግባቸውን እንዲ
ሰጣቸው ባለቤቱ በቤተ ሰዎቹ ላይ የሾ
መው ታማኝና ብልኅ አገልጋይ እንግዲህ
ማነው? 46ባለቤቱ ተመልሶ በሚመጣበት
ጊዜ የተጣለበትን ዐደራ እየፈጸመ የሚያ
ገኘው ያ አገልጋይ የተባረከ ነው፤ 47እው
ነት እላችኋለሁ፤ በንብረቱ ሁሉ ላይ ይሾ
መዋል። 48ነገር ግን ያ አገልጋይ ክፉ ቢሆ
ንና ለራሱ፣ ‘ጌታዬ ይዘገያል’ በማለት፣
49ተነሥቶ ሌሎች አገልጋይ ባልንጀሮቹን
መምታት ቢጀምር፣ ከሰካራሞችም ጋር ቢበ
ላና ቢጠጣ፣ 50እርሱ ባልጠበቀው ቀንና
ባላሰበው ሰዓት ጌታው መጥቶ፣ 51ይቈራ
ርጠዋል፤ ዕድል ፈንታውንም ከግብዞች
ጋር ያደርግበታል፤ በዚያም ልቅሶና ጥርስ
ማፋጨት ይሆናል።

የዐሥሩ ልጃገረዶች ምሳሌ

25 “በዚያን ጊዜ መንግሥተ ሰማይ
መብራታቸውን ይዘው ሙሽራውን
ሊቀበሉ የወጡ ዐሥር ልጃገረዶችን ትመ
ስላለች። 2ከእነርሱም አምስቱ ልጃገረዶች
ዝንጉዎች፣ አምስቱ ደግሞ አስተዋዮች
ነበሩ፤ 3ዝንጉዎቹ መብራት ይዘው መጠ
ባበቂያ ዘይት አልያዙም ነበር። 4አስተዋ
ዮቹ ግን ከመብራታቸው ጋር መጠባበ
ቂያ ዘይት በማሰሮ ይዘው ነበር። 5ሙሽራው
በዘገየ ጊዜ፣ ሁሉም እንቅልፍ ተጫጫና
ቸውና ተኙ።
6“እኩለ ሌሊት ላይ፣ ‘ሙሽራው እየመጣ
ነው፤ ወጥታችሁ ተቀበሉት!’ የሚል ጥሪ ተሰማ።
7“በዚህ ጊዜ ልጃገረዶቹ ሁሉ ተነሥ
ተው መብራቶቻቸውን እየተረኰሱ መዘ
ጋጀት ያዙ። 8ዝንጉዎቹ አስተዋዮቹን፣
‘መብራታችን ሊጠፋብን ስለሆነ፣ ከዘይ
ታችሁ ስጡን’ አሏቸው።
9“አስተዋዮቹ ልጃገረዶች ግን መልሰው፣
‘ያለን ዘይት ለእኛም ለእናንተም ላይበቃ
ስለሚችል፣ ሄዳችሁ ከሻጮች ለራሳችሁ
ግዙ’ አሏቸው።
10“ዘይት ሊገዙ እንደ ሄዱ፣ ሙሽራው መጣ፤
ተዘጋጅተው የነበሩት ልጃገረዶችም ወደ
ሰርጉ ግብዣ አብረውት ገቡ፤ በሩም ተዘጋ።
11“ዘግየት ብለው ሌሎቹ ልጃገረዶች
መጥተው፣ ‘ጌታ ሆይ፤ ጌታ ሆይ፤ በሩን
ክፈትልን’ አሉ።
12“እርሱ ግን መልሶ፣ ‘እውነት እላችኋ
ለሁ፣ አላውቃችሁም’ አላቸው።
13“እንግዲህ ቀኑን ወይም ሰዓቱን ስለማ
ታውቁ ተዘጋጅታችሁ ጠብቁ።

24፥43 ሉቃ12፥39
24፥44 1ተሰ5፥6
24፥45 ማቴ25፥21:23
24፥46 ራእ16፥15
24፥47 ማቴ25፥21:23
24፥49 ሉቃ21፥34
24፥51 ማቴ 8፥12
25፥1 ማቴ13፥24፤ ሉቃ12፥35-38፤ ሐሥ20፥8፤ራእ4፥5፤ 19፥7፤ 21፥2
25፥2 ማቴ24፥45
25፥5 1ተሰ5፥6
25፥8 ሉቃ12፥35
25፥10 ራእ19፥9
25፥12 ቍ41፤ ማቴ7፥23
25፥13 ማቴ24፥42:44፤ማር13፥35፤ ሉቃ 12፥40
25፥14 ማቴ21፥33፤ሉቃ19፥12
25፥15 ማቴ18፥24:25
25፥19 ማቴ18፥23
25፥21 ቍ23፤ ማቴ 24፥45:47፤ ሉቃ 16፥10
25፥23 ቍ21
25፥29 ማቴ13፥12፤ ማር4፥25፤ሉቃ8፥18፤19፥26

የሰነፉ አገልጋይ ምሳሌ

25፥14-30 ማመ - ሉቃ 19፥12-27

14“የእግዚአብሔር መንግሥት አገልጋዮቹን
ጠርቶ ያለውን ንብረት በዐደራ በመስጠት
ወደ ሌላ አገር ሊሄድ የተነሣ አንድ ሰውን
ትመስላለች፤ 15ለእያንዳንዱ እንደ ችሎታው
በመደልደል ለአንዱ አምስት ታላንት፣[ሰ]
ለሌላው ሁለት፣ ለሌላው ደግሞ አንድ
ታላንት ሰጥቶ ጒዞውን ቀጠለ። 16አም
ስት ታላንት የተቀበለው ሰውዬ ወዲ
ያው በገንዘቡ ንግድ ጀምሮ አምስት ታላ
ንት አተረፈ፤ 17እንዲሁም ሁለት ታላንት
የተቀበለው ሁለት አተረፈ፤ 18አንድ ታላ
ንት የተቀበለው ግን መሬት ቈፍሮ የጌታ
ውን ገንዘብ ደበቀ።
19“የአገልጋዮቹም ጌታ ከብዙ ጊዜ በኋላ
ከሄደበት ተመልሶ የሰጣቸውን ገንዘብ ተሳ
ሰበ። 20አምስት ታላንት የተቀበለውም፣
ሌላ አምስት ተጨማሪ ታላንት ይዞ በመቅ
ረብ፣ ‘ጌታ ሆይ! አምስት ታላንት ዐደራ
ሰጥተኸኝ ነበር፤ ይኸውልህ አምስት ተጨ
ማሪ ታላንት አትርፌአለሁ’ አለው።
21“ጌታውም፣ ‘ደግ አድርገሃል፤ አንተ
መልካም ታማኝ አገልጋይ፤ በትንሽ ነገር
ላይ ታማኝ ስለሆንህ በብዙ ነገር ላይ እሾ
ምሃለሁ፤ ወደ ጌታህ ደስታ ግባ’ አለው።
22“እንዲሁም ሁለት ታላንት የተቀበለው
አገልጋይ ቀርቦ፣ ‘ጌታ ሆይ፤ ሁለት ታላ
ንት ሰጥተኸኝ ነበር፤ ይኸው ሁለት ተጨ
ማሪ ታላንት አትርፌአለሁ’ አለው።
23“ጌታውም፣ ‘ደግ አድርገሃል፤ አንተ
መልካም ታማኝ አገልጋይ፤ በትንሽ ነገር
ላይ ታማኝ ስለ ሆንህ በብዙ ነገር ላይ እሾ
ምሃለሁ፤ ወደ ጌታህ ደስታ ግባ’ አለው።
24“አንድ ታላንት የተቀበለው አገልጋይ
ቀርቦ፣ ‘ጌታ ሆይ፤ አንተ ካልዘራህበት የም
ታጭድ፣ ካልበተንህበትም የምትሰበስብ
ጨካኝ ሰው መሆንህን ዐውቃለሁ፤ 25ስለዚህ
ፈራሁህ፤ ሄጄም መሬት ቈፍሬ ታላንት
ህን ጕድጓድ ውስጥ ደበቅሁት፤ ገንዘብህ
ይኸውልህ’ አለው።
26“ጌታውም መልሶ፣ ‘አንተ ክፉ፣ ሰነፍ
አገልጋይ፤ ካልዘራሁበት የማጭድ፣ ካል
በተንሁበትም የምሰበስብ መሆኔን ታውቅ
ኖሮአል? 27ታዲያ፣ በምመለስበት ጊዜ ገን
ዘቤን ከነወለዱ እንዳገኘው ለለዋጮች መስ
ጠት ይገባህ ነበር።
28“ ‘በሉ እንግዲህ ታላንቱን ወስዳችሁ
ዐሥር ታላንት ላለው ስጡ፤ 29ላለው ይጨ
መርለታል፤ የተትረፈረፈም ይኖረዋል፤ ከሌ

[ሰ]15 አንድ ታላንት በሺህ የሚቈጠር ብር የሚያህል ነው

ለው ግን ያው ያለው እንኳ ይወሰድበታል፡፡
30ይህን የማይረባ አገልጋይ ልቅሶና ጥርስ
ማፋጨት ወዳለበት በውጭ ወዳለው ጨለማ
አውጥታችሁ ጣሉት’ አለ፡፡

የመጨረሻው ፍርድ

31“የሰው ልጅ ከመላእክቱ ሁሉ ጋር በክ
ብሩ ሲመጣ፣ በክብሩ ዙፋን ላይ ይቀመ
ጣል፤ 32ሕዝቦች ሁሉ በፊቱ ይሰበሰባሉ፤
እርሱም፣ እረኛ በጎችን ከፍየሎች እንደ
ሚለይ፣ ሕዝቡን አንዱን ከሌላው ይለ
ያል፤ 33በጎቹን በቀኙ፣ ፍየሎቹን ግን በግ
ራው ያቆማቸዋል፡፡
34“በዚያን ጊዜ ንጉሡ በቀኙ በኩል ያሉ
ትን እንዲህ ይላቸዋል፤ ‘እናንት አባቴ
የባረካችሁ ኑ፤ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ
የተዘጋጀላችሁን መንግሥት ውረሱ፤ 35ምክ
ንያቱም ተርቤ አብልታችሁኛል፤ ተጠ
ምቼ አጠጥታችሁኛል፤ እንግዳ ሆኜ ተቀ
ብላችሁኛል፤ 36ታርዤ አልብሳችሁኛል፤
ታምሜ አስታምማችሁኛል፤ ታስሬ ጠይቃ
ችሁኛል፡፡’
37“ጻድቃንም መልሰው እንዲህ ይሉታል፤
‘ጌታ ሆይ፤ ተርበህ አይተን መቼ አበላ
ንህ? ወይም ተጠምተህ አይተን መቼ አጠ
ጣንህ? 38እንግዳ ሆነህ አይተን መቼ ተቀ
በልንህ? ወይስ ታርዘህ አይተን መቼ አለ
በስንህ? 39እንዲሁም ታመህ ወይም ታስ
ረህ አይተን መቼ ጠየቅንህ?’
40“ንጉሡም መልሶ፣ ‘እውነት እላችኋ
ለሁ፣ ከእነዚህ አነስተኛ ከሆኑት ወንድ
ሞቼ ለአንዱ ያደረጋችሁት፣ ለእኔ እንዳ
ደረጋችሁት ነው’ ይላቸዋል፡፡
41“ከዚያም በግራው በኩል ላሉት ደግሞ
እንዲህ ይላቸዋል፤ ‘እናንተ የተረገማችሁ፤
ለዲያብሎስና ለመላእክቱ ወደ ተዘጋጀው
የዘላለም እሳት ከእኔ ተለይታችሁ ሂዱ፤
42ምክንያቱም ተርቤ አላበላችሁኝም፤ ተጠ
ምቼ አላጠጣችሁኝም፤ 43እንግዳ ሆኜ አል
ተቀበላችሁኝም፤ ታርዤ አላለበሳችሁኝም፤
ታምሜና ታስሬ አልጠየቃችሁኝም፡፡’
44“እነርሱም መልሰው፣ ‘ጌታ ሆይ፤ ተር
በህ ወይም ተጠምተህ፣ እንግዳ ሆነህ ወይም
ታርዘህ፣ ታመህ ወይም ታስረህ ዐይተን
መቼ አልደረስንልህም’ ይሉታል፡፡
45“በዚያን ጊዜ እርሱም መልሶ፣ ‘እውነት
እላችኋለሁ፣ ከእነዚህ አነስተኛ ከሆኑት
ወንድሞቼ ለአንዱ አለማድረጋችሁ፣ ለእኔ
እንዳላደረጋችሁት ነው’ ይላቸዋል፡፡
46“እነዚህም ወደ ዘላለም ፍርድ፣ ጻድ
ቃን ግን ወደ ዘላለም ሕይወት ይሄዳሉ፡፡”

25፥30 ማቴ8፥12
25፥31ማቴ19፥28፤ ሉቃ17፥30
25፥32 ሚል3፥18፤ ሕዝ34፥17፡20
25፥34 ማቴ3፥2፤ 5፥3፡10፡9፤19፥14፤ ሐሥ20፥32፤ 1ቆሮ 15፥50፤ ገላ5፥21፤ዕብ 4፥3፤ 9፥26፤ያዕ2፥5፤ ራእ13፥8፤17፥8
25፥35 ኢዮ31፥32፤ ዕብ13፥2
25፥36 ኢሳ58፥7፤ ሕዝ18፥7፤ 2ጢሞ 1፥16፤ ያዕ1፥27፤2፥15፡16
25፥40 ማቴ10፥40 ፡42፤ዕብ13፥2
25፥41 ኢሳ66፥24፤ ማቴ3፥12፤5፥22፤ 7፥23፤ማር9፥43፡48፤ ሉቃ3፥17፤ 2ጴጥ2፥4፤ይሁ7
25፥45 ምሳ14፥31፤ 17፥5
25፥46 ዳን12፥2፤ ማቴ19፥29፤ ዮሐ3፥15፡16፡36፤ 5፥29፤17፥2፡3፤ ሐሥ24፥15፤ ሮሜ2፥7፤ገላ6፥8፤ 1ዮሐ1፥2፤5፥11፡ 13፡20
26፥1 ማቴ7፥28
26፥2 ዮሐ11፥55
26፥3 ቍ57፤ መዝ2፥2፤ሉቃ3፥2፤ ዮሐ 11፥47-53፤ 18፥13፡ 14፡24፡28፤ ሐሥ4፥6
26፥4 ማቴ12፥14
26፥5 ማቴ27፥24
26፥6 ማቴ21፥17
26፥11 ዘዳ15፥11
26፥12 ዮሐ19፥40
26፥14 ቍ25፡47፤ ማቴ10፥4
26፥15 ዘፀ21፥32፤ ዘካ11፥12

አይሁድ በኢየሱስ ላይ መዶለታቸው

26፥2-5 ተጓ ምብ - ማር 14፥1፡2፤ ሉቃ 22፥1፡2

26 ኢየሱስ እነዚህን ነገሮች ተናግሮ
ከጨረሰ በኋላ፣ ደቀ መዛሙርቱን፣
2“ከሁለት ቀን በኋላ ፋሲካ እንደሚሆን
ታውቃላችሁ፤ የሰው ልጅም ሊሰቀል
አልፎ ይሰጣል” አላቸው፡፡
3ከዚህ በኋላ የካህናት አለቆችና የሕዝብ
ሽማግሌዎች ቀያፋ በተባለ ሊቀ ካህን
ግቢ ውስጥ ተሰብስበው፤ 4በረቀቀ መንገድ
ኢየሱስን ለማስያዝና ለማስገደል ተማከሩ፡፡
5ነገር ግን፣ “በሕዝቡ መካከል ረብሻ እንዳ
ይነሣ በበዓል ቀን አይሁን” በማለት ተስ
ማሙ፡፡

ኢየሱስን ሽቶ የቀባችው ሴት

26፥6-13 ተጓ ምብ - ማር 14፥3-9
26፥6-13 ማመ - ሉቃ 7፥37፡38፤ ዮሐ 12፥1-8

6ኢየሱስ በቢታንያ በለምጻሙ በስምዖን
ቤት ሳለ፣ 7አንዲት ሴት ዋጋው እጅግ
ውድ የሆነ አንድ ብልቃጥ የአልባስጥሮስ
ሽቶ ይዛ ወደ እርሱ ቀረበች፤ በማእድ ላይ
ተቀምጦ ሳለም በራሱ ላይ አፈሰሰችው፡፡
8ደቀ መዛሙርቱ ይህንን በተመለከቱ
ጊዜ ተቈጥተው እንዲህ አሉ፤ “ይህ ሁሉ
ብክነት ለምንድነው? 9ሽቶው በብዙ ዋጋ
ተሸጦ ገንዘቡን ለድኾች መስጠት ሲቻል!”
10ኢየሱስ ይህን ዐውቆ እንዲህ አላቸው፤
“ይህችን ሴት ለምን ታስቸግሯታላችሁ?
መልካም ነገር አድርጋልኛለች፤ 11ድኾች
ምንጊዜም ከእናንተ ጋር ናቸው፤ እኔ ግን
ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር አልሆንም፡፡ 12ሽቶ
ውን በሰውነቴ ላይ በማፍሰሷ፣ እኔን ለቀ
ብር ለማዘጋጀት ነው፤ 13እውነት እላችኋ
ለሁ፤ ይህ ወንጌል በሚሰበክበት በዓለም
ዙሪያ ሁሉ፣ በየትኛውም ስፍራ እርሷ
ያደረገችው በመታሰቢያነት ይነገርላታል፡፡”

ይሁዳ ኢየሱስን አሳልፎ ለመስጠት ተስማማ

26፥14-16 ተጓ ምብ - ማር 14፥10፡11፤ ሉቃ 22፥3-6

14ከዚህ በኋላ ከዐሥራ ሁለቱ አንዱ የነ
በረውና የአስቆሮቱ ይሁዳ የተባለው ወደ
ካህናት አለቆች ሄዶ፣ 15“እርሱን አሳልፌ
ብሰጣችሁ እናንተስ ምን ትሰጡኛላችሁ?”
አላቸው፡፡ እነርሱም ሠላሳ ጥሬ ብር ቈጥ
ረው ሰጡት፡፡ 16ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ይሁዳ፣
ኢየሱስን አሳልፎ የሚሰጥበትን አመቺ
ጊዜ ይፈልግ ነበር፡፡

የጌታ ራት

26፥17-19 ተጓ ምብ - ማር 14፥12-16፤ ሉቃ 27፥7-13
26፥20-24 ተጓ ምብ - ማር 14፥17-21
26፥26-29 ተጓ ምብ - ማር 14፥22-25፤ ሉቃ22፥17-20፤
1ቆሮ 11፥23-25

[17]በቂጣ በዓል የመጀመሪያ ቀን ደቀ
መዛሙርቱ ወደ ኢየሱስ ቀርበው፣ “ፋሲ
ካን እንድትበላ የት እንድናዘጋጅልህ ትፈ
ልጋለህ?” አሉት።
[18]እርሱም፣ “ወደ ከተማ ሄዳችሁ እገሌ
የተባለውን ሰው፣‘መምህር፣ “ጊዜዬ ተቃር
ቦአልና ከደቀ መዛሙርቴ ጋር ፋሲካን በቤ
ትህ አከብራለሁ” ብሏል’ በሉት” አላቸው።
[19]ደቀ መዛሙርቱም ኢየሱስ ባዘዛቸው መሠ
ረት የፋሲካን ራት አዘጋጁ።
[20]በመሸም ጊዜ ኢየሱስ ከዐሥራ ሁለቱ
ጋር በማእድ ተቀመጠ። [21]በመብላት ላይ
ሳሉም፣ “እውነት እላችኋለሁ፣ ከእናንተ
አንዱ አሳልፎ ይሰጠኛል” አላቸው።
[22]እነርሱም እጅግ ዐዝነው፣ ተራ በተራ፣
“ጌታ ሆይ፤ እኔ እሆን ይሆን?” አሉት።
[23]እርሱም መልሶ እንዲህ አላቸው፤ “አሳ
ልፎ የሚሰጠኝ ከእኔ ጋር እጁን ከወጭቱ
ውስጥ ያጠለቀው ነው። [24]የሰው ልጅ ስለ
እርሱ እንደ ተጻፈው ይሄዳል፤ ነገር ግን
የሰውን ልጅ አሳልፎ ለሚሰጠው ለዚያ ሰው
ወዮለት፤ ያ ሰው ሳይወለድ ቢቀር ይሻ
ለው ነበር።”
[25]አሳልፎ የሚሰጠው ይሁዳም፣ “መም
ህር ሆይ፣ እኔ እሆንን?” አለው።
እርሱም፣ “አንተ አልህ”[ሸ] አለው።
[26]እየበሉ ሳሉ፣ ኢየሱስ እንጀራን አንሥቶ
ባረከ፤ ቈርሶም ለደቀ መዛሙርቱ በመ
ስጠት፣ “እንካችሁ ብሉ፤ ይህ ሥጋዬ ነው”
አላቸው።
[27]ከዚያም ጽዋውን አንሥቶ አመሰገነ፤
ለደቀ መዛሙርቱም በመስጠት እንዲህ
አላቸው፤ “ሁላችሁም ከዚህ ጠጡ፤ [28]ስለ
ብዙዎች የኀጢአት ይቅርታ የሚፈስ የአ
ዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው። [29]እላችኋለሁ፤
በአባቴ መንግሥት ከእናንተ ጋር በአዲስ
መልክ እስከምጠጣበት እስከዚያ ቀን ድረስ፣
ከእንግዲህ ከዚህ የወይን ፍሬ አልጠ
ጣም።”
[30]መዝሙር ከዘመሩ በኋላ ወደ ደብረ
ዘይት ተራራ ወጡ።

የጴጥሮስ ክሕደት አስቀድሞ መነገሩ

26፥31-35 ተጓ ምብ - ማር 14፥27-31፤ ሉቃ 23፥31-34

[31]ቀጥሎም ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፤
“ሁላችሁም በዚህች ሌሊት በእኔ ተሰናክ
ላችሁ ትሄዳላችሁ፤ እንዲህ ተብሎ ተጽፎ
አልና፤

26፥17 ዘፀ12፥18-20፤ ዘዳ16፥5-8
26፥18 ማር14፥35፡41፤ዮሐ7፥6፡8፡30፤ ዮሐ8፥20፤12፥23፤ 13፥1፤17፥1
26፥21 ሉቃ22፥21-23፤ዮሐ13፥21
26፥23 መዝ41፥9፤ ዮሐ13፥18
26፥24 ቍ31፡54፡56፤ኢሳ53፤ ዳን9፥26፤ማር9፥12፤ ሉቃ24፥25-27፡46፤ ሐሥ17፥2፡3፤ 26፥22፡23፤ 1ጴጥ1፥10፡11
26፥25 ማቴ10፥4፤ 23፥7
26፥26 ማቴ14፥19
26፥27 1ቆሮ10፥16
26፥28 ዘፀ24፥6-8፤ ዘካ9፥11፤ሚል2፥5፤ ማቴ20፥28፤ ማር1፥4፤ዕብ9፥20፤ 10፥29፤13፥20
26፥29 ሐሥ10፥41
26፥30 ማቴ21፥1
26፥31 ዘካ13፥7፤ ማቴ11፥6፤ ዮሐ16፥32
26፥32 ማቴ28፥7፡ 10፡16
26፥34 ቍ75፤ ዮሐ 13፥38
26፥35 ዮሐ13፥37
26፥37 ማቴ4፥21
26፥38 ቍ40፡41፤ ዮሐ12፥27
26፥39 ቍ42፤ መዝ 40፥6-8፤ ኢሳ50፥5፤ ማቴ6፥10፤20፥22፤ ዮሐ4፥34፤5፥30፤ 6፥38
26፥40 ቍ38
26፥41 ማቴ6፥13
26፥42 ቍ39
26፥45 ቍ18

“ ‘እረኛውን እመታለሁ፤
የመንጋውም በጎች ይበተናሉ።’

[32]ነገር ግን ከተነሣሁ በኋላ ቀድሜአችሁ
ወደ ገሊላ እሄዳለሁ።”
[33]ጴጥሮስም መልሶ፣ “ሌሎች በሙሉ
በአንተ ምክንያት ቢሰናከሉ እንኳ እኔ
በፍጹም አልሰናከልም!” አለው።
[34]ኢየሱስም፣ “እውነት እልሃለሁ፤ በዛ
ሬዋ ሌሊት ዶሮ ከመጮኹ በፊት ሦስት
ጊዜ ትክደኛለህ” አለው።
[35]ጴጥሮስ ግን፣ “ከአንተ ጋር መሞት ቢያ
ስፈልግ እንኳ ከቶ አልክድህም!” አለው።
ሌሎቹም ደቀ መዛሙርት በሙሉ እንደዚሁ
አሉ።

የኢየሱስ ጸሎት በጌቴሴማኒ

26፥36-46 ተጓ ምብ - ማር 14፥32-42፤ ሉቃ 22፥40-46

[36]ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ
ጋር ጌቴሴማኒ ወደሚባል ስፍራ ሄደ፤ እነ
ርሱንም፣ “ወደዚያ ሄጄ በምጸልይበት ጊዜ
እናንተ እዚህ ተቀመጡ” አላቸው። [37]ከእ
ርሱም ጋር ጴጥሮስንና ሁለቱን የዘብዴ
ዎስ ልጆች ይዞ ሄደ፣ ይተክዝና ይጨነቅ
ጀመር፤ [38]ከዚያም፣ “ነፍሴ እስከ ሞት
ድረስ እጅግ ዐዝናለች፤ ከእኔ ጋር በመት
ጋት እዚሁ ቈዩ” አላቸው።
[39]ጥቂት ዕልፍ ብሎ በግንባሩ በመደ
ፋት፣ “አባቴ ሆይ፤ ቢቻል ይህ ጽዋ ከእኔ
ይለፍ፤ ነገር ግን እኔ እንደምፈልገው ሳይ
ሆን አንተ እንደምትፈልገው ይሁን” ብሎ
ጸለየ።
[40]ከዚያም ተመልሶ ወደ ደቀ መዛሙርቱ
ሲመጣ፣ ተኝተው አገኛቸው፤ ጴጥሮስንም
እንዲህ አለው፤ “እንግዲህ፤ ከእኔ ጋር አንድ
ሰዓት እንኳ መትጋት አቃታችሁን? [41]ወደ
ፈተና እንዳትገቡ ትጉና ጸልዩ፤ መንፈስ
ዝግጁ ነው፤ ሥጋ ግን ደካማ ነው።”
[42]እንደ ገና ለሁለተኛ ጊዜ ሄዶ፣ “አባት
ሆይ፤ ይህ ሳልጠጣው የማያልፍ ጽዋ ከሆነ፣
ፈቃድህ ይፈጸም” ብሎ ጸለየ።
[43]እንደ ገናም በመጣ ጊዜ ዐይኖቻቸው
በእንቅልፍ ከብደው ስለ ነበር ተኝተው
አገኛቸው።
[44]ትቶአቸውም እንደ ገና በመሄድ ለሦስ
ተኛ ጊዜ ቀደም ብሎ የጸለየውን ጸሎት
ደገመ።
[45]ከዚያም ወደ ደቀ መዛሙርቱ ተመ
ልሶ እንዲህ አላቸው፤ “አሁንም ዐርፋችሁ
ተኝታችኋል? እነሆ፤ ሰዓቱ ቀርቦአል፤
የሰው ልጅ በኀጢአተኞች እጅ ዐልፎ ይሰ

[ሸ]25 ወይም “አንተ ራስህ ተናገርህ”

ጣል፤ [46]ተነሡ! እንሂድ፤ አሳልፎ የሚሰጠ
ኝም እየመጣ ነው።”

የኢየሱስ መያዝ

26፥47-56 ተጓ ምብ - ማር 14፥43-50፤ ሉቃ 27፥47-53

[47]በመናገር ላይ እያለ፣ ከዐሥራ ሁለቱ
አንዱ ይሁዳ መጣ፤ ከካህናት አለቆችና
ከሕዝቡ ሽማግሌዎች ዘንድ የተላኩ ሰይ
ፍና ዱላ የያዙ ብዙ ሰዎችም አብረውት
ነበሩ። [48]ይሁዳም፣ “እኔ የምስመው እርሱ
ነው፤ ያዙት” ብሎ ምልክት ሰጥቶአቸው
ስለ ነበር፣ [49]በቀጥታ ወደ ኢየሱስ ሄዶ፣
“መምህር ሆይ፤ ሰላም ለአንተ ይሁን” በማ
ለት ሳመው።
[50]ኢየሱስም፣ “ወዳጄ ሆይ፤ የመጣህበ
ትን ፈጽም”[ቀ] አለው።
በዚህ ጊዜ ሰዎቹ ቀርበው ኢየሱስን ያዙት፤
አሰሩትም። [51]ከኢየሱስ ጋር ከነበሩትም አንዱ
እጁን ዘርግቶ ሰይፉን መዘዘና የሊቀ ካህና
ቱን አገልጋይ መትቶ ጆሮውን ቈረጠው።
[52]ኢየሱስም እንዲህ አለው፤ “በል ሰይፍ
ህን ወደ ሰገባው መልስ፤ ሰይፍን የሚመ
ዝዙ ሁሉ በሰይፍ ይጠፋሉ። [53]ካስፈለገ
አባቴን ብለምነው ከዐሥራ ሁለት ክፍለ
ሰራዊት የሚበልጡ መላእክት የማይሰድ
ልኝ ይመስልሃል? [54]ይህ ቢሆን ደግሞ ቅዱ
ሳት መጻሕፍት ይሆናል ያሉት ነገር እን
ዴት ይፈጸማል?”
[55]በዚያን ጊዜ ኢየሱስ ሕዝቡን እንዲህ
አላቸው፤ “ወንበዴ እንደሚይዝ ሰው ሰይ
ፍና ዱላ ይዛችሁ ልትይዙኝ መጣችሁ?
በየዕለቱ በቤተ መቅደስ ተቀምጬ ሳስተ
ምር አልያዛችሁኝም ነበር፤ [56]ነገር ግን
ይህ ሁሉ የሆነው ነቢያት በቅዱሳት መጻሕ
ፍት የተናገሩት ይፈጸም ዘንድ ነው።” በዚ
ያን ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ ጥለውት
ሸሹ።

ኢየሱስ በአይሁድ ሸንጎ ፊት

26፥57-68 ተጓ ምብ - ማር 14፥53-65፤ ዮሐ 18፥12፡13፡19-24

[57]በዚህ ጊዜ ኢየሱስን የያዙት ሰዎች፣
የኦሪት የሕግ መምህራንና የሕዝብ ሽማ
ግሌዎች ተሰብስበው ወደ ነበሩበት፣ ወደ
ሊቀ ካህናቱ ወደ ቀያፋ ወሰዱት። [58]ነገር
ግን ጴጥሮስ ከርቀት ሆኖ እስከ ሊቀ ካህ
ናቱ ቅጥር ግቢ ይከተለው ነበር፤ ወደ
ውስጥ ገብቶም የሁኔታውን መጨረሻ ለማ
የት ከጠባቂዎች ጋር ተቀመጠ።
[59]በዚህ ጊዜ የካህናት አለቆችና የአይ
ሁድ ሸንጎ በሙሉ ኢየሱስን ለማስገደል
የሐሰት ማስረጃ ይፈልጉ ነበር፤ [60]ብዙ የሐ
ሰት ምስክሮች ቢቀርቡም በቂ ማስረጃ
አላገኙም፤ በኋላ ግን ሁለት ሰዎች ቀር

26፥47 ማቴ10፥4
26፥49 ቍ25፤ ማቴ23፥7
26፥50 ማቴ20፥13፤ 22፥12
26፥51 ሉቃ22፥36፤ ዮሐ18፥10
26፥52 ዘፍ9፥6፤ ዘፀ21፥12፤ራእ13፥10
26፥53 2ነገ6፥17፤ ዳን7፥10፤ማቴ4፥11
26፥54 ቍ24፤ ማቴ1፥22
26፥55 ማር12፥35፤ ሉቃ21፤37፤ ዮሐ7፥14፡28፥18፥20
26፥56 ቍ24፤ ማቴ1፥22
26፥57 ቍ3
26፥58 ቍ69፤ ማር14፥66፤15፥16፤ ሉቃ11፥21፤22፥55፤ ዮሐ7፥32፡45፡46፤ 18፥15
26፥59 ማቴ5፥22
26፥60 ዘዳ19፥15፤ መዝ27፥12፤35፥11፤ ሐሥ6፥13
26፥61 ዮሐ2፥19
26፥63 ዘሌ5፥1፤ ማቴ4፥3፤16፥16፤ ማር14፥61፤ ሉቃ22፥67
26፥64 ማቴ27፥11፤ ማር16፥19፤ ሉቃ22፥70፤ራእ1፥7
26፥65 ማር14፥63
26፥66 ዘሌ24፥16፤ ዮሐ 19፥7
26፥67 ማቴ16፥21
26፥68 ሉቃ22፥63-65

በው፣ [61]“ይህ ሰው፣ ‘የእግዚአብሔርን ቤተ
መቅደስ አፍርሼ፣ በሦስት ቀን ውስጥ መልሼ
ልሠራው እችላለሁ’ ብሎአል” በማለት
ተናገሩ።
[62]በዚህ ጊዜ ሊቀ ካህናቱ ተነሥቶ በመ
ቆም፣ “እነዚህ ሰዎች ለሚመሰክሩብህ ሁሉ
ምንም መልስ አትሰጥምን?” አለው። [63]ኢየ
ሱስ ግን ዝም አለ።
ሊቀ ካህናቱም፣ “በሕያው እግዚአብሔር
አምልሃለሁ፤ አንተ ክርስቶስ[በ] የእግዚአ
ብሔር ልጅ እንደ ሆንህ ንገረን” አለው።
[64]ኢየሱስም፣ “አንተው ራስህ ብለኸዋል፤
ነገር ግን ለሁላችሁም ልንገራችሁ፤ ወደ
ፊት የሰው ልጅ በኀያሉ ቀኝ ተቀምጦ በሰ
ማይ ደመና ሲመጣ ታዩታላችሁ” አለው።
[65]በዚህ ጊዜ ሊቀ ካህናቱ ልብሱን ቀዶ፣
“በእግዚአብሔር ላይ የስድብ ቃል ተናግሮ
አል፤ ከዚህ ሌላ ምን ምስክርነት ያስፈ
ልገናል? በእግዚአብሔር ላይ የስድብ ቃል መና
ገሩን እናንተው ራሳችሁ ሰምታችኋል፤
[66]ምን ይመስላችኋል?” አላቸው።
እነርሱም፣ “ሞት ይገባዋል!” ብለው
መለሱ።
[67]በዚህ ጊዜ ፊቱ ላይ እየተፉ በጡጫ
መቱት፤ ሌሎቹም በጥፊ እየመቱት፣ [68]“ክር
ስቶስ ሆይ፤ ማነው የመታህ? እስቲ ትን
ቢት ንገረን!” አሉት።

ጴጥሮስ ኢየሱስን ካደ

26፥69-75 ተጓ ምብ - ማር 14፥66-72፤
ሉቃ 22፥55-62፤ ዮሐ 18፥16-18፡25-27

[69]ከዚህ በኋላ፣ ጴጥሮስ በሊቀ ካህናቱ
ግቢ ውስጥ ተቀምጦ ሳለ፣ አንዲት የቤት
ሠራተኛ ወደ እርሱ ቀርባ፣ “አንተም ከገ
ሊላው ኢየሱስ ጋር ነበርህ” አለችው።
[70]እርሱ ግን፣ “ምን እንደምትናገሪ አላ
ውቅም” በማለት በሁላቸውም ፊት ካደ።
[71]ከግቢው መውጫ ወደ ሆነው በር ሲያ
መራ ሌላዋ ሠራተኛ ተመልክታው፣ በዚያ
ለነበሩት ሰዎች፣ “ይህ ሰው ከናዝሬቱ ኢየ
ሱስ ጋር ነበር” አለች።
[72]እርሱም በመሐላ ቃል፣ “ሰውየውን አላ
ውቀውም!” ሲል ዳግመኛ ካደ።
[73]ከጥቂት ጊዜ በኋላ፣ በዚያ ቆመው የነ
በሩት ሰዎች ቀርበው ጴጥሮስን፣ “አነጋገ
ርህ ስለሚያጋልጥህ፣ በርግጥ አንተም ከእ
ነርሱ አንዱ ነህ!” አሉት።
[74]እርሱም እየማለና እየተገዘተ፣ “እኔ
ሰውየውን አላውቀውም!” አላቸው።

[ቀ]50 ወይም *“ወዳጄ ሆይ፤ ለምን መጣህ?”*
[በ]63 ወይም *“መሲሑ”*፤ እንደዚሁም ቍ 68

ወዲያውም ዶሮ ጮኸ። 75በዚህ ጊዜ
ጴጥሮስ፣ “ዶሮ ሳይጮህ ሦስት ጊዜ ትክ
ደኛለህ” ብሎ ኢየሱስ የተናገረው ቃል
ትዝ አለው፤ ጴጥሮስም ወደ ውጭ ወጥቶ
መራራ ልቅሶ አለቀሰ።

ይሁዳ ራሱን ሰቀለ

27 ጠዋት በማለዳ ላይ፣ የካህናት አለ
ቆችና የሕዝብ ሽማግሌዎች ሁሉ
ኢየሱስ ስለሚገደልበት ሁኔታ ተመካከሩ፤
2ካሰሩትም በኋላ ወስደው ለገዥው ለጲላ
ጦስ አሳልፈው ሰጡት።
3አሳልፎ የሰጠው ይሁዳም ኢየሱስ
እንደ ተፈረደበት ባየ ጊዜ ተጸጸተ፤ የወሰ
ደውን ሠላሳ ጥሬ ብር ለካህናት አለቆችና
ለሕዝቡ ሽማግሌዎች መልሶ በመስጠት፣
4“ንጹሕ ሰው አሳልፌ በመስጠቴ በድያ
ለሁ” አለ።
እነርሱም፣ “ታዲያ እኛ ምን አገባን፤ የራ
ስህ ጕዳይ ነው!” አሉት።
5ስለዚህ ይሁዳ ብሩን በቤተ መቅደስ
ውስጥ ወርውሮ ወጣ፤ ሄዶም ራሱን ሰቅሎ
ሞተ።
6የካህናት አለቆች ብሩን አንሥተው፣
“የደም ዋጋ ስለሆነ ወደ መባ ልንጨም
ረው አይፈቀድም” አሉ፤ 7ተመካክረውም
ለእንግዶች የመቃብር ስፍራ እንዲሆን
በገንዘቡ የሸክላ ሠሪውን ቦታ ገዙበት።
8ስለዚህም ያ ቦታ እስከ ዛሬ ድረስ “የደም
መሬት” ተብሎ ይጠራል። 9በዚህም በነቢዩ
ኤርምያስ እንዲህ ተብሎ የተነገረው ተፈ
ጸመ፤ “ለእርሱ ዋጋ ይሆን ዘንድ የእስራ
ኤል ልጆች የገመቱትን ሠላሳ ጥሬ ብር
ተቀበሉ፤ 10እግዚአብሔርም ባዘዘኝ መሠረት
ለሸክላ ሠሪው ቦታ ከፈሉ።”

ኢየሱስ በጲላጦስ ፊት

27፥11-26 ተጓ ምብ - ማር 15፥2-15፤
ሉቃ 23፥2፡3፡18-25፤ ዮሐ 18፥29-19፥16

11በዚህ ጊዜ ኢየሱስ አገረ ገዥው ፊት
ቀረበ፤ አገረ ገዥውም፣ “አንተ የአይሁድ
ንጉሥ ነህን?” በማለት ጠየቀው።
ኢየሱስም፣ “አንተው እንዳልኸው ነው”
ሲል መለሰለት።
12የካህናት አለቆችና ሽማግሌዎች ሲከ
ሱት ግን ምንም መልስ አልሰጠም። 13በዚህ
ጊዜ ጲላጦስ፣ “ስንት ነገር አቅርበው እን
ደሚከሱህ አትሰማምን?” አለው። 14እርሱ
ግን አገረ ገዥው እስኪገረም ድረስ ለቀረ
በበት ክስ አንዲት ቃል እንኳ አልመለ
ሰም።
15አገረ ገዥው ሕዝቡ በበዓሉ እንዲፈታ

26፥75 ቍ34፤ ዮሐ 13፥38
27፥1 ማቴ12፥14፤ ማር15፥1፤ ሉቃ22፥66
27፥2 ማቴ20፥19፤ ማር15፥1፤ሉቃ13፥1፤ ሐሥ3፥13፤ 1ጢሞ 6፥13
27፥3 ማቴ10፥4፤ 26፥14፡15
27፥4 ቍ24
27፥5 ሉቃ1፥9፡21፤ ሐሥ1፥18
27፥8 ሐሥ1፥19
27፥9 ማቴ1፥22
27፥10 ኤር32፥6-9፤ ዘካ11፥12፡13
27፥11 ማቴ2፥2
27፥12 ማር14፥61
27፥13 ማቴ26፥62
27፥14 ማር14፥61
27፥15 ዮሐ18፥39
27፥17 ቍ22፤ ማቴ1፥16
27፥19 ቍ24፤ ዘፍ20፥6፤ዘኍ12፥6፤ 1ነገ3፥5፤ኢዮ33፥14-16፤ማቴ1፥20፤ 2፥12፡13፡19፡22፤ ዮሐ19፥13
27፥20 ሐሥ3፥14
27፥22 ማቴ1፥16
27፥24 ቍ4፤ ዘዳ 21፤6-8፤ መዝ26፥6፤ማቴ26፥5
27፥25 ኢሱ2፥19፤ ሐሥ5፥28
27፥26 ኢሳ53፥5፤ ዮሐ19፥1
27፥27 ዮሐ18፥28፡ 33፤19፥9
27፥28 ዮሐ19፥2
27፥29 ኢሳ53፥3፤ ዮሐ19፥2፡3
27፥30 ማቴ16፥21
27፥31 ኢሳ53፥7

ላቸው የሚጠይቁትን አንድ እስረኛ የመ
ፍታት ልማድ ነበረው። 16በዚያን ጊዜ
በዐመፅ የታወቀ በርባን የሚባል እስረኛ
ነበር። 17ሕዝቡ እንደተሰበሰቡ ጲላጦስ፣
“ከበርባንና ክርስቶስ ከሚባለው ከኢየሱስ፣
ማንን እንድፈታላችሁ ትፈልጋላችሁ?” አላ
ቸው፤ 18ጲላጦስም በቅናት አሳልፈው እንደ
ሰጡት ያውቅ ነበርና።
19በፍርድ ወንበር ላይ ተቀምጦ ሳለ
ሚስቱ፣ “በእርሱ ምክንያት ዛሬ በሕልም
ብዙ ስለተሠቃየሁ፣ በዚያ ንጹሕ ሰው ላይ
ምንም ነገር እንዳታደርግ” የሚል መልእ
ክት ላከችበት።
20ነገር ግን የካህናት አለቆችና ሽማግሌ
ዎች በርባን እንዲፈታላቸው ኢየሱስ ግን
እንዲገደል ይለምኑ ዘንድ ሕዝቡን ያግባቡ
ነበር።
21አገረ ገዥውም፣ “ከሁለቱ ማንን እንድ
ፈታላችሁ ትፈልጋላችሁ?” በማለት ጠየቀ።
እነርሱም፤ “በርባንን!” በማለት መለሱ።
22ጲላጦስም፣ “ታዲያ ክርስቶስ የተባለ
ውን ኢየሱስንስ ምን ላድርገው?” አላቸው።
ሁሉም፣ “ይሰቀል!” አሉ።
23ጲላጦስም፣ “ለምን? ምን ክፉ ነገር
አድርጎአል?” በማለት ጠየቃቸው።
እነርሱ ግን አብዝተው እየጮኹ፣ “ይሰ
ቀል!” አሉ።
24ጲላጦስ ሁኔታው ሽብር ከማስነሣት
በስተቀር ምንም ፋይዳ የሌለው መሆኑን
ተመልክቶ፣ “እኔ ከዚህ ሰው ደም ንጹሕ
ነኝ፤ ከእንግዲህ ኀላፊነቱ የራሳችሁ ነው”
በማለት ውሃ አስመጥቶ በሕዝቡ ፊት እጆ
ቹን ታጠበ።
25ሕዝቡም በሙሉ፣ “ደሙ በእኛና በል
ጆቻችን ላይ ይሁን!” ብለው መለሱ።
26በዚህ ጊዜ በርባንን ፈታላቸው፤ ኢየሱ
ስን ግን ካስገረፈው በኋላ እንዲሰቀል አሳ
ልፎ ሰጠው።

ኢየሱስ በሮማውያን ወታደሮች እጅ

27፥27-31 ተጓ ምብ - ማር 15፥16-20

27ከዚያም የአገረ ገዥው ወታደሮች ኢየ
ሱስን ወደ ገዥው ግቢ ወሰዱት፤ ሰራዊቱ
ንም ሁሉ በዙሪያው አሰባሰቡ። 28ልብሱን
ገፈው ቀይ ልብስ አጠለቁለት፤ 29እሾኽ
ጕንጕነው አክሊል በመሥራት ራሱ ላይ
ደፉበት፤ የሸምበቆ በትር በቀኝ እጁ በማ
ስያዝ በፊቱ ተንበርክከው፣ “የአይሁድ
ንጉሥ ሆይ፤ ሰላም ለአንተ ይሁን” በማ
ለት አሾፉበት፤ 30ተፉበትም፤ የሸምበቆ
በትሩን ከእጁ ወስደው ራሱ ላይ በሸምበ
ቆው ደግመው ደጋግመው መቱት፤ 31ካሾ

ፉበት በኋላም ቀዩን ልብስ ገፈው የራሱን
መጐናጸፊያ አለበሱት፤ ሊሰቅሉትም ይዘ
ውት ሄዱ፡፡

የኢየሱስ መሰቀል

27፥33-44 ተጓ ምብ - ማር 15፥22-32፤ ሉቃ 23፥33-43፤
ዮሐ 19፥17-24

32ይዘውትም ሲሄዱ ስምዖን ተብሎ
የሚጠራ የቀሬና ሰው አገኙ፤ መስቀሉንም
እንዲሸከም አስገደዱት፡፡
33ትርጕሙ፣ "የራስ ቅል ስፍራ" ከሆነው
ጎልጎታ ከተባለው ቦታ ሲደርሱ፣ 34ከሐሞት
ጋር የተቀላቀለ የወይን ጠጅ እንዲጠጣ
ሰጡት፤ እርሱ ግን ቀምሶ ሊጠጣው አል
ፈቀደም፡፡ 35ከሰቀሉትም በኋላ ዕጣ ጥለው
ልብሱን ተካፈሉ፤† 36በዚያም ተቀምጠው
ይጠብቁት ነበር፡፡ ከራስጌውም፣ 37"ይህ
የአይሁድ ንጉሥ ኢየሱስ ነው" የሚል የክስ
ጽሑፍ አኖሩ፡፡ 38ሁለት ወንበዴዎች አንዱ
በቀኙ፣ አንዱ በግራው አብረውት ተሰቅ
ለው ነበር፡፡ 39መንገድ ዐላፊዎችም በኀ
ይል እየተሳደቡና ራሳቸውን እየነቀነቁ፣
40"ቤተ መቅደስን አፍርሰህ በሦስት ቀን
ውስጥ የምትሠራው፤ እስቲ ራስህን አድን!
የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ በል ከመስቀል
ውረድ!" ይሉት ነበር፡፡
41የካህናት አለቆችም ከኦሪት ሕግ መም
ህራንና ከሽማግሌዎች ጋር ሆነው እያሾ
ፉበት እንዲህ ይሉ ነበር፤ 42"ሌሎችን አዳነ፤
ራሱን ግን ማዳን አይችልም! የእስራኤል
ንጉሥ ከሆነ አሁን ከመስቀል ይውረድ፤
እኛም እናምንበታለን፡፡ 43በእግዚአብሔር
ታምኖአል፤ 'የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ' ይል ስለ
ነበር እስቲ ከወደደው አሁን ያድነው!"
44ከእርሱ ጋር የተሰቀሉት ወንበዴዎችም
እንደዚሁ የስድብ ናዳ ያወርዱበት ነበር፡፡

የኢየሱስ መሞት

27፥45-56 ተጓ ምብ - ማር 15፥33-41፤ ሉቃ 23፥44-49

45ከቀኑ ስድስት ሰዓት ጀምሮ እስከ ዘጠኝ
ሰዓት ድረስ በምድር ሁሉ ላይ ጨለማ
ሆነ፡፡ 46በዘጠኝ ሰዓት ገደማ፣ ኢየሱስ
ድምፁን ከፍ አድርጎ፣ "ኤሎሂ! ኤሎሂ! ላማ
ሰበቅታኒ?" እያለ ጮኸ፤ ትርጕሙም "አም
ላኬ፤ አምላኬ፤ ለምን ተውኸኝ?" ማለት
ነው፡፡ 47በዚያ ቆመው ከነበሩት አንዳንዶቹ
ጩኸቱን ሲሰሙ፣ "ኤልያስን እየተጣራ
ነው!" አሉ፡፡
48ወዲያውም ከእነርሱ አንዱ ሮጦ ሰፍ
ነግ በመውሰድ የኮመጠጠ ወይን ጠጅ
ውስጥ ነከረው፤ ሰፍነጉንም በሸምበቆ ዘንግ
ጫፍ ላይ በማድረግ እንዲጠጣው ለኢየሱስ
አቀረበለት፡፡ 49የቀሩት ግን፣ "ተውት፤ እስቲ

27፥32 ማር15፥21፤ ሉቃ23፥26፤ሐሥ2፥10፤6፥9፤11፥20፤13፥1፤ዕብ13፥12
27፥33 ዮሐ19፥17
27፥34 ቍ48፤ መዝ 69፥21
27፥35 መዝ22፥18
27፥36 ቍ54
27፥38 ኢሳ53፥12
27፥39 መዝ22፥7፤ 109፥25፤ ሰቆ2፥15
27፥40 ቍ42፤ ማቴ4፥3፡6፤ዮሐ2፥19
27፥42 ዮሐ1፥49፤ 3፥15፤12፥13
27፥43 መዝ22፥8
27፥45 አሞ8፥9
27፥46 መዝ22፥1
27፥48 ቍ34፤ መዝ 69፥21
27፥50 ዮሐ19፥30
27፥51 ቍ54፤ ዘፀ26፥31-33፤ ዕብ9፥3፡8 ፤10፥19፡20
27፥53 ማቴ4፥5
27፥54 ቍ36 ማቴ4፥3፤17፥5
27፥55 ሉቃ8፥2፡3
27፥56 ማር15፥47፤ ሉቃ24፥10፤ ዮሐ 19፥25
27፥60 ማቴ27፥66 ፤28፥2፤ማር16፥4፤ ሐሥ13፥29
27፥63 ማቴ16፥21
27፥64 ማቴ28፥13

ኤልያስ መጥቶ ሲያድነው እናያለን!"
አሉ፡፡
50ኢየሱስ እንደ ገና ከፍ ባለ ድምፅ
ጮኸ፤ መንፈሱንም አሳልፎ ሰጠ፡፡
51በዚያን ጊዜ የቤተ መቅደስ መጋረጃ
ከላይ እስከ ታች ለሁለት ተቀደደ፤ ምድር
ተናወጠች፤ ዐለቶችም ተሰነጣጠቁ፤ 52መቃ
ብሮች ተከፈቱ፤ አንቀላፍተው የነበሩትም
ብዙዎች ቅዱሳን ተነሡ፤ 53ከመቃብርም
በመውጣት ከኢየሱስ ትንሣኤ በኋላ ወደ
ቅድስት ከተማ ገብተው ለብዙዎች ታዩ፡፡
54የመቶ አለቃውና አብረውት ኢየሱስን
ይጠብቁት የነበሩት የመሬት መናወጡንና
የሆነውን ነገር ሁሉ ባዩ ጊዜ እጅግ ፈርተው፤
ይህስ፣ "በእውነት የእግዚአብሔር ልጅ ነበር!"
አሉ፡፡ 55ከገሊላ የመጡና ኢየሱስን በሚያ
ስፈልገው ነገር ለማገልገል የተከተሉት ብዙ
ሴቶች ሁኔታውን ከርቀት እየተመለከቱ
በአካባቢው ነበሩ፡፡ 56ከእነርሱም መካከል
ማርያም መግደላዊት፣ ማርያም የያዕቆ
ብና የዮሴፍ እናት እንዲሁም የዘብዴ
ዎስ ልጆች እናት ነበሩ፡፡

የኢየሱስ መቀበር

27፥57-61 ተጓ ምብ - ማር15፥42-47፤
ሉቃ23፥50-56፤ ዮሐ19፥38-42

57ምሽት ላይ ዮሴፍ የሚባል ሀብታም
ሰው ከአርማትያስ መጣ፤ እርሱ ራሱም
የኢየሱስ ደቀ መዝሙር ነበረ፡፡ 58ጲላጦስ
ፊት ቀርቦ የኢየሱስን በድን ለመነው፤ ጲላ
ጦስም እንዲሰጠው አዘዘ፡፡ 59ዮሴፍም በድ
ኑን ወስዶ በንጹሕ የበፍታ ጨርቅ ከፈ
ነው፤ 60ለራሱ ከዐለት አስፈልፍሎ ባዘጋ
ጀው መቃብር ውስጥ አኖረው፤ ከዚያም
ትልቅ ድንጋይ አንከባሎ የመቃብሩን በር
ዘግቶ ሄደ፡፡ 61በዚህ ጊዜ ማርያም መግደ
ላዊትና ሌላዋ ማርያም ከመቃብሩ ትይዩ
ተቀምጠው ነበር፡፡

የመቃብሩ ጥበቃ

62በማግሥቱ፣ ከሰንበት ዝግጅት በኋላ
ባለው ቀን፣ የካህናት አለቆችና ፈሪሳው
ያን ጲላጦስ ፊት ቀርበው እንዲህ አሉት፤
63"ክቡር ሆይ፤ ያ አሳች በሕይወት ሳለ፣
'ከሦስት ቀን በኋላ እነሣለሁ' ያለው ትዝ
ብሎናል፤ 64ስለዚህ ደቀ መዛሙርቱ
አስከሬኑን ሰርቀው ለሕዝቡ፣ 'ከሙታን
ተነሥቶአል' ብለው እንዳያስወሩ መቃብሩ
እስከ ሦስተኛው ቀን ድረስ እንዲጠበቅ

†35 ጥቂት የጥንት ቅጆች "በነቢዩ *ልብሶቼን ለራሳቸው ተከፋፈሉ፤ በቀሚሴም ላይ ዕጣ ተጣጣሉ* የተባለው ይፈጸም ዘንድ" የሚል አላቸው

ትእዛዝ ስጥልን፤ አለዚያ የኋለኛው ስሕተት
ከፊተኛው የባሰ ይሆናል!”
65ጲላጦስም፣ “ጠባቂዎች አሏችሁ፤ ሄዳ
ችሁ በምታውቁት መንገድ አስጠብቁ”
አላቸው። 66እነርሱም ሄደው መቃብሩን
በማኅተም አሽገው ጠባቂ አቆሙበት።

የኢየሱስ ከሙታን መነሣት

28፥1-8 ተጓ ምብ - ማር 16፥1-8፤ ሉቃ 24፥1-10

28 ሰንበት ካለፈ በኋላ፣ በሳምንቱ
መጀመሪያ ቀን ጎሕ ሲቀድ፣ ማር
ያም መግደላዊትና ሌላዋ ማርያም መቃ
ብሩን ሊያዩ ሄዱ።
2በድንገት ታላቅ የምድር መናወጥ ሆነ፤
የጌታም መልአክ ከሰማይ ወርዶ ወደ መቃ
ብሩ በመሄድ ድንጋዩን አንከባሎ በላዩ
ላይ ተቀመጠበት፤ 3መልኩ እንደ መብረቅ
ብሩህ ልብሱም እንደ በረዶ ነጭ ነበር።
4ጠባቂዎቹ መልአኩን ከመፍራት የተነሣ
ተንቀጠቀጡ፤ እንደ በድንም ሆኑ።
5መልአኩም ሴቶቹን እንዲህ አላቸው፤
“አትፍሩ፤ የተሰቀለውን ኢየሱስን እንደም
ትፈልጉ አውቃለሁና፤ 6እርሱ በዚህ የለም፤
እንደ ተናገረው ተነሥቶአል፤ ኑና ተኝቶ
በት የነበረውን ቦታ እዩ። 7አሁንም ፈጥና
ችሁ ሂዱና ለደቀ መዛሙርቱ፣ ‘ከሙታን
ተነሥቶአል፤ ቀድሞአችሁ ወደ ገሊላ ይሄ
ዳል፤ በዚያ ታዩታላችሁ’ ብላችሁ ንገሯ
ቸው። እንግዲህ ነግሬአችኋለሁ!”
8ሴቶቹም በፍርሀትና በደስታ ተሞል
ተው ለደቀ መዛሙርቱ ለመንገር በፍጥ
ነት እየሮጡ የመቃብሩን ስፍራ ትተው
ሄዱ። 9ወዲያው ኢየሱስ አገኛቸውና፣
“ሰላም ለእናንተ ይሁን!” አላቸው። እነር
ሱም ወደ ኢየሱስ ቀርበው እግሩን ይዘው
ሰገዱለት። 10ኢየሱስም፣ “አትፍሩ፤ ሂዱና
ወደ ገሊላ እንዲሄዱ ለወንድሞቼ ንገሯ
ቸው፤ በዚያ ያዩኛል” አላቸው።

የጠባቂዎች ምስክርነት

11ሴቶቹ በመንገድ ላይ ሳሉ፣ ከጠባቂ
ዎቹ ጥቂቶቹ ወደ ከተማ በመሄድ የሆ
ነውን ሁሉ ለካህናት አለቆች አወሩላ
ቸው። 12የካህናት አለቆችም ከሽማግ
ሌዎች ጋር ተሰብስበው ተማከሩ፤ ለወታ
ደሮቹ በቂ ገንዘብ በመስጠት 13እንዲህ
አሏቸው፤ “‘ተኝተን ሳለን ደቀ መዛሙርቱ
በሌሊት መጥተው ሰረቁት’ በሉ፤ 14ይህ
ወሬ በገዥው ዘንድ ቢሰማ እንኳ፣ እኛ
እናስረዳዋለን፤ ምንም ክፉ ነገር እንዳ
ይደርስባችሁ እናደርጋለን።” 15ወታደሮቹም
ገንዘቡን ተቀብለው እንደ ታዘዙት አደ
ረጉ። ይህም ታሪክ እስከ ዛሬ ድረስ በአ
ይሁዶች ዘንድ በሰፊው እንደተሰራጨ
ነው።

ታላቁ ተልእኮ

16ከዚያም ዐሥራ አንዱ ደቀ መዛሙ
ርት በገሊላ ወዳለው ኢየሱስ ወዳመለከ
ታቸው ተራራ ሄዱ። 17ባዩትም ጊዜ ሰገ
ዱለት፤ ጥቂቶች ግን ተጠራጠሩ። 18ኢየሱ
ስም ደቀ መዛሙርቱ ወዳሉበት ቀርቦ እን
ዲህ አላቸው፤ “ሥልጣን ሁሉ በሰማይና
በምድር ተሰጥቶኛል፤ 19ስለዚህ ሂዱና ሕዝ
ቦችን ሁሉ በአብ፣ በወልድና በመንፈስ
ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው ደቀ መዛ
ሙርት አድርጓቸው፤ 20ያዘዝኋችሁንም ሁሉ
እንዲጠብቁ አስተምሯቸው፤ እኔም እስከ
ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ
ጋር ነኝ።”

27፥65 ቍ66፤ ማቴ28፥11
27፥66 ቍ60፤ ዳን 6፥17፤ ማቴ28፥2፡11
28፥1 ማቴ27፥56፤ ሉቃ8፥2
28፥2 ማቴ27፥51፡60፤ዮሐ20፥12፤ ሐሥ 5፥19
28፥3 ዳን7፥9፤ 10፥6፤ማር9፥3፤ ዮሐ20፥12
28፥5 ቍ10፤ ማቴ14፥27
28፥6 ማቴ16፥21
28፥7 ቍ10፡16፤ ማቴ26፥32
28፥9 ዮሐ20፥14-18
28፥10 ማቴ12፥50፤25፥40፤ማር3፥34፤ ዮሐ20፥17፤ሮሜ8፥29፤ዕብ2፥11-13፡ 17
28፥11 ማቴ27፥65፡66
28፥13 ማቴ27፥64
28፥14 ማቴ27፥2
28፥16 ቍ7፡10፤ ማቴ26፥32
28፥18 ዳን7፥13፡14፤ሉቃ10፥22፤ ዮሐ3፥35፤13፥13፤ 17፥2፤1ቆሮ15፥27፤ ኤፌ1፥20-22፤ፊል2፥9፡10
28፥19 ኢሳ49፥6፤ ማር16፥15፡16፤ ሉቃ24፥47፤ ሐሥ1፥8፤2፥38፤ 8፥16፤14፥21፤ ሮሜ6፥3፡4፤ገላ3፥27፤ ቈላ2፥12
28፥20 ዘዳ31፥6፤ 1ነገ8፥57፤ሐጌ1፥13፤ ማቴ13፥39፤18፥20፤24፥3፤ዮሐ14፥26፤ ሐሥ2፥42፤18፥10